

KÖLELİĞE
H...

YENİ DEMOKRAT GENÇLİK

Aylık Siyasi Gençlik Dergisi *Sayı 151 *Mart 2010 *Fiyatı: 2 TL *ISSN: 1302-7506

İŞÇİ

DİRENİŞLERİ

ÖĞRETİYOR

DIPTEN

GELEN

DALGA

BÜYÜYÖR!

YENİ DEMOKRAT GENÇLİK

Merhabalar,

Tekel işçilerinin tarihsel direnişinin yeni biçimler alarak sürdüğü bu dönemde yayınladığımız yeni sayıda bu direnişin deneyim ve derslerinin gençlik hareketi açısından önemini ele alan çeşitli yazılara, gözlemlere ve değerlendirmelere yer veriyoruz. Dergimizin yayına hazırlandığı sırada Tekel işçileri çadırlarını kaldırma kararı almış ve yeni bir eylem programı ilan etmişti. Bu nedenle direnişin şu ana kadarki safhasını anlayabilmek açısından hazırladığımız yazıların ilgi çekeceğini düşünüyoruz. Direnişin yeni safhasında mücadelenin Tekel işçilerinin yaşadığı şehirlere taşınma imkanı daha fazla olduğundan bu şehirlerde faaliyet yürüten YDG'lilerin hem Tekel işçileriyle bağlarını geliştirme hem de demokratik kamuoyuyla birlikte mücadeleyi ilerletme için çaba gösterme sorumluluğu bulunmaktadır.

Bu sayımızda ayrıca Mart ayının gündemlerine dair yazılara da yer veriyoruz. Özellikle 100. yılında 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ve baskı altındaki Kürt ulusunun direniş günü 21 Mart Newroz bu ay içinde anti-emperyalist anti-faşist şiarlarımızı haykırdığımız/haykı-

racağımız gündemlerdir.

Dergimizde ayrıca popüler kültür üzerine kapsamlı bir yazıya ve Ankara YDG Kültür-Sanat Komisyonu'nun 2. sayısını çıkardığı Kalimero Dergisinin tanıtımına yer veriyoruz. Kültür-sanat alanında bilgi, birikim ve politikalarımızı derinleştirme açısından bu çalışmalar oldukça önemli ve ilgiyle takip edileceğini umuyoruz.

YDG'nin uzun süredir Bologna Süreci ve eğitimin ticarileşmesi üzerine çalışmaları doğrultusunda hazırladığı yazıların toplandığı "**Gizlenen Gerçek: Emperyalist bir Proje olarak Bologna Süreci**" adlı YDG Eğitim Broşürü Umut Yayıncılık tarafından yayımlandı. Kitabımızın öğrenci hareketi içinde ve ilerici öğrenciler ve akademisyenler arasında ilgi göreceği kanaatindeyiz. Okurlarımızı broşürümüzün tanıtımına ve dağıtımına katkı sunmaya çağırıyoruz.

Dergimizin Kasım sayısında teknik bir hata sonucu **Marksist Tutum Dergisi**'nin Aralık 2006 tarihli sayısında **Elif Çağlı**'nın yazdığı "**Küçük Burjuvanın Anatomisi**" başlıklı yazı "yurtdışından bir okur" imzası ile "Sen Hiç Küçük Burjuva Gördün mü?" başlığı altında yayımlanmıştır. Elif Çağlı'dan ve Marksist Tutum dergisinden özür diliyoruz.

Soğuk kış günlerini ısıtan işçi direnişleri Tekel'den Marmaray'a, Esenyurt'tan İzmir Tariş'e bahar nemine devrolmaktadır. Bahar dönemi mücadelemizin daha da ileri taşındığı, coşkulu bir dönem olacaktır. Bu sürece gençlik cephesinden güçlü bir ses vermek ellerimizdedir!

İ Ç İ N D E K İ L E R	İsyan.....	2-3	İşçi Sınıfının Mücadele Tarihi....	24-28
	TEKEL'den.....	4-10	Kolektifin Sesi.....	29-33
	Forum-Tekel ve Üniversiteler.....	11	Gençliğe Notlar.....	34-35
	Ufuk-Tekel Balçıkla Sıvanmaz.....	16-17	Birlik-Halk Savaşı Olmadan...	36-37
	Zafer Direnen Emekçinin Olacak..	20-21	Özgür Yaşam.....	38-39
	Denge Civane-Bozkırdaki Yangın	22-23	Popüler Kültür	42-48

UMUT YAYIMCILIK VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ.
Yönetim yeri: Gureba Hüseyinağa Mah. İmam
Murat Sk. No: 8/1 Aksaray/Fatih/İstanbul Tel:
(0212) 521 34 30 Faks: (0212) 621 61 33
Sahibi ve Yazışları Müdürü: Çilem ÖNSEL
Baskı: Yön Matbaacılık Davutpaşa Cd. Güven
San. Sit. B Blok, No: 366 Tel: (0212) 544 66 34
e-posta: umutyayimcilik@ttmail.com

BÜROLAR

Kartal: İstasyon Cd. Dörtler Ap. No: 4/2 Tel: (0216) 306 16 02
Ankara: Sağlık 1 Sk. No: 17/19 Sıhhiye/Çankaya Tel: (0312) 432 23 01
İzmir: 856. Sk. No: 48/203 Kemeraltı/Konak Tel: (0232) 446 78 07
Malatya: Dabakhane Mh. Turgut Temelli Cd. Barış İşhanı No: 3
Erzincan: Ordu Cd. Ordu İşhanı Kat: 3 Tel: (0446) 223 67 18
Bursa: Selçuk Hatun Mh. Ünlü Cd. Sönmez İşsarayı Kat: 2 No: 185 Heykel Tel: (0224) 224 09 98
Mersin: Silifke Cd. Çavdaroğlu İşhanı Kat: 3 No: 118
Avrupa Merkez Büro: Weseler Str 93 47169 Duisburg-Almanya
Tel: 0049 203 4060 958

www.yenidemokratgenclik.com
yenidemokratgenclik@hotmail.com
yenidemokratgenclik@yahoo.com

İŞÇİ DİRENİŞLERİ ÖĞRETİYOR

Direnişin yarattığı olanakların, mücadele cephesinden ziyade yasak savma tarzını büyütmesi gerçekliği, gençliğin olduğu her alanda kitlelerle bütünleşme olasılıklarının teker teker heba edilmesi anlaşılır değildir. Kitlelerin ardı sıra gidebilme konusunda dahi başarısızlıkların yaşandığı, kitleler adına karar vermenin moda olduğu bu süreçte TEKEL direnişinin ayırt edici yanı, en azından harekete geçme zorlayıcılığını beraberinde getirmiş olmasıdır.

Son dönemde gündemi en fazla işgal eden konuların başında TEKEL işçilerinin haklı mücadelesi geliyor. Özelleştirme sonucu işlerini kaybeden TEKEL işçilerinin 4-C kapsamında istihdam edilmek istenmesiyle başlayan direniş, bu yazı yazıldığı anda hâlâ devam ediyor.

TEKEL işçilerinin büyük bir kararlılıkla sürdürdüğü direnişin, içinden geçilen süreçte oldukça önemli deneyimleri de beraberinde getirdiği görülmektedir. İlk olarak; kadrolu personel olan TEKEL işçilerinin 4-C kapsamında sözleşmeli personel şeklinde istihdam edilmesi, sadece TEKEL işçilerini kapsamamakta, kamuda çalışan çok sayıda emekçiyi de yakından ilgilendirmektedir. Bu nedenle TEKEL işçilerinin mücadelesi, genel emek mücadelesi anlamında da önemsenmesi gereken bir yerde durmaktadır.

İkinci olarak; direnişin, ilericiler ve devrimciler açısından tetikleyici etkisi bulunmaktadır. Uzun süredir üzerine ölü toprağı serpilmiş misali hareketsizlik ve rotasızlıkla cebelleşen devrimcilerin, TEKEL direnişi ile birlikte az da olsa silkelenmesi, harekete geçmesi sevindiricidir. Tasfiyeciliğin ağır etkileri, kitlelerde oluşan genel güvensizlik ve devrimci hareketin içe kapanma ile rota şaşırma gibi uçlarda gelgitler yaşaması, bir nebze de olsa gündemini sola kaydırmış herkesin, her kesimin dikkatini çekmişti. İşte TEKEL direnişi, ekonomik özlü bir mücadele olmasına rağmen boyunu aşan bir etkiyle devrimcilerde de kıpırdanmanın kıvılcımı olmuştur.

Ancak tek başına TEKEL işçilerinin direnişinin devrimci saflarda sıçrama yarattığını söylemek, bundan sonra her şeyin yoluna gireceğini iddia etmek hayalcilik olacaktır. Direniş süresince, artık neredeyse kronikleşmiş bir-

çok hatalı yaklaşımın bir anda düzeltilemeyeceği ortadadır.

Bu durum, bire bir gençlik içerisindeki mücadeleye de yansımaktadır. Direnişin yarattığı olanakların, mücadele cephesinden ziyade yasak savma tarzını büyütmesi gerçekliği, gençliğin olduğu her alanda kitlelerle bütünleşme olasılıklarının teker teker heba edilmesi anlaşılır değildir. Kitlelerin ardı sıra gidebilme konusunda dahi başarısızlıkların yaşandığı, kitleler adına karar vermenin moda olduğu bu süreçte TEKEL direnişinin ayırt edici yanı, en azından harekete geçme zorlayıcılığını beraberinde getirmiş olmasıdır.

İstanbul'da Esenyurt belediye işçilerinin ve Marmaray projesinde çalışan emekçilerin direnişleriyle TEKEL işçilerinin verdikleri mücadele, etki alanlarının farklılaşmasına rağmen devrimcilerin gündeminde kapladıkları yer açısından bu eksende değerlendirilmelidir. Ancak daha önemli olan konu, bu direnişlerin fiilen bitmesi ger-

çekliğine rağmen sonraki süreci ele alıfta direnişlerin öğretici olup olmadığıdır.

Bu konuda yaşanan sıkıntı daha derinliktir. Direnişlerin coşku yaratan ve harekete geçmeye zorlayan yanları öne çıkarken yukarıda bahsettiğimiz kronikleşmiş sorunların çözümünde hali hazırda bir adım atılmamış olması bu sıkıntının somut yanındır. Örneğin TEKEL gündeminin sıcaklığı ve militanlığı devrimciler cephesinde sübjektif yaklaşımları ayyuka çıkarmıştır. Pasif veya ayakları yere basmayan yaklaşımlarla sadece kendi güçlerini harekete

geçirme planları yapan devrimcilerin, mevcut sorunu ve direniş olanaklarını kitlelere taşımaması TEKEL direnişine olduğundan büyük payeler biçilmesini, her şeyi TEKEL gündemine endekslemeyi de beraberinde getirmektedir. Bu sübjektivizm, daha genel sorunlarla meşgul olmayı hedefleyenlerin diğer politik yaklaşımlarında da aynı ayakları yere basmama tarzını öne çıkarmaktadır. Öyle ki TEKEL direnişi herhangi bir nedenle gündemden düştüğünde genel olarak ilerici hareketin boşluğa düşebileceği gibi bir algı oluşmuş durumdadır.

Tüm bunlardan çıkan sonuç, emekçi direnişlerini doğru tahlil etme gerekliliği ve bu direnişlerden yola çıkarak geniş örgütlenme çalışmalarının yapılabilmesidir. Emekçi direnişlerine salt “destekçi” ya da pragmatist yaklaşmak, önemli bir süreci heba etmek anlamına gelecektir.

Emekçiler açısından birlik ve devrimcilerin bu kapsamda bütünleşme çabası önemlidir. Egemenlerin “açılım” vb aracılığıyla “demokratikleşme” masallarına aklı havada bazılarının “solcu cenahtan destek gelmeli” biçiminde endekslenme çabasına karşı tutarlı bir teşhir çalışması yapmak gerekmektedir. “Süper demokrat” sistem

Egemenlerin “açılım” vb aracılığıyla “demokratikleşme” masallarına aklı havada bazılarının “solcu cenahtan destek gelmeli” biçiminde endekslenme çabasına karşı tutarlı bir teşhir çalışması yapmak gerekmektedir. “Süper demokrat” sistem salvolarının gerçek yüzünün en net açığa çıktığı alan işçi ve emekçi direnişleri olmaktadır

salvolarının gerçek yüzünün en net açığa çıktığı alan işçi ve emekçi direnişleri olmaktadır.

Egemenlerin “meşrebi geniş”, “anlayışlı” yüzlerinin söz konusu olan TEKEL, Belediye, Marmaray işçisi olunca değişmesi tesadüf olamaz. Balyoz Harekat planına karşı yapılan operasyonlarla darbecilerin temizlendiği ve “gerçek demokrasi”ye geçildiği nutkunun “tutulduğu” yegane yer de aynı alan olmaktadır. Ergenekon’da yargılananların ya da HSYK tarafından yetkisi kaldırılan savcılarının mı haklı ya da “en” demokrat olduğu tartışmasında birbirini yiyenlerin işçi ve emekçiler söz konusu olunca aynı safta yer almaları manidardır. AKP eliyle TEKEL, İstanbul Belediye ya da Marmaray işçilerine yaklaşımla CHP eliyle İzmir’de, Kadıköy’de belediye işçilerine yaklaşım arasında sınıfsal olarak **hiçbir** fark yoktur.

23 Şubat akşamı Balıkesir’de meydana gelen grizu patlaması da işçi yaşamı konusunda “demokrat”, “açılımlı” egemenlerin anlayışını açıkça ele vermektedir. Güvenlik açısından “örnek” gösterilen maden ocağında meydana gelen patlama, daha öncesinde Bursa’daki maden ocağında yaşanan patlama ve 2009’da sıklıkla duyduğumuz Tuzla Tersanelerindeki kazalar, sürekli akıllarda kalmalıdır.

Yargının “ne zaman”, “ne oranda” bağımsızlığını yitirdiği gibi son derece anlamsız tartışmaların ortasında tek gerçek, emek mücadelesinin yakıcılığı, kitlelerin artan memnuniyetsizliğidir. Gündemin hızlı seyri içerisinde kitlelerle sürekli bağlantılı olmak, hayalciliğe, sübjektivizme karşı gerçekçi bir hat çizmekle yükümlüyük. Baharda takvimsel gündemlerin yanı sıra önemli gelişmelerin yaşanacağı şimdiden görülebilir. Bu nedenle kitlelere yaklaşımda paslanan yanlarımızın hızla açılması gerekmektedir.

TEKEL; BİR DİRENİŞ OKULU

Direnişler birer okuldur. Bu okullarda işçiler belki de daha önce hayatlarında göstermedikleri kadar güçlü bir irade sergilerler. Kendilerine güvenleri artar. Belki de o güne kadar yalnız kaldıklarına hayıflanırlar ve örgütlü mücadelenin hak almada ne kadar önemli olduğu bilinçlerine yerleşir.

Direniş psikolojik açıdan zorlu olsa da hayata başka bir açıdan bakabilmeyi öğrenmiştir işçi artık. Bu eylemi ona güven aşılır, yalnız olmadığını görür. Bir anda sıradan yaşamının dışına çıkar, daha çetin bir yaşam dışarıda onu beklemektedir. Bu yeni çizgi onun için çok zorlu ve çetin geçmektedir. Bu kadar çetin bir mücadeleye kalkıştığında dost ve düşman belirginleşmeye başlar. Bu en saf ve onurlu mücadele ona insan olduğunu bir kez daha hatırlatır. Daha önce nasıl bu şekilde yaşayabildiğine şaşırır. Bu zulme nasıl katlanabildiğini anlamaya çalışır. İnsan olmayı hiç bu kadar hücrelerinde hissedememiştir. Çünkü sömürü sistemi onun insani özellikleri ile ilgilenmek yerine onun sadece emek gücünü istemektedir. Sistem onun sadece kanına ve kaslarına gereksinim duymaktadır. Direnişe geçtiğinde başta ürkektir. Bu ürkek duruş kısa zamanda tersine döner. Dayanışmayı gördükçe, onu ziyaret edenleri gördükçe haklılığına bir kez daha inanır.

Direnişler birer okuldur. Kapitalizmin yok saydığı paylaşma, dayanışmaya, kolektif yaşama tanık olur. Gerçek mutluluk ve sevinç bir güneş gibi içini ısıtır. Yabancılaştığı yaşama ve insanlara karşı sevgi ile bakmayı öğrenir. Bireysel yaşamın sıkıcı ve bunaltıcı hapsedişine karşı yaşam ona savaşmayı öğretir. Değişim onun için temelli başlamıştır.

Direnişler, grevler Türkiye işçi sınıfı tarihinde çok önemli dönemeçlerde yaşanmış ve yaşanmaya da devam etmektedir. Pek çok direniş aradan on yıllar geçse de anılmaya ve hatırlanmaya devam etmektedir. TEKEL direnişinde yaşanan değişim az önce bahsettiğimiz değişimin ta kendisidir. Direnişin, değişimin, sınıfın gücünün aynasıdır. Tekel direnişini bu kadar önemli kılan Türkiye'nin dört bir tarafından işçileri kapsayan bir 4/C uygulamasına karşı işçilerin yine dört bir yandan mücadelesini göstermesidir.

İşçiler bu direniş süresi zarfında önemli şeylere tanıklık ettiler. Burada görünmesi gereken devrimcilerin TEKEL işçisinin yanında olduğu. Ve bu direnişin bu noktaya gelmesinde devrimcilerin kitle ile kurdukları bağların artık yerleşik hale gelmesi, işçilerin devrimcilerin sözüne değer vermesi önemli bir paya sahiptir. Çoğunun sistem partilerine oy verdiği bu kitle devrimcilerle tanıştıktan sonra kendilerine karşı içten, samimi olanları yanlarında görmekten mutluluk duydular. Türk-İş yönetimini ve en çok da devleti rahatsız eden nokta işte buydu.

Devletin bugüne kadar uysal koyun olarak gördüğü, yarın çekip gider denilen TEKEL işçisi Ankara'yı mesken eyledi. Gitmiyorlardı. Bu olamazdı. Nasıl olur da direnirlerdi? Geçmişte herkes sessizce kabul etmişti 4/C'yi bunlar, niye kabul etmiyorlardı?

TEKEL işçisi sadece kendi hakları için değil tüm işçi sınıfını ilgilendiren sorunlara karşı da direnmeye başladığında arkası gelecek olan saldırıların önüne resmen set olmuştu. Onlarla birlikte Türkiye'nin dört bir yanından devrimci-demokratik kamuoyu da bu soruna sessiz kalmadı. Eğer TEKEL işçisi direnmeye devam ederse emperyalistlere verilmiş olan sözler yerine getirilemeyecekti. İşte 4/C hesaplaşmasının arkasında da bu yatıyordu. Emperyalistler köle pazarı haline getirmek istedikleri ülkemizi işçi sınıfının elindeki hakların hepsine peşinen saldırmayı önüne hedef koydu.

TEKEL direnişi şayet başarılı olursa işçi sınıfına moral katacak ve daha sonraki saldırılara karşı koymak için hazır olacaktı. Çünkü işçi sınıfı ölü toprağını üzerinden atmaya başlayacak ve direniş hattını benimseyecekti. Şayet başarısız olursa saldırılar peşi sıra gelmeye ve bugün TEKEL işçisine uygulanan zulüm yarın şeker işçisine, enerji işçisine de uygulanacaktı. Ve bu sefer direnmenin çözüm olmadığı anlayışı hakim hale gelebilir ve

bu yasalar bir günde sessizlikle meclisten geçirilebilirdi. Ama işçi sınıfı siyaset yapmaya başladığında çatışma da kaçınılmazdı.

2008’de DESA direnişi patlak verdiğinde aynı olmasa da benzer süreçler orada da yaşanmıştı. Hayatının tek amacı işçiyi azgınca sömürüp, para kazanmak olan DESA patronu için durum pek de farklı değildi. Direniş şaşırttı. Tahminleri bozdu. Sendikalı oldukları için işten atılan işçiler meseleyi her zamanki gibi kulak arkası etmeyince Desa patronu için işler sarpa sardı. Ahmet İnsel Radikal gazetesindeki o dönemki yazısında “İşçiler için güzel olan şeyler kimi patronlar için kabus olabilir ama sınıflı toplum da böyle bir şeydir”(21/12/2008) diyordu.

Düzce’de direniş hayal bile edilemezdi. Zaten en önemlisi de bu! Bugüne kadar hangi direniş hayal edilebildi. Bundan 3 ay önce TEKEL işçisinin Ankara Kızılay’da Sakarya Caddesi’ni adeta “çadır kent” haline getirmesi mi, Düzce’nin tarihinde yaşamadığı Desa direnişi mi, Zonguldak işçilerinin 1990 yılındaki inanılmaz Ankara yürüyüşü mü?

Hiçbiri tahmin edilemedi. İşçi sınıfının mücadelesi işte böyle bir şey. Tahmin etmesi güç. Ancak en karamsar dönemlerde umut aşıl原因an bu süreçler örgütlü mücadelenin de nasıl olması gerektiği konusunda önemli ipuçları da veriyor. Bu direnişler sınıf açısından çok önemli verileri bizlere sunuyor. Örgütlü olmanın ne demek olduğu üzerine önemli bir dersi Desa direnişçisi Emine Arslan’ın tek başına yürüttüğü direniş gösterdi. Örgütlü olma sadece kitlelerin ortak bir mücadele etmesi algılansa da tek başına da örgütlü olunabilirdi. Emine Arslan tek başına kalkıştığı mücadelede elbette yalnız değildi sınıf sendikacılığı çizgisinde mücadele edildiğinde Desa patronunu aşan ve ülke genelinde destek toplayan bir direnişe tanıklık ettik. Tek başına da olsa karamsar olmamayı öğrendik.

TEKEL işçileri binlerle ifade edildi, etkisi çok daha güçlü oldu ve hükümeti zor durumda bıraktı. Sayıları kol-luk güçleri karşısında azdı ancak onlardan daha yürekli ve kararlıydılar. İstedikleri mevcut haklarını korumaktı. Kölece çalışmak istemiyorlardı. Bunun için karda, kışta ve yağmurda kalmayı göze aldılar. Eşlerinden ve çocuklarından ayrı düştüler. Hükümet beklemediği bu direnişi karşısına aldığında küçümseyici açıklamalar direnişi daha kararlı kıldı. “Ölmek Var, Dönmek Yok” sloganı durumu

açıklıyordu. Direniş sendikayı da, Türk-İş’i de aştı ve işçilerin kararlı mücadelesi Türk-İş bürokrasisini epey zorladı. Değişim sancılıydı. TEKEL işçileri her şeyi sorgulamaya başladı. Sadece kendileri için direnmiyorlardı.

TEKEL işçisini hükümetin tanımadığını söylüyorlardı. Bu direniş; haklarımızın ancak örgütlü mücadele ile alınabileceğini gösterdi. Bu direniş; sistemin o kadar da güçlü olmadığını, kitlelerin kahredici gücünü gösterdi.

TEKEL direnişinin irdelenmesi gereken pek çok yanı bulunmaktadır elbette. Bugün pek çok direniş yaşanmaya ve yenisi eklenmeye devam ediyor. Bu direnişlere örnek olması bakımından TEKEL direnişi önemli bir yerde duruyor. Desa direnişinin kazanımları bölgede diğer fabrikalarda da görüldü ve sendikalaşmanın önünü açtı. Direnişi az sayıda insan gerçekleştiriyordu belki ama binlerce işçinin gözü direnişteydi. Şu anda bir direniş yok ama Düzce’de sendikalaşmanın önünde bir kapı arandı. Daha önce Düzce’ye gelmekten çekinen sendikalar birer birer temsilcilik açmaya başladılar. Düzce halkı sendikaya daha olumlu bakabilmeyi öğrenmeye başladı.

Küçük bir kıvılcım çoğu şeyi değiştirmeye yetti. TEKEL direnişin kazanımlarını da ileride göreceğiz. Sonuç ne olursa olsun TEKEL işçisi verdiği mücadele ile umut olmayı, ezilenlerin tüm sorunlarını kapsamaması bakımından, sistemin tüm mağdurlarının umudu olmayı başardı. Ve bu direnişin kazanımları tüm ülkede yankısını bulmakta gecikmeyecek. Son sözü TEKEL direnişçisi bir işçiye bırakarak noktalayalım.

“4C denen illet beni alacak
Sefalet, köleliğe salacak,
Vcdansızlar bana ağa olacak
Bu yol bana ölüm olsa vazgeçmem

Davamız kucaklar burada herkesi
Alevisi, lazi, kürdü, çerkezi
Kızılay’dır açılımın merkezi
Bu yol bana ölüm olsa vazgeçmem.”
24-01-2010

Mehmet BENGÜ-Tekel işçisi-TOKAT

Deri-İş Sendikası’ndan bir DDSB’li

“Ne önünde ne arkasında tam olarak yanlarında”

İki buçuk ayı aşkın bir süre devam eden Tekel direnişi yeni biçimler alarak sürüyor. Kendilerine dayatılan 4/C zulmüne karşı faşizmin başkentinde almışlardı soluğu. AKP binası önünde başlayan saldırı dalgası Abdi İpekçi Parkı’nda ayyuka çıkmış, işçilerin ördüğü direnişte bu yaşananlar bir dönemeç olmuştu. Bizim Tekel işçileriyle ilk karşılaşmamız da bu saldırılar esnasında yaşandı. Bizi ilk gördüklerinde tanımaz gözlerle ve biraz da dışlayarak/dışlarında sayarak bakıyorlardı bize. Devletin/sistemin her fırsatta salık verdiği üzere “bizler provokatördük ve bizden uzak durmalıydılar.” Maalesef ki işçilere sirayet eden bu ifadeler hiç de yabancı olmadığı bir algıydı. Toplum nezdinde devrimcilere/ilericilere yönelik genel bakışın bizzat kendisi olan bu anlayışa karşı genel çalışmamızı, tavrımızı, duruşumuzu belirlemek işçilere temas ve tesir edebilmemiz açısından olmazsa olmaz bir yerde duruyordu.

Bu sebeple gerek AKP önünde gerekse de Abdi İpekçi Parkı’nda saldırılar esnasında çoğu kez “işçilerin ne önünde ne arkalarında tam olarak yanlarında” durmaya özen gösterdik. Onların attıkları sloganlara eşlik ettik, aldıkları kararları uyguladık. O esnada doğru olmadığını dü-

şündüğümüz kararlar alınsa dahi eleştiri hakkımızı saklı tutarak ve fakat işçilere etki edebilme şansımız olmadığı ve bunu sağlamanın yolunun işçilerin bizi sahiplenmesi olduğunu bilerek alınan bu kararlara uygun davranmayı tercih ettik.

Bu tutumumuzun kazanımlarını ise hemen saldırı olduğu gün Türk-İş’in önünde toplanan işçilerin gözlerinde/sözlerinde anlama imkanı bulduk. Türk-İş’in önüne geldiğimizde bizleri alkışlarla karşıladılar. “Biz kimlerin gerçekten emeğin yanında olduğunu gördük” dediler. Bize özlemine duyduğumuz sahiplenilme duygusunu eşsiz bir tatla yaşattılar. Gerçekleşen tek bir olayda dahi yanlarında olmamız, iradelerine saygı duymamız, onlarla yan yana saldırıyı göğüslememiz kafalarındaki “yabancı” algısını büyük oranda kırmaya yetti.

Ancak çalışmamızın sağlıklı yürüyebilmesi açısından doğru teori yılmadan doğru pratikle birleşmeliydi. Ve aslında gidişatını tam olarak kestiremediğimiz direniş boyunca doğru pratikler izlemeliydik. Çok da alışık olmadığımız ve tecrübelerimizin çok sınırlı kaldığı bir eylemlilik süreci geliyordu. Bu noktada attığımız ilk adım “işçilerden öğrenme” perspektifimizi geliştirmeye çalış-

mak oldu. **Sürekli yanlarında olmak, kavganın ucundan tutmak değil bizzat öznesi halini almak, reklam derdine düşmeden direnişi sahiplenmek, işçilere öğretmen tavrıyla yaklaşmayı onlardan öğrenmek gereklilikleri pratik içerisinde bizzat işçiler tarafından bizlere gösterilen şeyler oldu.**

İlk andan itibaren işçilerle birebir diyalog geliştirmeyi, süreç hakkında sohbet etmeyi, 4/C, özelleştirme, güvensiz çalışma gibi politikaları işçilerin dilinden teşhir etmeye özen gösterdik. Yayınlarımızı sürekli işçilere ulaştırmayı önemsedik. Diyaloglarımızın daha fazla geliştiği işçilerle sistemin bir bütün teşhirini içeren sohbetler geliştirdik. Özellikle Türkiye Kürdistanı'ndan gelen işçilerle onların talep etmesi üzerine ulusal soruna dair tartışmalar yürüttük. Yayınlarımızı takip eden işçilerden yayın değerlendirmeleri yapmalarını istedik. İşçilerden röportaj, şiir, yazı olarak yayınlarımızı beslemeye çalıştık.

İşçiler ile aramızda yeterli güveni sağladığımızı düşündüğümüz noktada sürece daha fazla müdahil olabilmek açısından diğer devrimci, demokrat, kurumlar ile birlikte **Ankara Direnişteki İşçi ve Emekçilerle Dayanışma Platformunun** kurdurulmasında rol aldık. Platform, ilk olarak önüne işçiler arasında komiteleşmeyi sağlamak görevini koydu. Öne çıkan ve ilişkilerimizin yoğunlaştığı işçilerin katılımıyla başlarda çok işlevsel olan işçi komiteleri kuruldu. Ancak sendika bürokrasisin engellerine birçok noktada takılan komiteler, çok da uzun sayılamayacak bir süreçten sonra dağılmak durumunda kaldılar. Ancak platform sürece müdahil olmayı kesmedi, işçiler arasında güven duyulan, öne çıkanlar eliyle çeşitli eylemlerin örülmesine ön ayak oldu.

Çalışma yaptığımız semtlerde ise gazete dağıtımlarımız sırasında Tekel işçilerini gündemleştirdik. İnsanlarla direnişi tartıştık. Zaten halkımızın gözünde yeterince teşhir olmuş bir gündem olduğu için genellikle olumlu tepkiler aldık. Bu olumlu tepkileri somutlamak adına diğer devrimci, demokrat kurumlarla birlikte semtlerde "Tekel İşçileri İle Dayanışma" eylemleri örgütledik. Eylemler öncesinde Tekel işçileriyle birlikte semtlere giderek kahvehaneleri, köy derneklerini dolaşarak bildiler dağıttık. İşçiler ajitasyon konuşmaları yaparak halkımıza birinci ağızdan süreci anlattılar. Direnişin ilk günlerinde tüm halkımızın gündemine Tekel direnişini sokabilmek kaygısıyla ördüğümüz semt çalışmalarımız kendimizi direniş çadırlarına hapsetmemiz, birçok noktada atıl kalmamız ve dağılmış çalışma tarzımızdan kaynaklı olarak direnişin ilerleyen günlerinden bu yana sekteye uğramış durumdadır.

Üniversitelerimizde ise ara tatilin öncesinde ve sonrasında Tekel direnişini gündemleştirdik. Öğrenci arkadaş-

larımıza 4/C saldırısının emperyalist patentinden ötürü bir bütün emeği hedef aldığını anlattık. Bologna süreci ile birlikte eğitim alanında örülen güvencesizleştirme, geleceksizleştirme, ücretli köle haline getirilme saldırısının bir ayağı olarak 4/C yasanın gündemleştirildiğini ifade ettik. Bununla birlikte toplumun yarı aydın kesimini oluşturan üniversite öğrencilerini işçilerin yanında olmaya, direnişi büyütme davet ettik. İçerisinde faaliyet yürüttüğümüz demokratik kitle örgütlerini harekete geçirmek, ziyaret, eylem, etkinlik gibi faaliyetler örnek kampüslerimizde Tekel direnişini gündemleştirme biçimimiz oldu. Birçok fakülte ve üniversite derneği ve topluluklarıyla birlikte Tekel ziyaretleri örgütlemeye çalıştık. Üniversite öğrencilerini çadır kente taşımaya gayret ettik.

Tekel direnişi tüm eksiklerine, yanlışlarına rağmen iki buçuk ayı da aşan bir süre devam etti. Sürecin tüm devrimciler için yoğun bir öğretici nitelik taşıdığı tartışma götürmez bir gerçekliktir. Buna paralel olarak tüm yanlışlarımızı, eksiklerimizi de sahiplenip dersler çıkarabilmenin herkes açısından faydalı olacağı kanaatindeyiz. Bunu bize tüm çıplaklığıyla bir kez daha gösterenler de yine Tekel direnişçisi işçilerdir.

İşçilerin yaşadığı bilinçlenme süreci hepimiz açısından büyük bir hayranlık uyandırmış ve öğretici olmuştur.

Bir işçi abimizin Kaypakkaya'nın "Seçme Yazıları"nı okuyup bizimle tartışması, Batı'dan gelen işçilerdeki şovenist anlayışın çadırkentte Türk ile Kürt'ün yan yana duruşu sayesinde giderek kırılması, hayatlarında hiç polisle karşı karşıya gelmemiş işçilerin polis karşısındaki tavizsiz tutumları, hak arama bilincini giderek geliştirmeleri, radikal eylem planları yapabilmeleri, bedel ödeyebilme iradelerindeki güçleniş, kadın işçilerin direniş boyunca her geçen gün daha fazla özgürleşmeleri... Bu sürece dair sayabileceğimiz örnekler... Bizim payımıza düşen ise işçilerin yaşadıkları bu süreçte yine "ne önlerinde ne arkalarında tam olarak yanlarında" olabilme cüretine sarılıp onlardan öğrendiklerimizden çıkarımlar yapmak, onlara öğretmekten ise asla yılmamak olmalıdır.

Bugünden itibaren sürecin nasıl işleyeceği konusunda bir belirsizlik hakim. Belki de büyük bir direnişin zafferle/yenilgiyle gerçekleşecek sonuna doğru yaklaşıyoruz. Ancak Tekel direnişi bizim için -ötesi tüm devrimci, demokrat kurumlar için- birçok kazanımın yanı sıra birçok ders çıkarılması gereken bir süreç olarak Türkiye devrim tarihindeki büyük öneme sahip yerini çoktan almıştır.

28.02.2010

Ankara YDG

Tekel Direnişinde

Devrimciler Neler Yaptılar?

70'li günleri aşan Tekel direnişi, işçiler için olduğu kadar devrimciler için de önemli dersler ortaya çıkarmıştır. Türkiye'nin dört bir yanından gelen, farklı mezheplerden, farklı uluslardan ve milliyetlerden Tekel işçilerinin bu direnişi -fark edebilen, doğru tarzda, özeleştiril bir tutumla direniş sürecini değerlendirebilen devrimci ve demokrat güçler için önemli veriler sunmuştur, sunmaktadır.

Bir süredir Türkiye devrimci hareketinin içinde bulunduğu nesnel ve öznel koşullardan kaynaklı nicelik ve esasta nitelik sorunları yaşandığını hepimiz biliyoruz. Geçmişteki olumlu örneklerle rağmen özellikle işçi direnişlerinde devrimci ve demokrat güçlerden çok daha fazla sendika ağalarının direnişlere etki etmesi, bazı zamanlar destek sunma anlamında bile devrimci ve demokratların yetersiz kalması da bu sürecin bir parçasıdır.

Devrimcilerin nitelikli kadro sorunu yaşaması, kendine, kitleye, sınıfa güvensizlik gibi sorunlar işçi direnişlerinde kendini bazı zamanlar daha açık şekilde ortaya serebilmektedir. Bu genel sorunlar Tekel direnişine de açık şekilde yansımıştır. Zaman zaman bizim saflarımızda da etkili olan hatalı tutumlar sık sık sorun yaratmış bazen ise bizi şaşkına çeviren tutumlarla karşılaşmıştır. Bu hatalı tutumların bir dökümünün çıkartılması, direnişin bundan sonrası ve ileriki direnişler için önemli bir fayda sağlayacaktır. Bir önceki yazımızda kendi çalışmalarımıza deği-

neğimiz için burada sadece diğer dost devrimci, ilerici örgütlülüklerin çalışmalarını değerlendireceğiz.

Öncelikle direnişin başladığı ilk günden beri bazı ilerici-devrimci güçlerin tüm dikkatleri üzerine toplayan Tekel direnişine ilgisiz kaldıklarını söyleyebiliriz. Elbette bundan kast ettiğimiz direniş alanına hiç uğramamak değildir. Hemen her örgütlülük direnişi ziyaret etmiştir. Ancak bizim kast ettiğimiz işçilerin de tepki gösterdiği, birkaç küçük ziyaret etme anlayışı ile ilgilidir. 7-24 orada kalınmasa da, ziyareti aşan şekilde işçilerle diyalog kurmak, dayanışma, paylaşım ortamında oranın bir öznesi olabilmek gerekmektedir. Bu konuda yanlış tutumlara örnek vermek gerekirse, sadece çay dağıtımını yapan bazı örgütleri ya da arada bir uğramakla beraber işçilerle diyalog kurmak yerine kendi içine kapalı bir tarz takınanları verebiliriz.

Sadece işçilerle kurulan diyalogun sağlığı açısından değil özellikle kendini bu tarz eylemlerde gösteren flama yarışı görüntüsü açısından da ziyaretle yetinmek sorun yarattı. Çoğu işçiler bu anlayışı mahkum ettiler. Onlara gerçekten destek olmak için gelenlerin şov yapma, sadece kendilerini gösterme kaygısına düşmemesi gerektiğini belirttiler.

Bazı örgütlülükler ise 7-24 hemen hemen direniş alanında dıydılar. Bunlardan bazıları olumlu çalışmalar yaptılar. Sohbetler edip çadırdan çadıra gezdiler, hatta bunları aşma çabasıyla etkinlikler yapan örgütler oldu. Ancak tersine orada sürekli bulunmasına rağmen hatalı tutumlar izleyen örgütler de oldu. Bir biçim olarak bazı örgütler ayrı çadır kurup sürekli orada kaldılar. Ancak çadırdan arada bir çık-salar da bu onları darlaştıran, kendi içine hapseden bir biçim oldu.

Karşımıza en çok çıkan ve en çok eleştirdiğimiz başka tutum olarak "kendisini sınıfın üstünde görme" tavrını belirtirebiliriz. Bu tutum kendisini politik tartışmalardan gün-

lük yaşayıştaki olaylara kadar gösterdi. İşçilerin de yer yer çeşitli şekillerde eleştirdiği bu tarz kendisini işçilere emirler yağdırmaya kadar götürdü. Üstelik bu emirlerin birçoğu direnişle alakası olmayan, emredenlerin kendi ihtiyaçlarını işçilere karşılatmaya yönelikti. Bu durum politik tartışmalara da “her şeyin en iyisini biz biliyoruz” havasıyla yansıdı. Bu tarzla yaklaşanların işçilerden, diğer devrimcilerden öğrenme bir yana sürekli bir küçümseme tavrı içinde olması durumu sık sık karşımıza çıktı. Zaman zaman aynı örgütler diğer devrimcileri eleştirme değil karalama tavrına da düştüler. Kitlenin, sınıfın da bize öğreteceği çok şey olduğunu, hatta önce onları dinleyip onlardan öğrenmek olduğunu gözden kaçırdılar.

İşçilerin talepleri ve eylem hattı konusunda da zaman zaman bizi de etkisi altına alan yanlış anlayışlar kendini gösterdi. İşçilere, sendikaya önerilen bazı eylemler Türkiye gerçeğine, Tekel direnişine uygun düşmeyen pratiklerdi ve bu somutta da görüldü. Özellikle bazı devrimci, demokrat güçlerin sürekli olarak genel grev çağrısı yapması, işçileri buna ikna etme çabaları ya da çok da genel grevin ne olduğunu bilmeyen, ancak genel grev isteyen işçileri desteklemeleri yanlış bir anlayışın ürünüydü. 4 Şubat dayanışma grevinde de gözler önüne serilen tablo her şeyi açığa çıkarttı. Türkiye'nin sendikal mücadelenin içinde bulunduğu duruma vs. uygun düşmeyen, yenilgiyle sonuçlanacak ve direniş ilerletmek bir yana geriletken eylem tarzları iyi düşünülmelidir. Bir günlük dayanışma grevinde bile işçilerin değil, hükümetin eli güçlenmiştir. Devrimci-demokratların zayıf oluşu, ülkemizdeki sendikalaşma oranının düşük oluşu ve sendika ağalığının engelleyici etkisi karşısında dayanışma grevi direniş geriletici etki yaratmıştır. İşçilerde “bunu da yaptık geriye ne kaldı” düşüncesini yaratmıştır. Genel grevi savunan siyasetlerin ideolojik duruşlarının yanlışlığının bu olayla da açığa çıkması bir yana her eylem tarzının iyi düşünülmesi gerektiği bir kez daha anlaşılmiştir.

Aslında birbirinin parçası olan bu hataların bir yönü de başından beri ideolojik durumlarına ve örgütsüz olmalarına rağmen direnişte kararlı durmaya çalışan ve sendikayı

bile zaman zaman zor duruma sokan işçilerin eylemleri, duruşları küçümsemiştir. Örneğin eylemin kararlılıkla sürdürüğü yerlerde bir yürüyüş sırasında sloganlarla yürümenin bile zor olduğu bir yerde yolu kapatmadığı için işçilere bağırp çağırma durumları yaşanmıştır. Aynı şekilde ölen Tekel işçisi abinin cenazesini devlet kaçırdıktan sonra, direnişe vurgu yapan sloganlar karşısında işçilere dönüp “ne direnişi, cenazeyi götürdüler” şeklinde ç

kışlar yapılması başka bir örnektir. Zaman zaman işçilerin geri eylem tarzlarını kabul etmesi, örneğin çadırlara kapanması gibi durumlar yaşanmıştır.

Bu duruma tabii ki gücümüz oranında müdahale etmemiz gerekmektedir. Ancak bunu nasıl yapacağımız çok önemlidir. İşçileri var olan durumu, şartları da göz önünde bulundurarak olmayacak eylemlere değil ama daha ileri eylemlere yöneltmek gereklidir. Ancak bunu kurduğumuz ilişkileri de daha da ilerletip işçileri ikna ederek yapacağımız açıktır. Bu noktada da ulaştığımız sonuç yine benzer olacaktır; devrimciler kitlenin önünde ya da arkasında değil yanında olmalı, kendisini ve işçileri sürekli

ilerletmelidir.

Aynı şekilde bu direnişin başından beri, direnişin en önemli engelleyicilerinden olan sendika eleştirilirken de dikkatli olunmalıdır. Bu dikkat kesinlikle sendika için değildir. Sendikanın misyonu herkesçe ve özellikle devrimciler cephesinde malumdur. Ancak kafaları bu konuda karışık olan, hatta sendikasız bu direnişin bir hiç olduğunu düşünen işçilerin olduğu gerçekliği karşısında işçilere sendikayı doğru tarzda teşhir etmek önemlidir. Aksi bir tavır zaten başından beri devrimci ve ilericiyle işçileri karşı karşıya getirmenin yollarını arayan sendikanın ekmeğine yağ sürecektir. Bu dikkati göstermeyen, sendikayı işçileri geriletecek, devrimcilerden kopartabilecek üsluplar kullanan örgütlülükler olmuştur.

Bazı ilerici siyasetler ise sendikayı teşhir etmek bir yana, sendikayla eş güdümlü çalışmalar yürütmüştür. Tavrılarını birçok alanda aynı şekilde gördüğümüz bu reformist siyasetler, devrimcilerle işçilerin bağ kurmasını istemediğini açıktan dile getiren ve devrimcileri tamamen devlet ağzı kullanarak “marjinal gruplar” diye nitelendiren

tavırlarıyla tepki çekmiştir.

Özellikle bizi sıkıntıya sokan bir durum olarak ise işçilerle işçilerin, kitlelerin gündemlerini değil de devrimcilerin kendi iç meselelerini tartışma tutumu da karşımıza çıktı. Özellikle direnişin başında karşılaştığımız “devrimcilerin birliği” gibi şu süreçte ve özellikle de bir işçi direnişinde tartışmanın zararlı olduğu bir konu işçilerle tartışıldı. Tekel direnişinde 4/C’yi, krizi, sendika ağalığını vb. konuları tartışmanın gerektiği, böyle bir çalışmanın herkese fayda sağlayacağı gerçeği karşısında bazı devrimcilerin şu an gündeminde olmayan, bazı devrimciler için ise iç gündem niteliği taşıyan bu sorunların tartışılması zaman zaman çalışmalara zarar verdi.

Çizdiğimiz bu olumsuz tabloya daha çok sayıda örnek vermek mümkün ancak biraz da diğer örgütlerde gördüğümüz olumlu tavırları, çalışmalarını incelemekte fayda var. Direnişin başından beri meseleyi ciddiye alan, olumlu pratikler ören örgütlerden bahsetmiştik. Bunun en önemli örneği olarak birçok devrimci yapının süreçte şehir dışından da faaliyetlerini buraya taşımalarını gösterebiliriz. Bazı örgütler özellikle işçi faaliyetlerinde daha yetkin faaliyetçilerine çağrıda bulunmuş ve onlar aracılığı ile daha sağlam bağlar kurmuştur. Ara tatil döneminde bazı gençlik örgütleri koşulları doğrultusunda Tekel direnişine kitlesel katılım göstermiş, tatildeki boşluğu da fırsat bilerek Tekel’den öğrenmeye gelmişlerdir.

Bunun yanında geç kalınmış da olsa devrimcilerin birlikte hareket etme iradesini göstermesi olumlu olmuştur.

Ankara Direnişteki İşçilerle ve Emekçilerle Dayanışma Platformu’nun kuruluşu önemli bir güç yaratmıştır. Bu platformun kuruluşu işçilerin de hoşuna gitmiş, platform aracılığı ile her şubeden öne çıkan işçilerle bir komite kurulmuştur. Başta bu işçilerle devrimcilerin eşgüdümlü çalışmadaki ısrarı olumlu sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Ancak bazı işçilerin kararsızlıkları ve platform dışındaki devrimci unsurların engelleme çalışmaları sonucu bu komite işlevsiz kalmıştır.

Tekel direnişi önemli bir deneyim olmuştur. Bu direnişte devrimcilerin acemice ve birçok hatalı tutuma; bunun yanında olumlu ve direniş ilerleten tavırlara imza attıkları ortadadır. Ancak en azından direnişin bundan sonraki kısımları için ve daha sonraki direnişler açısından dersler çıkarmamız gerekmektedir.

Bizim çok gerçekleştiremediğimiz ancak örnek almamız gereken bir çalışma olarak ise yerel halkın, öğrencilerin Tekel işçilerine olan desteğini artırmak yönlü çalışmalar yapılmaktadır. Az sayıda örgütün yaptığı bu çalışma ile hem Tekel işçilerine olan destek artmakta, hem bu direniş eliyle devlet teşhiri, hak arama bilinci gibi konular Ankara’nın yerel halkına da taşınmaktadır. Bu anlamıyla başından beri bunu savunan Tekel işçileri de mahallelere gitmiş, halkla buluşmuştur. Bu türlü bir çalışma ören örgütlerden bazıları mahallelerde etkinlikler yapmış, bazıları ise Tekel direnişini halkla birlikte ziyaret etmiştir. Bu pratikten bizim de artık öğrenmemiz ve harekete geçmemiz gerekir.

Başında da belirttiğimiz gibi Tekel direnişi önemli bir deneyim olmuştur. Bu direnişte devrimci-

lerin acemice ve birçok hatalı tutuma; bunun yanında olumlu ve direniş ilerleten tavırlara imza attıkları ortadadır. Ancak en azından direnişin bundan sonraki kısımları için ve daha sonraki direnişler açısından dersler çıkarmamız gerekmektedir. Mükemmeliyetçi yaklaşmak doğru değildir ancak hatalarımızdan, eksiklerimizden öğrenme anlayışıyla ilerlenmelidir.

Ankara YDG

F
O
R
U
M

TEKEL DİRENİŞİ VE **ÜNİVERSİTE MÜCADELESİ** **TEKEL direnişi öğretiyor!**

İki ayı geçkin bir sürecin ardından TEKEL işçileri, direnişleri boyunca gün be gün bizlere başlıkta da belirttiğimiz gibi öğrettiler, öğretiyorlar. Sınıfın örgütlü gücünün yarattığı etkiyi somut bir biçimde gösteren TEKEL işçileri, birçok açıdan direnişin sonucundan bağımsız olarak ciddi bir kazanım sürecini artlarında bırakmışlardır.

TEKEL direnişi daha şimdiden ülkemiz işçi sınıfı tarihinde önemli bir yer edinmiştir. Bunun yanı sıra işçi sınıfının örgütlü gücünün yarattığı etkinin birçok açıdan somut pratiğini örneklemiştir direniş.

Öte yandan görülmesi gereken bir diğer mesele ise direnişin devrimci muhalefette yarattığı ruh halidir. Kendiliğinden kitle hareketlerine tekabül eden TEKEL direnişinin yarattığı bu önemli etki kimi burjuva çevrelerce daha şimdiden “AKP’nin 7 yıllık iktidarının en önemli muhalefeti” gözüyle okunmaktadır. Ki tüm bu sayılan olumlulukların hepsi bir bütün olarak sendikal mücadelenin yani işçi sınıfının örgütlülüğünün bu derece geri olduğu bir dönemde yaşanmaktadır. Bu yanıyla da direniş birçok iş kolunun örgütlenmesinin fitili olacaktır.

Toplumsal muhalefetin geride olduğu bu dönemde direnişin görülmesi gereken bir diğer olumlu yanı ise toplumsal muhalefeti birleştiriciliğindeki misyonudur. Bu açıdan bakıldığında da TEKEL direnişi işçi sınıfının öncü niteliğini gözler önüne sermektedir.

Özlük hakları, gelecekleri için mücadele eden TEKEL işçileri, yürüttükleri ekonomik mücadele ile böylesi bir “sonuç” yaratmışken, işçi sınıfının siyasal talepler ile buluşan bir direnişin yaratacağı sonucu öngörmemizi sağlamaktadır. Şüphesiz sınıfın yürüttüğü ekonomik mücadelenin değerinden bağımsız olarak değindiğimiz bu durum önemlidir. Direnişin bir yanı TEKEL işçilerinin sınıfına, emek cephesine katkıları ile ilgili yanı iken diğer yanı ise bu direniş ile ilişkilendirme biçimidir. TEKEL direnişi anda sadece Ankara sokaklarını politize eden bir etkiden çıkmış, ülke gündemini kapsamıştır. Direnişin kazanım ile sonuçlanması açısından da çok önemli bir yerde duran direnişle ilişkilendirme ve direniş ile ortaklaşmanın hangi yönde gelişeceği ve gelişmesi gerektiği konusunda net bir bilince sahip olmamız gerekmektedir.

Net bir anlayış ile süreci takip etme ve TEKEL direnişini üniversitelerde gündemleştirmek ve buradan yola çıkarak üniversite mücadelesini geliştirmenin yolu TEKEL

direnişinin yarattığı zeminde fazlasıyla mevcuttur.

TEKEL direnişi tüm çıplaklığı ile özlük hakları üzerinden yürüyen bir mücadeledir. İşçiler için taşeronlaştırma, esnek çalışma, sigortasız çalışma, 4/C gibi uygulamaları reva gören egemenler, toplumun diğer kesimlerini de ve elbette üniversite öğrencileri için de benzeri uygulamaları reva görmektedir. Teknokentlerin kurulması, MEDİCO’ların, yemekhanelerin özelleştirilmesi, harç zamları, kayıt paraları gibi uygulamalar ile adım adım derinleştirilen eğitimin, üniversitelerin özelleştirilmesi süreci öğrencilerin 4/C’sidir.

Bologna Projesi çerçevesinde hayata geçirilen her uygulama, mesleki yeterlilik, yaşam boyu eğitim, yetkin mühendislik, ücretli avukatlık, sözleşmeli öğretmenlik ve KPSS vb. uygulamalar üniversite öğrencilerinin 4/c’sidir.

Yapılması gereken özlük hakları için direnen TEKEL işçisinin yeni şekillere bürünen mücadelesinin yanında olmasıdır. Fakat aslolan bu mücadeleyi her tarafa yaymaktır. Üniversitelerde gelişebilecek en anlamlı destek öğrencilerin kendi özlük hakları için, öğrencilerin 4/C’leri için mücadeleye sevk edebilmektir. TEKEL direnişi ile bu yönlü ilişkilendirme direnişin öğretilerini kalıcılaştırmakta ana eksen olacaktır. TEKEL direnişçileri, üniversite öğrencilerine de geleceğine dönük saldırılara karşı koyabilmek için örgütlülüğün gerekliliğini anlatmaktadır. Bu örgütlü gücün sabırlı bir mücadele yürütmesi gerektiğini anlatmaktadır. Ankara’nın soğuşunda coplanan, ardı sıra sürekli bir biçimde egemenlerin sözlü tehditlerine maruz kalan, ailelerinden uzakta ve bin bir sorun ile birlikte direnişlerini sürdüren TEKEL işçileri özlük haklarının nice bedeller gerektirdiğini, bedel ödenmeksizin ve örgütlü olmaksızın hak alınamayacağını anlatmaktalar. Hasta çocuklarını, Hamdullah Uysal’ı toprağa veren TEKEL işçileri ödenen bedeller üzerinden hak alma mücadelesinin yükseldiğini anlattılar.

Hak alma mücadelesinin sabırla ve iradi bir çaba ile yürütülmesi gerektiğini anlattılar.

TEKEL işçileri için ödenen bu bedellerin her biri öğrenciler için soruşturmalar, disiplin cezaları, okuldan atılmalarıdır. Tüm bu nedenlerden ötürü TEKEL direnişinin ders ve deneyimlerinin üniversitelerdeki mücadele ile bütünleşmesini sağlamak biz öğrencilerin özlük haklarımız için yürüteceği mücadeleden geçmektedir.

EMEK MÜCADELESİ VE LİSELER

Başkan Mao, Çin’de Demokratik Halk Devriminden önce ve devrimden sonra sosyalizmin kuruluşunda önemli roller üstlenen gençliğin önemini şu sözleri ile anlatmıştır: “Öncü rolü ne demektir? Başa geçip devrimci safların en önünde ilerlemek demektir. Çin halkının anti-emperyalist, anti-feodal saflarında ülkenin genç aydınlarından ve öğrencilerden meydana gelen bir ordu vardır. Bu oldukça büyük bir ordudur ve canını feda etmiş çok sayıda insanı saymasak bile, şimdi sayısı birkaç milyonu aşmaktadır...”⁽¹⁾

Gençlik, kendi konumu gereği, toplumun bilimsel sosyalizmle ilk karşılaşp onu benimseyen kesimi olarak; proletaryanın kendisi için sınıf olma bilincine erişmesinde ve bu bilince eriştiği ölçüde de örgütlenmesinde önemli roller üstlenebilir. Proletaryanın yiğit önderlerinden Lenin: “Bizde, devrimin partisinde, gençliğin ağır basması doğal değil midir? Biz geleceğin partisiyiz ve gelecek gençliğindir. Yenilikçilerin partisiyiz, gençlik ise yenilikçilere her zaman severek taraftarlık eder. Biz eskiye, çürümüşlüğe karşı amansız bir savaşın partisiyiz; amansız savaşa ise her zaman ilk olarak gençlik hazır olacaktır.”⁽²⁾ diyerek gençliğin bu rolüne atıfta bulunmuştur.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de gençlik, emek, devrim ve demokrasi mücadelesinde önemli roller üstlenmiştir. Vietnam Savaşı’nın, Küba Devrimi’nin, Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin dünyayı sarstığı yıllar olan ‘68’lerde ülkemizde 6. Filoyu protesto gösterileri, NATO’ya hayır kampanyaları vb. gibi eylemlerle ivmelenen gençlik hareketi ‘71 devrimci çıkışı ile taçlanmıştır.

Kapitalist toplumun, bireyin sosyal ve siyasal gelişimini yadsıyan koşullarına bir başkaldırı olarak da nitelendirilebilecek olan ‘68 olayları, tüm dünyada geniş bir gençlik hareketi yarattı. Bu hareketler birçok ülkede işçi sınıfının mücadelesine engin katkılar sağladı ve işçi sınıfı hareketiyle bütünleşti ya da işçi sınıfı hareketine dönüştü. Bizimki gibi ülkelerde ise devrimci örgütlenmelerin gelişmesi ve saflaşmasında önemli roller oynadı.

Öğrenci gençliğin yapısı gereği proletaryaya ve diğer emekçi yığınlarına yakınlığı, diğer özellikleri ile birlikte göz önünde bulundurulduğunda proletaryaya ve halka, genel olarak devrime ilişkin misyonu ortaya çıkar. Bilimle olan yakınlığı, dünyayı daha iyi izlemesini, gelişmelerden etkilenip, bu gelişmeleri ülkeye taşımalarını sağlar. Türkiye Devrimci Hareketi önderleri olan Deniz

Gezmiş, Mahir Çayan, İbrahim Kaypakkaya’ların öğrenci gençlik içerisinden çıkmış olması incelenmeye değerdir.

Ekonomik krizin faturasını işçi ve emekçilerden çıkarmak için binbir türlü oyunu sergileyen egemen sınıflar, mesleki haklardan sosyal haklara, sağlıktan eğitime kadar pek çok hak gaspını içeren saldırılarını hayata geçirmekte. Emperyalizmin ekonomik krizinin derinleşmesiyle birlikte, son yıllarda her ne kadar parçalı ve kendiliğinden de olsa grev, fabrika işgali, iş bırakma eylemlerinin arttığını görmekteyiz. Bununla birlikte, son yıllarda ülke genelinde liseli halk gençliğinin mücadeleye katılımında ve kendi haklarını savunmasında önemli gelişmeler olduğunu da görmekteyiz. Özellikle liseli gençliğin devrimci önderlere ve devrimci mücadeleye olan ilgisi dikkat çekicidir.

Öğrenci gençliğin burjuva bilimsel bilgiye yakınlığı ve entelektüel yaşamı onu sosyal ve siyasal oluşumlara daha duyarlı kılar. Son yıllarda lise üniformalarıyla 1 Mayıs alanlarını dolduran gençlerin, 6 Mayıs anmalarına kitlesel olarak katılımı, ÖSS (şimdiki haliyle YGS ve LYS) karşıtı eylem ve etkinliklerdeki hareketliliği göze çarpmaktadır. TEKEL işçilerinin direnişine destek vermek için örgütlü ve örgütsüz liselilerin yürüyüşler, ziyaretler vb. gerçekleştirdiğini de not düşmek isteriz.

Liseli halk gençliğinin sorunlarını paralı eğitim, sınav sistemi, eğitimin niteliksizliği, şoven ve gerici ders müfredatı, anti-demokratik uygulamalar ve disiplin yönetmelikleri başlıkları altında toplayabiliriz. Bu sorunlar, toplumun sorunlarından kopuk ve bağımsız değildir. Bir örnek verecek olursak, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, “meslek lisesinin ideolojik bir konu değil ekonomik bir konu” olduğunu belirtirken, Tekel işçilerinin eyleminin “ideolojik bir eylem” olduğunu belirten R. Tayyip Erdoğan’ın yaklaşımını, yani egemen sınıfların temsilcilerinin, ezilenlere yaklaşımını tekrar ve tekrar gözler önüne sermektedir.

Tarih, toplumlarda herhangi birinin köle olması durumunda aslında kimsenin de özgür olmadığını ve kurtuluşun tek başına ve tek tek bireysel çabaların sonucu olamayacağını defalarca kanıtlamıştır. Liselerde yaşanan sorunlar her ne kadar lise özgülünde yaşansa da bir o kadar da toplumsal sorunlardır. Bu anlamıyla, liselerde var olan sorunların çözümü ile toplumsal sorunların çözümü birbirinden kopuk ele alınamaz.

(Mao, Seçme Eserler, C. 2, syf. 249)

(Lenin Stalin, Gençlik Üzerine, syf. 31)

3 Yıl Sonra = 1 TL

İş Kazası Değil, İş Cinayeti!

*İnsanca yaşamak için yetecek ücret,
Sigortaların düzenli yatırılması,
Yemeklerin düzeltilmesi,
Aile geçim indirimlerinin ödenmesi,
İş güvenliklerinin sağlanması,
Elbiseleri değiştirecek bir yer.*

İşte bu taleplerden dahi Marmaray işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının ne kadar kötü olduğu hakkında bir fikir sahibi olmak için yeterli sanırız.

“Asrın Projesi” olarak ilan edilen Marmaray Projesi, üreticileri tarafından “İstanbul’un kentsel yaşantısını sağlıklı olarak sürdürebilmesi, kentlilere çağdaş bir kent yaşamı ve kentsel ulaşım imkânları sunabilmesi için uygulanmış bir proje” olarak yıldızlanarak sunulmuştu. Ancak, patronlar aynı “sağlıklı” ve “çağdaş” yaşamı işçilere sunmaktan çok uzak. Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde yapımı süren Marmaray Projesi’nde çalışan ve ana firma olan Taisei-Gama-Nurol ve taşeronu Polat İnşaat

tarafından çalıştırılan işçilere 2007’den bu yana yalnızca 1 TL zam yapılmıştır. Günlüğü 27.5 TL olan maaşlarına sadece “1 TL”lik zam yapılması, sigorta primlerinin eksik yatırılması ve sağlıksız çalışma koşulları gibi nedenlerden kaynaklı iş bırakan işçiler, **15 Ocak** günü sigorta primlerinin eksik yatırılması nedeniyle SGK’ya başvuruda bulunmuş; 16 Ocak günü SGK’ya başvuruda bulunan 20 işçinin işe alınmaması üzerine şantiye önünden ayrılmayacağını söyleyen 80 işçi şu taleplerle direnişe geçmiştir;

- ✓ İnsanca yaşamak için yetecek ücret,
- ✓ Sigortaların düzenli yatırılması,
- ✓ Yemeklerin düzeltilmesi,
- ✓ Aile geçim indirimlerinin ödenmesi,
- ✓ İş güvenliklerinin sağlanması,
- ✓ Elbiseleri değiştirecek bir yer.

İşte bu taleplerden dahi Marmaray işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının ne kadar kötü olduğu hakkında bir fikir sahibi olmak için yeterli sanırız.

Biz de DGH, EHP Gençliği, Ekim Gençliği, TÜM-İGD, YDG olarak Marmaray işçileri ile dayanışmak için 24 Şubat günü Beyazıd Meydanı’ndan direnişteki işçileri ziyaret için şantiyeye yürürken Balıkesir’de maden işçilerinin grizu patlaması nedeniyle yaşamını yitirdiği haberini aldık.

Ardından hızlıca maden işçileri ile ilgili materyal toplayarak, çalışmamızı yoğunlaştırdık. İstanbul Üniversitesi’nde resim, şiir sergisi vs. düzenleyerek, öğrencilerle birebir sohbetler gerçekleştirdik. 20 gün öncesinde denetim yapılmasına rağmen çalışılabilir raporu verilen Balıkesir’deki madende 13 işçi yaşamını yitirdi. Aynı maden ocağında dört yıl önce de böylesi bir patlamada 17 işçi yaşamını yitirmişti.

26 Şubat Cuma günü gerçekleştirdiğimiz basın açıklamasında; “**İş Kazası Değil, İş Cinayeti!**”, “Artık Ölmek İstemiyoruz!”, “**Marmaray İşçisi Yalnız Değildir!**”, “**Tekel İşçisi Yalnız Değildir!**”, “**Ölmek Var, Dönmek Yok!**” sloganlarını attık. Açıklamaya direnişteki bir İtfaiye işçisi de katılarak dayanışma içerikli bir konuşma yaptı.

İstanbul YDG

“ONLARLA YANIP, ONLARLA TUTUŞARAK” BÜYÜYÜP, GÜÇLENECEĞİZ!

Öyle ki; krize paralel özellikle işten çıkarmaların yoğunlaştığı, işçi sınıfının yoksullaştığı ve ekonomik-demokratik anlamda sistemin “zor” kullanımının artması işçi sınıfının yüzünü yavaş yavaş mücadeleye çevirmiş ve örgütlenme olanakları-gereksinimleri daha fazla artmıştır.

Küresel mali krizin tüm yıkıcılığı ve emperyalist-kapitalist sistem ve yerli uşaklarının topyekûn saldırılarının arttığı-artacağı bir süreçten geçmekteyiz. Böylesi süreçlerde esas görevi “işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesine önderlik etmek” olan ve işleyişi gereği DKÖ (demokratik kitle örgütü) niteliği taşıyan örgütümüz **Devrimci Demokratik Sendikal Birlik**’in misyonunu, hedeflerini, eksikliklerini gözden geçirmesi ve somut koşullara uygun yeni hedef ve planlamalar yapması kaçınılmaz bir durum olarak kendini göstermişti. Yaklaşık iki yıldır sizlere de yansıyan boyutuyla programın somuta uygun hale getirilmesi ve esasında işçi sınıfının örgütlenmesi temelinde sürdürülen tartışmalar ve çalışmalar geçen yıl yapılan program kurultayı ile mütevazı bir adım olarak bir üst noktaya taşınmış oldu. Saldırıların yıkıcılığına paralel gelişen sınıf hareketi, bu süreçte daha güçlü bir DDSB yaratmak hedefini ve pratik çalışmasını bir bütün olarak gözden geçirmeyi ve değerlendirmeyi zorunlu kılmıştır.

Öyle ki; krize paralel özellikle işten çıkarmaların yoğunlaşması, işçi sınıfının yoksullaşması ve ekonomik-demokratik anlamda sistemin “zor” kullanımının artması işçi sınıfının yüzünü yavaş yavaş mücadeleye çevirmiş ve örgütlenme olanakları-gereksinimleri daha fazla artmıştır. İşçi sınıfının örgütlenme ihtiyacını karşılamayan mevcut sendika konfederasyonlarının tepesindeki işbirlikçi, uzlaşmacı, bürokratik, reformist ve her türden gerici rengi barındıran yönetimlerin işçi sınıfından ve işçi sınıfını örgütleme, eğitme ve mücadeleye sevk etme anlamında ne kadar uzak oldukları alenen ortadadır. Bu noktada mücadelenin ekonomik temelden politik temele yükseltilmesine hizmet edecek örgütlenmelere ihtiyaç vardır. Bu ancak devrimci-demokratik çizgideki bir demokratik kitle örgütü ile mümkün olabilir. Direniş ve mücadelelerden en başta bu ders çıkarılmalıdır.

Direnış ve mücadelelerin önemli bir özelliği ise çok parçalı oluşudur. Farklı işkollarına ve farklı sendikalara mensup, birçoğu sendikaların dışında bulunan, değişik bölgelerden işçi ve emekçilerin mücadelelerinin birleştirilmesi daha da yakıcı bir ihtiyaç haline gelmektedir. Bunu var olan sendikaların sağlaması mümkün görünmemektedir. Yine Tekel örneğinde gördüğümüz gibi “görev savma” mantığıyla ele alınan genel eylemlerle yetinilmektedir. Sendikaları bu konuda daha ileri derecede zorlayacak ve bu birliği daha sağlam ve kalıcı olarak sağlayacak olan, işçi sınıfının yine devrimci-demokratik çizgideki bir demokratik kitle örgütüdür. Bu örgüt sendikalarda örgütlü olduğu kadar sendikalar dışında da işçi sınıfı ve emekçilerin içerisinde örgütlenecektir. Bu kitle örgütü, işçi sınıfının birliğini, mücadeleye ve özellikle öncü işçilere ve taban örgütlenmesine dayalı olarak sağ-

lamayı amaçlayacaktır. Direniş ve mücadelelerden çıkarılacak diğer önemli ders ise budur.

Görüldüğü gibi somut deneyimler bize sürekli olarak işçi sınıfı ve emekçilerin ekonomik-demokratik mücadelesini birleştirerek politik iktidar mücadelesine kanalize edecek örgütlenmelerin gereğini göstermektedir. Bu gereklilik sömürü sistemini ortadan kaldırma hedefinde, daha doğrusu devrim mücadelesine işçi sınıfını kanalize etmede, Halk Demokrasisi mücadelesinin en önemli kanallarından birini güçlendirme görevini de tüm yakıcılığı ile bizlere göstermiştir.

Bu bilinçle yaptığımız çalışmalarda ve araştırmalarda örgütümüzün, işçi sınıfının rolü ve genel anlamıyla sınıf bilinci konularında kırılmalar yaşadığı tespiti bizleri DDSB olarak yoğun bir eğitim çalışması, DDSB'nin öneminin ve görevlerinin kavranması-kavratılması sorumluluğuyla karşı karşıya bırakmıştır. Güvencesiz işçilerle daha sıkı bağlar kurmak için gerçeleştirilen paneller ve YDG ile yapılan seminerler, yeni alanlar ve en fazla sayıya sahip, en fazla sömürülen güvencesiz işçileri örgütlemek (yaşam alanları da dahil) adına atılan adımlar. Özellikle bu adımlar işçi sınıfının yüzünü örgütlenmeye döndüren böylesi süreçlerde küçük de olsa gelecek açı-

sından önemli adımlardır.

Yine saldırıların daha fazla artacağı öngörüsüyle sadece yasal sınırları çizilmiş mücadele anlayışlarını reddeden ve işçi sınıfının üretimden gelen gücünü daha bilinçli ve örgütlü bir şekilde “fiili ve meşru” zeminde ele alan bir örgütlülüğün; yani “**sınıf sendikacılığı**” çizgisine sahip bir örgütün ancak ve ancak sistemin tüm oyunlarına ve zoruna karşı gelebilecektir. Bu kararlılık ve bilinç DDSB'nin tarihinde-deneyimlerinde fazlasıyla mevcuttur. Hakeza güncel olarak yapılan eylem-direniş ve grevlerde özellikle DDSB'li yoldaşlarımızın yönetiminde olduğu bazı şubelerin aktif tutumları ve sendikal mücadelede hatırı sayılır bir noktaya taşıyan öz işte tam da budur.

Işçi sınıfı mücadelesinin başarısı sınıf sendikacılığı çizgisinin başarısıyla yakından ilgilidir.

Direnen ve haklarını arayan işçiler (TEKEL, MEHA, Esenyurt, DESA...) bize bir kez daha işçi sınıfının örgütlü gücünün ve üretimden gelen gücünün ne kadar etkili olduğunu gösterdi. Egemen sınıflar ve devlet, birkaç bin işçinin, bazense tek bir işçinin kararlı direnişinden büyük bir korku duymaktadır. Çünkü onlar yaşamı yaratanlardır. Onlar üretendirler ve onlar olmadığında, onlar hayatı durdurduğunda her şey durmaktadır. Egemen sınıfların varlığı ve geleceği de onlara bağlıdır. Çünkü egemen sınıfları yaşatan ve büyüten işçi sınıfının emeğinden başkası değildir. Bu gerçeği egemen sınıflar çok iyi biliyorlar. Biz de biliyoruz. Ancak uzun bir durgunluk döneminden sonra işçi sınıfına olan inancın ve bu alandaki çabaların azaldığına tanık olduk. Bu kabul edilemezdir.

Önümüzde işçi sınıfı ve ezilenlerin mücadelesinde tarihi önemde gelişmeler bulunmaktadır. Bugün işçi sınıfına daha fazla gitmenin, direnişleri sahiplenmenin, yaygınlaştırmanın ve örgütlenmeye hız vermenin zamanıdır. Bunun yolu ve araçları açıktır. Fabrikalarda, işyerlerinde, sendikalarda, mahallelerde ve işçilerin olduğu her yerde; Lenin'in de ifade ettiği gibi “onlarla yanıp, onlarla tutuşarak” DDSB saflarında, onun temsil ettiği sınıfsal çizgide örgütlenilmelidir.

Işsizlerin ve güvencesiz işçilerin büyük çoğunluğunu oluşturan halk gençliğinin ekonomik-akademik ve demokratik mücadelesine önderlik etmeyi kendine şiar edinmiş Yeni Demokrat Gençlik'in özellikle bu süreçte işçi sınıfı ve mücadelesine yönelik tanıma, yakınlaşma, öğrenme amaçlı atacağı adımlar hem bugün hem de gelecek açısından hayati öneme sahiptir. Son süreçte küçük de olsa bu yönde yapılan çalışmalar ve yönelim bizler açısından umut vericidir.

Devrimci Demokrat Sendikal Birlik

TEKEL BALÇIKLA SIVANMAZI!

TÜİK'in verilerine göre 2009 Kasım dönemi sonuçları geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik 1 puan artmış ve % 15,3 olmuştur. Yine kentlerdeki genç işsizlik oranı aynı oranda artış ile 26.3 olmuştur. Bu araştırmaların kayıtlı veriler üzerinden yapıldığını düşünürsek her 5 kişiden 1'inin işsiz kaldığını, genç nüfusta ise her 3 kişiden 1'inin işsiz olduğunu söylemek abartı olmayacaktır.

Egemenlerin bir geleneği haline gelen gerilim siyaseti ve bunun üzerinden ise emekçilere yönelttikleri şıklardan birini seçtirme siyaseti artık geçerliliğini pek korumamaktadır. Ezilen yığınlar artık var olan şıkların haricinde başka bir şık aramaktadır. Ne omuzlarında kalabalık yıldızların uçtuğu askerlerin gözaltına (misafir edilmesi) alınması, ne savcılarının it dalaşı ne de birbirine sert ya da hesap soruyormuşçasına konuşmalar yapan malum ahırın müdavimleri ezilenlerin gerçek gündemini sıvayamamaktadır.

TÜİK'in verilerine göre 2009 Kasım dönemi sonuçları geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik 1 puan artmış ve % 15.3 olmuştur. Yine kentlerdeki genç işsizlik oranı aynı oranda artış ile 26.3 olmuştur. Bu araştırmaların kayıtlı veriler üzerinden yapıldığını düşünürsek her 5 kişiden 1'inin işsiz kaldığını, genç nüfusta ise her 3 kişiden 1'inin işsiz olduğunu söylemek abartı olmayacaktır.

Yine açlık ve sefalet içerisinde yaşamlarını sürdürmeye çalışan emeklilerimiz, ücretli ve sözleşmeli öğretmenlerimiz, geleceksizlik içerisinde yaşayan

gençliğimiz, üretemeyen üretse bile ürününü değerinde satamayan köylülerimiz, 577 TL'ye çalışan milyonlar, yaklaşık 2.5 aydır direnen Tekel işçileri ve çoğaltabileceğimiz bir çok gerçeklik egemenler tarafından sıvanmaya çalışılan gerçeklerdir.

Üzeri örtülmeye çalışılan bu gerçeklerden biri olan ve geniş bir kamuoyu desteğine sahip Tekel direnişi vesileyle birkaç konuya değinmek istiyoruz.

Tekel işçilerinin kararlı direnişi ile harekete geçen geniş bir kesim ile beraber oluşan kamuoyu ve işçilerin direngen, takipçi karakteri sendikacılara daha önceden altına imza attıkları pratikleri rahatça yapmalarında caydırıcı bir rol oynamıştır. Tekel işçileri büyük bir kararlılıkla sendikacılar üzerinde baskı yaparak belirli kararlar aldırılmıştır.

Egemenlerin sistemli saldırıları sonucu gelinen bu noktada şüphesiz bu saldırılarla birlikte gerçekleştirilmek istenen yeni sendikal anlayışta rol almak isteyen ve efen-dilerini kızdırmadan bugüne kadar işlerini sürdüren bu sendikacıların belli ölçülerde kabahatleri vardır. Sadece örgütlü işçiyi harekete geçirmek, ki bu konuda sadece ekonomik gelişmeler (sözleşme) üzerinden olan pratikleri nedeniyle şu an işçi sınıfının burun buruna geldiği birçok yasaya göz yummuş oldular. (4857 iş kanunu, 5510 SSGSS vb) Ki bu sendikalar kimi zamanlarda da hakları için mücadele eden işçileri de yalnız bırakmışlardır. Burada istisna birkaç şube ve işyerini belki bu tablonun dışında bırakabiliriz.

Biz devrimciler cephesinden bakıldığında her ne kadar sendikacılar gibi "harekete geçirecek kitle var da biz mi bir şey yapmıyoruz" demesek de pratik olarak buna çıkan bir hat izliyoruz. Yani sendikacıların düşündüğü gibi ufuklarını sadece örgütlü işçilerle sınırlamak (ki onu da nasıl yaptıkları malum) ve yeni örgütsüz işçileri örgütlemek,

hak gasplarına karşı mücadele etmek düşüncesinden yoksun olmak. Bu anlayışın bizdeki versiyonu ise işçi eylemleri olduğunda gündemimize almak veya gecikmek, eylem bitince de sistem içine geri dönmek. Şüphesiz oluşan direnişler ve eylemler önemlidir. Ancak ufkumuz sadece muhalefet etmek, dayanışmak, eylem ve direniş yapacak işçi sınıfı ile beklemek olmamalıdır.

Direnişlerden öğrenelim!

Yürütülen bu direnişlerde önemli olan bir diğer halka ise öğrenmektir. Ne yazık ki bu konuda da belirli zaaf-la-

rımız bulunmaktadır. Direniş gördüğümüzde yanına gidip nutuk çekmekten ziyade dinlemeliyiz. Gözlemlemeliyiz. Sağlıklı gözlemler sonucunda oluşan analizler doğru politikalara dönüşür. Gözlem, öğrenme, analiz sürecinin sonucunda oluşmayan politika kitleler tarafından sahiplenilmeyecektir. Ve gerçekleşen sınıf hareketlenmelerini özel gözlemlerle beraber genelleştirerek ülke genelinde oluşturduğumuz sınıf yap-bozuna yapıştırmalıyız.

Son bir yılki gelişmelere baktığımızda dipten gelen dalgalar su yüzeyine çıkmaya başlamıştır. Kitlelerin kendiliğinden gelişen bu hareketleri devrimciler tarafından doğru analiz edilmezse şüphesiz yanlış analiz sonucu kitlelere götürülecek fikir kendi sorunlarına çözüm olmayacağı için sahiplenilmeyecektir. Ve önümüzdeki sürecin önemli görevlerinden bir tanesi budur. Yüzeyde toplanan bu dalgalar kıyıda kurulan heybetli ama kumdan kalelerin surlarını yoklamaktadır. Şüphesiz bir tsunami gibi kumdan kaleleri yerle bir edeceği günler çok uzak değildir. Mesele bu tsunaminin arkasında kalmamaktır. Bilinir ki dalgalarla doğru bir bağ kurulduğunda gerçek hedefimiz olan kalelere doğru gidilebildiği gibi, yanlış bağ kurulduğunda açık denizlerde rotamızı kaybedebiliriz.

Çemen Tekstil İşçileri Grevde

Antep'te DİSK Tekstil-İş'te örgütlü olan Çemen Tekstil işçileri yeni yıla grevle başladı. Patron sendikalarını tanımadığı için **12 Ocak 2010** tarihinde grev kararı aldı. İşçilere grevin 1. gününde polis saldırdı, işçiler polisle çatışırken patron yanlısı servis şoförü de otobüsü işçilerin üzerine sürdü. Bu yaşanan çatışmada birkaç işçi yaralandı. Yaralanan işçiler hastaneye kaldırıldı.

Çemen işçilerine Genç-Sen, YDG, Mücadele Birliği, ÖDP, EMEP, KESK Şubeler Platformu ve çeşitli DKÖ destek ziyareti gerçekleştirdi. Kitle işçiler tarafından "Çemen işçisi direnişin simgesi", "Direne direne kazanacağız" vb. sloganlarla karşılandı. Kitle adına **Mehmet Türkmen** ve Antep TÜMTİS Başkanı bir konuşma yaptı. Ardından Çemen Tekstil işçileri diğer direnişleri selamlayarak "**Ölmek var dönmek yok**" sloganını attılar.

Genç-Sen'den İşçilere Destek Ziyareti

Antep Genç-sen olarak 14 Ocak günü Çemen işçilerine destek ziyareti gerçekleştirdik. Çemen Tekstil işçileri "**Çemen işçisi yalnız değildir**", "Birlik mücadele zafer", "**Yaşasın sınıf dayanışması**" vb. attığımız sloganları coşkulu bir şekilde karşıladı. Genç-Sen adına Anıl Mansuroğlu bir açıklama yaptı.

Ardından işçilerle sohbet eden Genç-Sen'lilere işçiler bu mücadeleyi sonuna kadar götürceklerini belirttiler. Ayrıca polisin işçilerin grev çadırını zorla kaldırdığını bu yüzden grev nöbetini gece arabalarda kalarak sürdürdüklerini ve yağmur, çamur, ayaz, polis-patron zorbalığı ve hiçbir gücün bu grevi durdurmayacağını, kazanana kadar devam edeceğini belirten işçiler ardından sloganlar eşliğinde Genç-Sen'lileri uğurladı.

Antep'te YDG, SGD, DÖB, Genç-Sen, Gençlik Muhalefeti, Mesop Gençliği'nden oluşan gençlik örgütleri Türkiye'de grevdeki işçilerle dayanışma eylemi yaptı. Gaziler Caddesinin başında toplanan kitle "**Esenyurt, Marmaray, İtfaiye, Kent AŞ, Tekel, Çemen işçileri kavgayı büyütüyor gençlik yürüyor**" pankartıyla Balıklı Parkı'na

doğru yürüyüşe geçti. Halk tarafından ilgi ile izlenen eylem sırasında kitle "Örgütlü bir halkı hiçbir kuvvet yeneemez", "Zafer direnen emekçinin olacak", "Biji tekoşına karkeran" vb. sloganlar attı.

Balıklı Parkı'nda basın açıklaması okundu. Yapılan basın açıklamasında; kriz teşhir edilerek işçilerin yaşadığı sorunlara değinildi. Yürüyüş sırasında sesli ajitasyon yapılması ve bildiri dağıtılması halkta olumlu bir izlenim yarattı. Yürüyüş kiteseldi. Eylemden sonra kitle Çemen işçilerinin yanına gitti.

Polis-sendika işbirliği

Kotin önünde toplanan kitle sloganlar eşliğinde Çemen Tekstilin yolunu tuttu. Çemen işçilerinin yanına geldiğimizde polisin işçilere saldırdığını öğrendik. "Çemen işçisi yalnız değildir", "Baskılar bizi yıldırılmaz" sloganlarını attık. Saldırı sırasında 2 işçi yaralandı. İşçilerin yanına giderek sohbet ettik. İşçiler patronun grevi kırmak için getirdiği işçilerin fabrikaya geçmesini engellemeye çalışırken polis saldırısına uğradılar. Kısa bir süre sonra polisler sendika ağalarını devreye sokarak oradaki devrimci

gençlerin işçilerin yanından gitmesini yoksa getirecekleri panzerle grev çadırını yıkıp işçileri dağıtacağını söyledi. İşçiler buna tepki göstererek sendikayı protesto etti. Ardından gençlerden bugünlüğüne grev alanını terk etmelerini istediler, eğer bir daha aynı şey sendika ve polis tarafından tekrar edilirse buna müdahale edeceklerini de söylediler. Gençler eylem alanını terk ederken işçilerle beraber slogan attılar. Her yerde olduğu gibi Antep'te de sendikaların ihaneti gözüktü, işçiler ise sonuna kadar direneceklerini belirttiler.

Antep'te Çemen işçileri grevin 42. gününde uğradığı saldırıyı YDG, SGD, DÖB, Genç-Sen ve **Mesop Gençliği** tarafından bir yürüyüşle protesto etti. Kırkayak Parkı'nda toplanan kitle Yeşilsu Durağına "**Çemen'den Tekel'e direniş kazanacak**", "**Hak verilmez alınır zafer sokakta kazanılır**" vb. sloganlarla yürüdü. Yeşilsu durağında okunan basın açıklamasında; Çemen işçilerinin her türlü koşul altında direndiğini, bu zorlu koşullar yanında bir de polisle mücadele etmek zorunda kaldıkları belirtildi. Ayrıca basın açıklamasında; Çemen işçilerinin taleplerinin acilen kabul edilmesi gerektiği vurgulandı. Basın açıklamasından sonra kitle dağıldı. **Antep YDG**

Artvin'de Tekel işçileriyle dayanışma eylemleri

27 Şubat'ta Artvin'de Tekel işçileri ile dayanışma amacıyla düzenlenecek olan eylem için okul içerisinde bildiri dağıtımını yapan YDG, HÖC, Öğrenci Kolektiflerine okul kantininde önce ÖGB'ler müdahale etmek istemiş ancak buna büyük bir tepki gösteren öğrencilerle başa çıkamayan güvenlik birimleri jandarmayı çağırmıştır. Bunun üzerine bizler öğrencilerin üzerine jandarmayla geldiklerini, buralarının askeri kışla değil üniversite olduğunu sesli ajitasyonlarla duyurduk. Jandarmanın bildiri dağıtan öğrencilere kimlik tespiti yaptıktan sonra savcılığa sevk etmesi okulda yükselen devrimci muhalif kimlikten özel güvenlik birimlerinin, idarenin, kolluk güçlerinin nasıl rahatsız olduğunu göstermektedir.

Jandarmanın elimizdeki bildirilere el koymaya kalkmasına karşın bildirileri vermeyerek Tekel işçilerinin yanında olduğumuzu, yürüttüğümüz faaliyetin en demokratik hakkımız olduğunu söyledik. Jandarmanın tutanağını tutup okula vermesinden sonra 1 hafta ile 1 ay arasında soruşturma terörüne maruz kalacağımızı bildirilmiştir, ancak bizler vazgeçmeyerek okulumuzun bir başka kampüsünde dağıtım yapmaya devam ettik. Bu sefer ÖGB

polise başvurmuş, polis kimlik kontrolü ile psikolojik baskı kurmaya çalışmış, bu sırada okula giderken bizlere selam veren insanlar da durdurulup kimlik kontrolünden geçirilmeye çalışılmış ancak bizler darbe dönemini aratmayan bu uygulamaya tepki göstererek arkadaşlarımızın kimlik vermemesi gerektiğini söyleyerek bu hareketleri teşhir ettik.

Üniversiteleri ÖGB'lerle, jandarmayla, polislerle adeta bir karakola, bir kışlaya çeviren 1980 AFC'sinin ürünü olan YÖK'ün bu uygulamaları bizleri durdurmaya yetmemiştir. Bildirilerimizi okulda bitirdikten sonra Artvin merkezde halka "Artvin Çoruh Üniversiteleri öğrencileri Tekel işçilerinin yanında" diyerek dağıttık.

Yaratmaya çalıştıkları apolitik, kendi sorunlarına, kendine yabancılaşmış gençlik modelini reddederek bizlerin üniversite öğrencileri olarak bu memleketin sorunlarında söz sahibi olduğumuzu her fırsatta bütün engellemelere, gözaltılara, soruşturmalara, tutuklamalara karşı dile getirmeye devam edeceğiz.

Baskılar bizi yıldırılmaz

73 gündür direnişlerini büyük bir kararlılıkla sürdüren Tekel işçilerine destek olmak amacıyla Artvin'de 27 Şubat Cumartesi günü saat 12'de Türk-iş, DİSK, KESK, Genç-Sen, Halk Cephesi, Öğrenci Kolektifleri'nin örgütlediği bir eylem düzenlendi. Kitle merkezden AKP il binasına kadar sloganlarla yürüdü. Yaklaşık 200 kişinin katıldığı eylem tüm devrim ve demokrasi şehitleri adına 1 dakikalık saygı duruşu ile başladı. AKP il binası önünde okunan basın açıklamasının ardından eylem oturma eylemi ile devam etti. 1 saatlik oturma eylemi sonlanırken kitle dağılılacağı sırada AKP il binasından bazı kişilerin kitleye saldırgan sözler söylemesi üzerine

kitle AKP il binasında bulunan kişilere tepki gösterdi ve polisin de müdahalesiyle arbede oldu.

Halkevlerine üye 4 kişiyi gözaltına alan polise karşı büyük bir kararlılıkla direniş gösterdik. Arbedenin ardından 2 kişi daha gözaltına alındı. Genç-Sen, Halk Cephesi ve Öğrenci Kolektifleri olarak arkadaşlarımızı gözaltına aldırtmaya çalıştık,

ellerindeki kelepçeler çıkmadan dağılmayacağımızı söyledik, polisin dağılmayanlar hakkında yasal işlem başlatacağını ve müdahaleye devam edeceğini söylemesine rağmen dağılmadık. Ancak sendikaların ve diğer kitle örgütlerinin bizlere karşı tavır almasından ve polise yardımcı olmamızı söylemesinden kaynaklı öfkemiz büyüdü ve sendika yöneticileri ile bir tartışma yaşadık. Gözaltına alınan arkadaşlarımıza sahip çıkmak, devrimci dayanışmayı büyütmek amacıyla Artvin Polis Karakolu önünde toplandık. Polisin sürekli karakolun önünden dağılını uyarısına rağmen gözaltındaki arkadaşlarımız çıkana kadar orada bekleyişimizi sürdüreceğimizi söyledik ve saat 20.30'da alınan tüm arkadaşlarımız serbest bırakıldı.

Yaşanan bu olay uzun yıllar sonra Artvin'de militan öğrenci hareketinin bir sıçraması olarak bizler için önemli bir yerde durmaktadır.

Artvin YDG

Zafer direnen emekçinin olacak!

Özlük hakları için direnen TEKEL işçilerine destek olmak amacıyla Sarıgazi Mehmetçik Lisesi'nde YDG'nin de bileşeni olduğu "Mehmetçik Lisesi TEKEL işçileriyle Dayanışma Platformu" oluşturuldu. Hafta boyunca okul içerisinde sınıflar gezilerek, sınıf konuşmaları yapılarak ve bildiriler dağıtılarak, eylemlere çağrı yapıldı

Sarıgazi

Devletin tüm saldırılarına rağmen günler boyunca özlük hakları için direnen TEKEL işçilerine destek olmak amacıyla Sarıgazi Mehmetçik Lisesi'nde YDG'nin de bileşeni olduğu "**Mehmetçik Lisesi TEKEL İşçileriyle Dayanışma Platformu**" oluşturuldu. Hafta boyunca okul içerisinde sınıflar gezilerek, sınıf konuşmaları yapılarak ve bildiriler dağıtılarak, eylemlere çağrı yapıldı.

24 Şubat Çarşamba günü okul bahçesinde platform tarafından yapılan skece okul idaresinin müdahale etmesini öğrenciler alkış ve sloganlarla protesto etti. Okul çıkışında da bir yürüyüş düzenlendi. "**Zafer Direnen Emekçinin Olacak**" pankartı açılarak Sarıgazi Merkez'e kadar sloganlar eşliğinde yüründü. Basın metni okunduktan sonra eylem son buldu.

25 Şubat Perşembe günü öğle arasında oturma eylemi yapıldı. Okul bahçesinde halay çekmek için bir araya gelen öğrencilere idarenin müdahale etmesiyle öğ-

renciler oturma eylemine başladı. Okul idaresinin yoğun baskılarına rağmen öğrenciler kararlı bir tavırla eylemlerini sürdürdü. İdarenin oturma eylemi yapan öğrencileri kalem kamera ile çekmeye başlaması üzerine öğrenciler buna izin vermeyeceklerini söyleyip kameraya eylem süresi boyunca el koydu. Türküler ve marşlarla devam eden eylem tenefüs ziliyle çalmasıyla halay çekildikten sonra sloganlar ile sonlandırıldı.

Okul çıkışında tekrar bir araya gelen öğrenciler "**Zafer Direnen Emekçinin Olacak**" yazılı pankart açarak Demokrasi Caddesine kadar yürüdü. Sivil polislerin yürüyüş kortejini çembere alması üzerine öğrenciler "Katil Polis Liselerden Defol" sloganını attılar.

26 Şubat Cuma günü okul çıkışında da bir yürüyüş düzenlendi. Eski Ankara Caddesi üzerinde yürüyüşe polis saldırısı gerçekleşti. Kısa süre yaşanan arbedenin ardından 7 kişi gözaltına alındı ve 30 kişiye oturma eylemin katıldığı gerekçesiyle okul idaresi tarafından soruşturma başlatıldı.

Son haftalarda sivil polislerin öğrenciler üzerinde baskısı gittikçe yoğunlaşmaktadır. **Sarıgazi YDG**

Denizli

Direnişin 59. gününde Denizli'de aralarında DHF, ESP, SP, Genç-Sen, 78'liler Girişimi ve YDG'nin bulunduğu yaklaşık 100 kişilik kitle saat 17.15'te Çatalçeşme'de toplanarak Denizli Belediyesi önüne doğru sloganlar eşliğinde yürüyüşe geçti. Yürüyüş esnasında yoldan geçen sürücüler kornalarına basarak eyleme destek verdi.

Kitle belediye önüne geldiğinde aralarında Tekel işçilerinin yakınlarının da bulunduğu yaklaşık 150 kişi tarafından karşılandı. Belediye önünde basın açıklaması yapıldıktan sonra kitle dağıldı.

Denizli YDG

Malatya

Tekel işçilerine destek vermek amacıyla KESK, EMEP, ÖDP, BDP, ESP, Halk Cephesi ve Partizan meşaleli yürüyüş yaptı. Malatya Eğitim-Sen önünde toplanan grup ellerinde meşalelerle İnönü Caddesi'nin bir şeridini araç trafiğine kapatarak Soykan Parkı'na kadar sloganlarla yürüdü.

Soykan Parkı'nda toplanan grup, "**Tekel işçisi yalnız değildir**", "**İş-ekmek yoksa barış da yok**", "**Yaşasın sınıf dayanışması**", "**Her yer Tekel her yer direniş**" vb. sloganlar atarak Tekel işçilerine destek verdiler. Yapılan basın açıklamasının ardından alkış ve ışıklarla eylem sona erdirildi.

Malatya YDG

Sakarya

4 Şubat günü sendikaların grev kararı almasıyla birlikte Türkiye'nin dört bir yanında emekçiler alanlardaydı.

Sakarya'da ise Demiryol-İş'e bağlı işçiler büyük çoğunlukla (iş yerinde kalması gereken 20-25 kişi hariç) greve destek oldular ve saat 18'de Demiryol-İş binasında bir basın açıklaması yapıldı. Sendika başkanının yaptığı konuşmanın ardından Lastik-İş ve TMMOB adına da birer konuşma yapıldı. Eylem konuşmalarının ardından sona erdi.

Sakarya'dan bir YDG okuru

İstanbul

Tekel işçilerinin haklı mücadelelerini İstanbul'dan desteklemek, sistemin Tekel işçileri nezdinde işçileri her geçen gün çıkmaza sürüklediğini teşhir etmek için 4 haftadır düzenli olarak or-

taya koyduğumuz eylemimiz için Taksim Galatasaray Lisesi önünde 26 Ocak günü Saat 18.00'de Genç-Sen'liler olarak buluştuk. Devletin işçilere müdahale için ay sonunu işaret etmesi bu eylemin havasını da etkiledi elbette. Galatasaray Lisesi'nin önünden sloganlarımızla yürüyüşe geçtik. "**Tekel işçisi yalnız değildir!**", "**Zafer direnen emekçinin olacak!**", "**Asla yalnız yürümeyeceksin!**", "**İşçi gençlik el ele mücadelele!**" sloganları atıldı. Ardından Genç-Sen kitlesi olarak İstiklal'de bir müddet oturarak Tekel direnişinin meşruluğu, bizlere öğrettikleri ve örgütlü mücadelenin önemi üzerine sesli ajitasyon çektik, sloganlar attık. Kortejimize çevreden katılan insanların olması eylemin olumluluklarındandı. Çevreden insanlar alkışlarıyla eylemimize destek verdi. Sloganlarımız eşliğinde tramvay durağına vardık. Basın metninde Tekel başta olmak üzere birçok iş kolundaki grevlere değinerek sınıfsal dayanışmanın önemi üzerinde duruldu. Basın metninin ardından eylemimiz sloganlarla son buldu.

İstanbul'dan Bir YDG'li

Çanakkale

26 Şubat günü Çanakkale'nin en merkezi yerlerinden biri olan Bankalar Caddesi'nden Truva atı heykeline kadar Tekel'e destek amacıyla meşaleli bir yürüyüş gerçekleştirildi. Yürüyüş, kiteselliği ve coşkusuyla göze çarparken Çanakkale'de 16 yıldan beri yapılan ilk yürüyüş olması dikkat çeken noktaydı.

Eyleme 200 kişi katılırken insanların evlerinden çıkıp korteje girdiği, balkonlardan alkışladığı gözlemlendi. Kitle sık sık "**Tekel'e selam direniş devam**" ve Tekel işçileriyle özdeşleşen "**Ölmek var, dönmek yok**" sloganlarını haykırdı. Kitle basın açıklamasından sonra dağıldı.

Çanakkale YDG

Denge Ciwanê

Bozkırdaki Kıvılcımı Yangına Çevirmek

Uzun bir süredir, Kürt halkına yönelik saldırı politikaları geliştirilirken Ulusal Harekete yönelik de bir tasfiye süreci yaşanmaktadır. Bu süreç doğrultusunda Kürt halkına yönelik linç saldırıları geliştirilmiş ve izlenen katliam politikaları sonucunda Kürt halkı yeni yeni şehitler vermiş; Ulusal Hareketin de, Kürt halkının temsilci olarak seçtiği belediye başkanları da dahil olmak üzere, birçok kadrosu tutuklanmış ve her alanda bir saldırı süreci yaşamıştır. “Açılım” maskesiyle saklanmaya çalışılan bu saldırı sürecinin, uluslararası bir nitelikte olduğu ve planların başka topraklarda kapalı kapılar ardında yapıldığı görülmektedir. Geçmiş bir yıla bakarsak yerel seçimlerden sonra yaşanan tutuklamalar, Amara’da yaşanan saldırı ile katledilenler, gerillaya yönelik gerçekleştirilen operasyonlar, DTP’lilerin yanı sıra Ceylan Önko’un, Aydın Erdem’in ve Muş’ta iki kişinin katledilmesi, DTP’nin kapatılması, Aralık ayında başlatılan tutuklamalarla 1000’i çoktan aşmış kişinin tutuklanması ve tutuklanmaların halen devam etmesinin yanı sıra en son geçen aylarda Şırnak’ta bir kişinin askerlerce öldürülmesi saldırıların boyutunu göstermektedir.

Bu liste daha da uzatılabilecekken yıl boyunca emek cephesinde yaşanan hareketlenmeler de boyutlanarak militan bir çizgiyle gelişme göstermektedir. Kent AŞ işçileri, Esenyurt Belediyesi işçileri, itfaiye işçileri, Marmaray işçileri, Tekel işçileri... “dipten gelen dalganın” yüzeye vurduğu anları ortaya çıkarmaktadır. Özellikle Tekel işçileri, direnişleri ile ülkemizdeki sınıf mücadelesi açısından önemli bir yer edinmiştir ve uluslararası bir kamuoyu yaratmayı başarmıştır. Bu süreç emekçi halk üzerindeki saldırıların hız kazanmasıyla buna

karşı da kendiliğinden hareketlenmelerin gerçekleştiği ve bu hareketlenmelerde kararlı direnişlerin yaşanarak sınıf mücadelesinde gedik açtığı bir dönem olmaktadır.

Bu dönemde bir kez daha, özelde ve genelde yıllardır devam eden bir olgu göz önüne çıkmıştır. Bu da gittikçe yükselen ve uluslararası bir hal almış olan emek cephesindeki hareketlenmelerin Fırat’ın doğusuna geçememiş olması veya kısır bir döngüde birkaç dayanışma eylemine sıkışmış olmasıdır. Bölgenin özgül koşullarına ve Ulusal Hareket nezdinde yaşanan gelişmelere bakıldığında bir derece anlaşılır olmasına karşın, Tekel direnişindeki işçilerin çoğunun Kürt olduğuna bakıldığında gelişmelerin T. Kürdistanı’nda yankı bulmaması ciddi bir olumsuzluktur.

Aslında değindiğimiz gibi bu olay yeni bir sorun olarak karşımıza çıkmamaktadır, bölgede gelişen işçi eylemliklerine dahi tepkisiz kaldığı görülmektedir. Geçtiğimiz yıllarda yaşanan Akylı Tekstil işçilerinin direnişi buna bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır. İşçiler bu direnişi destek göremediklerinden sürdürememişlerdir. Sinan köylülerinin yıllardır süren mücadelesine karşı kayıtsız kalınmaktadır. Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde işten atılan işçilerin mücadelesinin ne kadar gündem olduğu bilinmektedir. Yine 1 Mayıs’lara ve işçi eylemlerine bölgede gösterilen katılım ve duyarlılık bu konuda örnek gösterilebilir. Fırat’ın doğusunun batısındaki sınıfsal mücadelesine ne kadar uzak olduğu ve uzak durmaya çalıştığı ortadadır.

Ulusal Hareketin özeleştirisi sayılabilecek değerlendirmelerine bakıldığında bu değerlendirmelerin üzerine bir pratik konulmamasının yanı sıra var olan bu uzaklığın bir sonucu olarak meselenin yeterince anlaşılmadığı da görülmektedir. Amed Büyükşehir Belediye Başkanı Osman

Baydemir'in Tekel işçileri için yaptığı “şu kadar işçiyi işe alırım” açıklaması bu uzaklığın bir sonucu olsa gerek. Bu söylem işçilerin direnişlerini sadece “iş dilenmeye” indirgeyen, Tekel işçilerinin özlük hakları için verdiği mücadeleyi göremeyen ve sınıfsal mücadelesini anlamadaki kafa karışıklığı ile onu salt ekonomik mücadeleye indirgeyerek basitleştiren bir açıklamadır. Bölgede DKÖ'ler açısından da farklı bir şey söylemek imkânsızdır.

T. Kürdistanı'ndaki bu durumun bize yansımaları da çok farklı olmamaktadır. Bölgede ulusal talepler için gösterdiğimiz ilginin sınıfsal taleplere gösterilmeye eksik kaldığı ortadadır. Somut olarak ise Tekel işçileri için bölgede yeterli çalışma yapmamamız; özelleştirmeler, güvencesiz işçilik, işsizlik vb. işçi gençliğin önemli gündemlerinden bihaber olmamız örnek olarak gösterilebilir. Bölgedeki faaliyetimiz emek cephesindeki atmosferi ve gelişmeleri hissetmede sorunlar yaşamaktadır. Doğallığında bu durum önceliğimiz sorusunun da muğlâklaştığının veya hissedilmediğinin göstergesi olmaktadır.

Emperyalistlerin varlık temelini ekonomik olduğunu, ezilen ulus olmanın sınıfsal sömürüyü katmerleştirdiğini ve sınıfsal sorunun çözümünün içerisinde ulusal sorunun çözümünü de barındırdığını bir kez daha vurgulamak gerekmektedir. Bunu kavramak sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinde sınıfsal mücadelenin önceliğini kavramanın zorunluluğuyla ilgilidir.

Egemen sistemin sınıfsal temelde gerçekleştirdiği saldırılar daha fazla sınıfsal tepki de doğuracaktır. Özellikle emek cephesinde yaşanan son gelişmeler bizim açımızdan önemli bir noktadadır. İşçi sınıfının artan eylemleri ve militan çıkışları duyarlılığımızı artırmamızı zorunlu kılmak; sınıfsal taleplerle ulusal taleplerin birlikte-doğru işlenebilmesi gerekliliği, yükselen emek hareketinin etkisi de düşünüldüğünde “kuru bozkırların tutuşturulması” anlamında önemli hareketlenmeler sağlayacaktır.

“Dipten gelen dalga” T. Kürdistanı'nın “kuru bozkır” olma özelliği ile yüzeyde büyütülmeye daha müsait olmaktadır. Bozkırın en kuru yerinden tutuşturulacağı espris de bu mantığın ürünüdür. Ve kitle temelini en sağlam olduğu Kürt coğrafyasında bu çalışmaların bir arada yürütülmesi ile alakalıdır. Günümüzde devrime en yakın kitle Kürt coğrafyasında bulunmaktadır. Bugün Tekel işçileri arasında aylardır Ankara sokaklarında en militanca tavır gösteren Kürt işçiler buna örnektir. İbrahim yoldaşın yaptığı “kuru bozkır” vurgusu aradan geçen yaklaşık kırk yılda geçerliliğini korumaktadır. Ulusal ve sınıfsal çelişkilerin doğru ve yaratıcı bir şekilde kavranıp uygulanmadan bu hareketliliğin gerisinde kalınması

aşikârdır. Öncelikle var olan bu uzaklığın giderilmesi gerekmektedir. Sorunumuz salt öğrenmek değil aynı zamanda bunu artan eylemler içerisinde pratikte hayata geçirmektir.

Burada bir kez daha değinmek gerekir ki söylenenler ulusal sorunu reddetmek, ulusal soruna ilgisiz kalmak değildir. Tersine ulusal mücadelenin demokratik-meşru taleplerinin daha fazla yanında olmalıyız. Açıktır ki iyi bir çalışmanın örülebilmesi için tüm ayaklarının birlikte çalışması gerekir. Ne ulusal mesele ne de sınıfsal hareketlenmeler gölgede kalmalıdır. Egemen sistemin ulusal ve sınıfsal tüm saldırılarını ortak şekilde ele alarak bu saldırılara karşı militan bir faaliyetten bahsetmekteyiz. Olması gereken doğru politik çizgi budur; yoksa ya ulusal hareketin düştüğü yanlışlara düşer ve peşinden sürükleniriz ya da Türk milliyetçiliğinin, şovenizmin zehrinden alırız.

Kuru bozkır tanımlaması yaptığımız T. Kürdistanı'nda ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin iç içe alınması gerekliliği esas olarak buralardan yükselcek olan Halk Savaşını yükseltmek anlamında vazgeçilmez bir noktadadır. Kitle temelini sağlam olduğu, savaşı sahiplenebilecek bölgede faaliyet bu iki olgunun yaratıcı şekilde birleştirilmesiyle halkın desteğini alacak, Halk Savaşını yükseltecek zemini yaratacaktır.

Görülmesi gereken DTP'yi kapatan, Kürt halkına inkar ve imhayla yaklaşanlar ile Tekel işçisine gaz bombası ile saldıranlar, onları açlık greviyle ölüme terk edenlerin aynı zihniyetten geldikleri; düşmanın ortak olduğu ve mücadelelerin birleştirilmenin düşmanın alt edilmesinde vazgeçilmez olduğudur.

Bu zeminde faaliyetimizin bu şekilde ele alınabilmesi, sınıf bilincinin kitleye verilebilmesi açısından kitle örgütleri önemli bir noktada durmaktadır. Kitlelerle bağ kurmanın yolu kitle örgütlerinde faaliyet yürütmektir diyoruz. Bu T. Kürdistanı'nda bu tarzda yürütülmesi gereken bir faaliyet ile bütünleştirildiğinde daha da elzem bir olgu haline gelmektedir.

Tekel işçileri sergiledikleri direniş ile sınıf mücadelesinin bir parçası olarak önemli olguları tekrar hayata geçirmiş ve üzerine düşeni yapmıştır. İşçi sınıfındaki bu dalgalanmanın egemenler cephesinde korkular yaratacağı ve bu hareketlenmenin sarı sendikaları da peşinden sürükleyeceği ortadadır. Zafer için Türk, Kürt ve diğer azımlık milliyetlerden halkımızın ortak mücadelesine ihtiyaç vardır.

Kapitalist toplumda yüksek bir iş verimliliği vardır. İşçi bu toplumda iş gününün bir bölümünde kendisi için kalanında kapitalist için çalışır. Kapitalistler en az giderle en fazla artı değer yaratmayı hedefler. Üretimin toplumsallığı ile üretim araçlarının özel mülkiyeti kapitalist toplumun temel çelişkisidir. Kapitalist toplumda proletarya ile burjuvazi arasında uzlaşmaz bir karşılık vardır

İşçi sınıfının tarihsel rolü ve ülkemiz işçi sınıfının mücadele tarihi üzerine bir deneme

Burjuvazi kapitalist toplumda siyasi iktidarı elinde bulundurur. Kapitalist toplumun ortaya çıkması ile birlikte burjuvazi ile birlikte proletarya da tarih sahnesine çıkar. Kapitalist toplumda işçi özgürdür. Yasalar onu kapitalist için çalışmaya zorlayamaz. Ancak işçi üretim araçlarına sahip olmadığından yaşamak için çalışmak zorundadır. Bir avuç kapitalist üretim araçlarını, toprağı ellerinde bulundururken öte yanda ise emek gücünden başka satacak bir şeye sahip olmayan işçi yığınları vardır. Kapitalizmde üretim ilişkilerinin temeli üretim araçlarının özel mülkiyetidir. Kapitalist toplumda işçi üretim araçlarını elinde bulunduran kapitaliste emek gücünü satar. Kapitalist işçilerin ürettiği artı değere el koyarak sermaye birikimi sağlar. Üretimin temel mantığı sermaye birikimini artırmaktır.

Kapitalist toplumda yüksek bir iş verimliliği vardır. İşçi bu toplumda iş gününün bir bölümünde kendisi için kalanında kapitalist için çalışır. Kapitalistler en az giderle en fazla artı değer yaratmayı hedefler. Üretimin toplumsallığı ile üretim araçlarının özel mülkiyeti kapitalist toplumun temel çelişkisidir. Kapitalist toplumda proletarya ile burjuvazi arasında uzlaşmaz bir karşılık vardır.

Kapitalizmin temel bunalımı aşırı üretimden kaynaklanır. Daha fazla artı değer yaratmak isteyen kapitalist daha fazla üretir ve aynı zamanda işçinin ücretlerini düşürür. İşçinin alım gücü düşer. Bunun sonucunda iktisadi bunalımlar patlak verir. Kapitalizm bundan kendini kurtamaz ve sürekli krizler yaşar. Proletarya yeni topluma açılan biricik kapıdır. İşçi sınıfı tüm halk kesimlerini ve ezilenleri birleştirecek yegâne sınıftır. Burjuvazinin egemenliğini yalnızca özel bir sınıf olarak proletarya yıkabilir. Bu sınıfın ekonomik varlık koşulu ona bu yıkılışı gerçekleştirme olanağı ve gücünü de vermektedir. Burjuvazi tüm köylüleri ve tüm küçük burjuva katmanları par-

çaladığı ve toz haline getirdiği halde proletaryayı birleştirir. Yalnızca proletarya üretim sürecinde oynadığı rol sayesinde sömürülen tüm emekçi yığınların önderi olabilir.

Proletarya siyasi egemenliğini zora dayalı bir devrim olmaksızın ele geçiremeyecektir. Proletaryanın bu savaşı kazanabilmesi için bu güçte olması, kendi sınıf bilincine varması ve kendine özgü bir sınıf partisi meydana getirmesi gerekir. Proletaryanın içinde sıkı örgütlenmiş bir parti varsa herhangi bir grev siyasi bir gösteriye ve hükümete karşı kazanılmış bir zafere dönüşebilir.

İşçi sınıfının birliğe ihtiyacı vardır bu da ancak bir örgüt aracılığı ile gerçekleştirilebilir.

Biz sınıfların ortadan kaldırılmasını istiyoruz. Buna erişmek için araç nedir? Elbette proletaryanın siyasi partisi ve onun önderliğinde proletaryanın egemenliği.

İşçi sınıfın kavgası sırasında onun ekonomik hareketi ile siyasi etkinliği birbirinden ayrılmaz. İşçi sınıfının kuruluşu işçi sınıfının kendi eseri olmalıdır. İşçilerin örgütünün sendikal bir örgüt olması gerekir, bu örgüt alabildiğince kapsamlı olmalıdır, olabildiğince kapalılık-

tan uzak olmalıdır. Devrimciler örgütü ise her şeyden önce ve en başta mesleği devrimci çalışma olan kişileri içine almalıdır.

İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şeydir.

Türkiye’de ilk işçi hareketleri

1871 yılında kurulan Amelepever Cemiyeti Türkiye’de bilinen ilk işçi örgütüdür. İlk grev ise Kasımpaşa Tersanelerinde (1872) yılında gerçekleştirilmiştir.

Tersanelerde çalışan Müslüman ve Hıristiyan 600 işçi, yiyecek ekmekleri olmadığını, eşlerinin bir aydan beri didiğini, geceleri yakacak mum bile bulamadıklarını dile getirerek Bahriye Dairesine dilekçe verdiler. İş bırakan işçiler talepleri karşılıncaya kadar grev yaptı. Grev so-

nunda başarılı oldu. Aynı dönemde Beykoz Deri Kundura Fabrikasında çalışan işçiler de alamadıkları maaşları için greve gitti. Demiryollarında ve Ereğli Kömür Havzasında işçiler ağır iş koşullarında hayatta kalma mücadelesi veriyordu.

Bu dönem aynı zamanda Batı sermayesinin Osmanlı topraklarına giderek daha fazla nüfuz ettikleri bir sürece denk geliyordu. Alman emperyalizminin elinde bulunan Anadolu Demiryolunda tuvalete giden işçilerin ücretleri kesiliyordu. İngilizlerin elinde bulunan Zonguldak ve Ereğli maden ocaklarında işçiler akıl almaz koşullarda çalışıyordu. Kömür işçilerinin çalışma koşullarını belirleyen bir tüzük (1869) yayınlanmasına rağmen işçilerin sendika hakkı yoktu.

Avrupa’da gelişen işçi hareketleri tüm dünyada etki-

sini gösterirken ülkemiz de bundan uzak kalamazdı. 1889 yılında merkezi Paris’te bulunan İttihatı Osmani Cemiyeti kuruldu. Bu cemiyetin üyeleri bir süre sonra (1895) Osmanlı Amele Cemiyetini kurdular. Tophane’de kurulu bulunan fabrikalarda aydınlatma faaliyeti yürüten bu cemiyet gizli örgütleniyordu. Ancak bu faaliyetleri açığa çıktı ve büyük bir kısmı gözaltına alınarak tutuklandı, işkence gördü, hapisshaneye atıldı, sürgün edildi.

1900’lerin başında işçi hareketi

İşçi sınıfının sosyalizme ve mücadeleye olan ilgisi giderek yükseliyor, direniş-eylem ve grevlerin sayısı artıyordu. Geniş halk yığınlarının ve işçilerin İkinci Abdülhamit yönetimine olan tepkisi her geçen gün yükselmekteydi. Birçok bölgede gerçekleşen ve bir dalga halinde yayılan grevler ve halk yığınlarının sokağa dökülen bu öfkesi karşısında geri adım atmak zorunda kalan 2. Abdülhamit Meşrutiyeti ilan etmek zorunda kaldı. “Özgürlük, eşitlik ve adalet” sloganı halk yığınlarının en çok kullandığı sloganlardı. Şirket Hayriye’de çalışan işçiler, Feshane ve Hereke fabrikalarında çalışan mensucat işçileri, Şark Demiryolu işçileri, Tramvay işçileri gerçekleştirdikleri grevler ve eylemlerle talepleri uğruna mücadele ediyordu. Havagazı, sigara kağıdı işçileri, fırın işçileri, Adana pamuk işçileri de grevdeydi. Gelişen kitle hareketinin önderliğini ele geçiren İttihat ve Terakki Partisi el altından emperyalistlerle görüşmelerini sürdürüyordu. 2. Abdülhamit’in paşalarının yerini İttihat ve Terakki’nin politikacıları almıştı. Bunun sonucunda İttihat ve Terakki yönetime el koyar

koymaz emperyalistlerle birlikte grevlere, kitle hareketlerine saldırmaya başladı. Özgürlük-eşitlik ve adalet söylemlerini ağızından düşürmeyen İttihat ve Terakkinin ilk işi Tatili Eşgal Kanununu muvakkati ilan edildi. (Yürürlükten kaldırılışı, 25 Eylül 1908) 10 ay sonra da Meclisi Mebusan bu kararı onayladı. Alman Emperyalizminin çıkarlarını öne çıkaran İttihat ve Terakki Partisi onların ihtiyaçları doğrultusunda Uşak’ta, İzmit’te fabrikalar ve tersaneler açtı. Sanayinin gelişmesi ve yeni yeni fabrikaların kurulması ile birlikte sayısı hızla artan işçi sınıfı gerçekleştirdiği eylemlerle sesini, taleplerini daha gür bir şekilde duyurmaya başladı.

Bu durum düzen partilerinin işçi sınıfına yönelik ilgisinin artmasını, yeni partilerin kurulmasını ve sosyalizm söylemlerinin de daha sık kullanılmasını da beraberinde

getirdi. Gelişen hareketle birlikte işçi sınıfının öz örgüt-lülükleri yaygın bir şekilde yeniden kuruldu. 1895'te Top-hane'de Osmanlı Amele Cemiyetini kuran işçilerin bir bölümü "Osmanlı Terakki Sanayi Cemiyeti"ni kurdu. Matbaa işçileri de "Mürettibini Osmaniye Cemiyeti"ni kurdular. Dernek-sendika-kooperatifler kurarak örgütlü-lüğünü ve gücünü pekiştiren işçilerin arasına hamallar da katıldı.

İttihat ve Terakki Partisinin maskesi gün geçtikçe daha fazla açığa çıktı. Grevler silahla bastırıldı, yasaklandı. Sendikalar ve dernekler üzerindeki baskılar artırıldı. Bu dönemde Avrupa'da gelişen eylemlerin içinde sosyalizm öğretisini benimseyen ve daha sonra TKP'yi oluşturacak olan parti ve grupların da işçi sınıfın içinde azımsanma-yacak bir etkisi vardı.

I. Paylaşım Savaşı sırasında işçi hareketleri

Paylaşım savaşının başlaması ve Osmanlı İmparator-luğunun ardı ardına aldığı yenilgiler halk yığınlarının yok-sulluğunu ve sefaletini artırırken düzene olan öfkelerini de büyütüyordu.

Bu dönemde özellikle Avrupa'da gelişen hareketlerin de etkisi ile sosyalizm öğretisi geniş bir alana yayıldı. Dönemin belgelerini inceleyen birçok kitapta Ana-dolu'da sosyalizme duyulan sempatiye tanık olmak mümkündür. Bu dönemde Anadolu'nun birçok bölge-sinden TKP kongresine de delegeler gönderildi.

Paylaşım savaşı ile birlikte gelişen işçi sınıfı hareketi işgal karşıtlığını da bünyesine katarak yoluna devam etti. Anadolu Şömendöfer Amelesi Cemiyeti, Tramvay Şirketi Amelesi, İşçi Derneği kuruldu. Marangoz işçileri ve in-şaat işçileri de bu mücadeleye örgütleri ile katılanlar ara-sındaydı. İmalatı Harbiye Umum Fabrikaları işçileri, Şömendiferlerde çalışanlar, fes ve mensucat fabrikaları iş-çileri, deniz işçileri, madeni işçileri, deniz işçileri, gazete çalışanları ile birlikte Osmanlı Amele Fırkasını kurdular. Tramvay işçileri, dok işçileri Türkiye Sosyalist Fırkası et-rafında toplandılar. 1919 seçimlerinde Mesai Fırkasının milletvekili adayı Zeytinburnu fabrikası ustalarından Numan seçimi kazandı. Ne var ki bu iki parti de işçilerin çıkarlarını tutarlı bir şekilde savunacak ve sosyalist bir programa sahip partiler değillerdi. Kazlıçeşme deri işçi-leri, Kasımpaşa tersane işçileri ve tramvay işçileri (1920) grevdeydi.

Kemalistlerin iktidarı ele geçirmesinin ardından kuru-lan TBMM'nin ilk icraatları bu harekete ket vurmak oldu. Grevler ve işçi direnişleri zor kullanılarak bastırıldı, işçi-

lerin üzerine ateş açıldı, sendikalar ve dernekler kapatıldı baskılar artırıldı. Rusya'da gerçekleşen Büyük Ekim Sos-yalist Devrimine işçi sınıfının ve halk yığınlarının ilgisi Kemalistlerin işçi harekete daha azgın bir şekilde saldır-masını da frenliyordu.

Cumhuriyet sonrasında işçi hareketleri

Cumhuriyetin ilanı ve Kemalistlerin iktidarlarını adım adım inşa etmeleri ile baskılar da giderek artırıldı.

TKP kadroları katledildi, TKP'nin etkisindeki der-nekler ve sendikalar kapatıldı. Çalışma yaşamını düzen-leyen kanunlarda işçi sınıfının örgütlenme hakkı ortadan kaldırıldı. İzmir'de gerçekleşen İktisat Kongresinden (1924) sonra Mesai Kanunu işçilerin temel birçok hakkını da elinden aldı. 1925 yılında gerçekleşen Şeyh Sait İsyanı bahanesi ile çıkarılan Takrir-i Sükûn Kanunu ile tüm si-yasi partiler, dernekler kapatıldı. On binlerce insan dar-ağaçlarında can verdi. 1933 yılında Türk Ceza Yasasının 201. Maddesinde yapılan bir değişiklik ile işçilerin toplu olarak işi bırakması yasaklandı. 8 Haziran 1936'da kabul edilen İş Yasası ile işçilerin örgütlenme ve grev hakkı ya-saklandı. CHP Genel Sekreteri Recep Peker bu yasakları şöyle savunuyordu: "*Yeni İş Kanunu sınıfçılık şuurunun doğmasında ve yaşamasına imkân verici hava bulutlarını silip süpürecektir. Bu kanunla iş hayatında denge kurula-caktır. 1938 yılında yayınlanan dernekler yasasının 9. Maddesinin H fırcasına göre; Aile, cemaat, ırk, cins ve sınıf esasına veya adına dayanan cemiyetler kurulamaz*"

Türkiye'de ilk iş kanunu ve sendikal örgütlenmeler

II. Paylaşım Savaşının başlaması ile işçi sınıfı ve emekçilerin üzerindeki sömürü daha da ağırlaştırıldı. Savaş ekonomisi adı altında yayınlanan kararnamele ile patronların işçileri günde üçer saat fazla çalıştırma uygu-laması yaygınlaştırıldı. Paylaşım savaşının Sovyetler Bir-liği'nin zaferi ile sonuçlamasının ardından ülkemizde de işçi sınıfı hareketi alanında önemli değişikliklerin tohum-ları atıldı. İlk olarak İktisat Vekâletine bağlı İş Dairesinin yerine 8 Haziran 1945'te Çalışma Bakanlığı kuruldu. İş hayatında türlü hallere karşı ilgili sigorta hükümlerini uy-gulamak ve Çalışma Bakanlığına bağlı olmak üzere İşçi Sigortaları Kurumu kuruldu. 10 Haziran 1946 yılında Dernekler Yasası değiştirildi. 1947 yılında 5018 sayılı İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendikaları Birlikleri kanununu kabul edildi.

Yasada yapılan değişiklikler belli düzenlemeler geti-riyordu ancak sendikaların siyasetle ilgilenmesi, greve

çıkması veya grevin teşvik edilmesi kapatılmaları için yerliyd. Ayrıca sendikaların işçiler adına Toplu Sözleşme yapma hakkı yoktu.

1946'da kurulan Demokrat Parti işçi sınıfı ve emekçilerinin düzene karşı gelişen öfkelerini arkasına alarak onların taleplerini mecliste dillendirerek büyük bir kesimin oylarını almayı başardı. Bu dönemde Çiftçi ve Köylü Partisi, Türk Sosyal Demokrat Partisi, Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi gibi birçok parti de kuruldu. Sovyetler Birliğinin savaş sonrası dünya halkları nezdinde giderek artan prestiji TC devletini sendikal hak ve özgürlükler, örgütlenme ve siyaset yapma hakkı alanında adımlar atmaya zorladı. Yapılan değişikliklerin temelinde işçilerin, emekçilerin sosyalizme olan ilgisi ve düzene karşı on yıllardır biriken öfkeden duyulan korku vardı. İşçiler

her alanda sendikalarını yeniden kurdular. Türkiye Mensucat İşçileri Sendikası, Türkiye El İşçileri Sendikası, İstanbul Madeni Eşya İşçileri Sendikası, Türkiye İnşaat İşçileri Sendikası, Motorlu Kara Nakil Vasıtaları Sendikası, Ankara Unlu Maddeler İşçileri Sendikası bu dönemde kurulan sendikalardan sadece birkaçıdır.

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği de bu dönemde kurulan oluşumlardan. 1946 yılına gelindiğinde işçi sınıfının örgütlenmesi çok daha geniş bir alana ve iş koluna yayıldı. Kayıkçılar, manavcılar, motorcular, dokumacılar, camcılar, arabacılar da sendikalarını kurdu. Samsun, Zonguldak, İzmir, Adana, Ankara, İzmit bu örgütlenmelerin ilk oluşturulduğu şehirlerden sadece birkaçıdır. Kurulan sendikaların büyük bir kısmı egemenlerle çok sıcak ilişkiler kurdu, temel söylemlerinden biri de anti-komünizm oldu. Bugün sarı sendikal çizgi olarak nitelendirilebilece-

ğimiz sendikal hat bu dönem kurulan sendikalara rengini veriyordu. Bu durum işçi sınıfının dipte kaynayan ve adım adım sokağa yansıyan mücadele gerçekliğini ortadan kaldırmıyordu. Sendikaların büyük bir kısmı başta DP ve CHP olmak üzere düzen partilerinin girişimleri ile işçiler tarafından kuruldu. Bu sendikaların yönetimini ele geçirmek için aralarında büyük bir kapışma yaşanmaya başlandı.

20 Şubat 1947'de Sendikalar Kanununun kabulünden 1948 yılına geldiğinde Türkiye'de 73 işçi sendikası, 4 işveren sendikası ve bir işçi sendikaları birliği kurulmuştu. Sendikalarda örgütlü işçi sayısı 52 bine ulaşmıştı. 1954 yılına geldiğinde sendika sayısı 455'e ulaştı. Sendikaların üye sayısı ise 179.132'e yükseldi.

Türk-İş'in kuruluşu!

Türk-İş 1952 yılında İzmir'de gerçekleştirdiği bir kongre ile kuruldu. Amerikan Büyükelçisi, Hür Sendikalar Konfederasyonu temsilcileri de kongreye katılanlar arasındaydı. Türk-İş ABD emperyalizminin talebi ile doğrudan DP tarafından kurulmuştur. Türk-İş'in görevi gelişen işçi sınıfı hareketini kontrol altında tutmak ve emperyalistlerin çıkarlarına uygun bir konum almaktır. Türk-İş'in ilk icraatlarında biri 35 sendikacının Amerika'ya giderek burada eğitim almasıydı. Türk-İş kurulur kurulmaz CIA tarafından yönlendirilen Hür Dünya İşçileri Konfederasyonuna katılma kararı aldı.

Sendikaların grev ve toplu sözleşme haklarının olmasının işçi sınıfının egemenlere karşı sürdürdüğü mücadelenin önemli kazanımlar elde etmesini de engelliyordu. İşçi sınıfı uzun yıllar boyunca grev ve toplu sözleşme hakkı için mücadele etti.

Grev hakkının kazanılması

Bilinen ilk grev 1872 yılında Kasımpaşa Tersane işçilerinin grevidir. Onu aynı yılda Yarımburgaz, İzmit demiryolu işçilerinin grevi, 1875 yılında Sirkeci hamallarının kahyacılığa son veren grevi, 1876 yılında Hasköy tersanesinde Türk-İngiliz işçilerinin grevi, 1878'de duvarcılarının grevi, 1876'da Fişekhane işçilerinin iş bırakarak Bab-ı aliye gerçekleştirdiği yürüyüş, 1879'da Selanik Muhasebe Bürosu çalışanlarının grevi 1800'lü yıllarda öne çıkan grevlerdi. Grev sayısı işçi hareketinin gelişmesine paralel arttı ve 1920'lerin ortalarına kadar görülmeye devam edildi.

Bir dönüm noktası: Kavel

1963 yılında; İstanbul İstinye'de kurulu bulunan

Kavel Kablo Fabrikasında çalışan işçiler ücretlerinin artırılması amacıyla Maden-İş sendikasının önderliğinde 36 günlük bir grev gerçekleştirdiler. İstinye halkı greve büyük bir destek verdi. Grev ülkenin dört bir yanındaki işçiler tarafından sahiplenildi. Vehbi Koç'a ait General Electric fabrikasında yaşanan grevde patron grevi kırmak ve üretimi sürdürmek amacıyla kamyonlarla içeri kablo sokmak istedi. Ancak işçiler buna engel oldu. Eyleme saldıran polis birçok işçiyi ağır şekilde yaraladı. Bu grevin başarıya ulaşması ile birlikte İş Kanunu'nda yapılan değişikliklerle sendikalar grev yapma hakkını kazanmış oldu. "Toplu sözleşme, grev ve lokavt" kanunu 24 Temmuz 1963'te yürürlüğe kondu. 1961'de grev ve toplu sözleşme hakkı talebi ile düzenlenen Saraçhane mitingi, 1962 yılında "Açların Ankara Yürüyüşü", 1965 Kozlu direnişi, 1966 Paşabahçe grevi, bu dönemde öne çıkan direniş ve eylemler oldu.

DİSK'in kuruluşu!

1966 yılında gerçekleşen Paşabahçe direnişi sırasında Türk-İş yönetiminin geri tutumu muhalif sendikaları harekete geçirdi. 1966 yılında Petrol-İş, Maden-İş, Lastik-İş, Basın-İş ve Tez Büro-İş sendikaları "Paşabahçe Grevini Destekleme Komitesi"ni kurdular. Bu komite Temmuz 1966'da kurulan ve DİSK'in çekirdeğini oluşturan Sendikalar Dayanışma Konseyi'nin ilk adımıydı. Türk-İş üyesi başka sendikalar da sınıf kardeşlerinin devam eden grevini madden ve manen desteklediklerini açıkladılar. 79. gününde hükümet "halkın sağlığını tehlikeye düşürdüğü" gerekçesi ile grevi 1 ay erteledi. İşçilerin büyük çoğunluğunun bu karara rağmen işbaşı yapmamasına karşın, ilerleyen günlerde grev karşıtı yoğun propaganda ve tehditlerin etkisi ile çözümler başladı ve 18 Mayıs'ta Yüksek Uzlaştırma Kurulunun kararı tarafarca kabul edilerek toplu sözleşme imzalandı. Paşabahçe grevinin ardından DİSK kuruluşunu ilan etti.

İşçi sınıfı ve emekçilerin düzene karşı gelişen hareketi 68 gençlik hareketi ile birleşerek daha radikal bir hatta evrildi. Büyük 15-16 Haziran Direnişi bu açıdan dersleri günümüzde de güncelliğini koruyan büyük bir hareketti. 71 darbesi ile işçi direnişleri ve toplumsal muhalefet belli bir süre hızını kaybetse de 74'ten itibaren yeniden yükselişe geçti. 71 silahlı devrimci çıkışı ile kurulan komünist ve devrimci partiler bu dönemde işçi sınıfı içinde geniş bir tabana ulaştı.

İşçilerin mücadelesini bastırmak ve neo liberal politikalara hayat veren 24 Ocak kararlarının uygulanabilmesi ve egemenler için "istikrar"ın sağlanabilmesi için top-

lumsal muhalefet dinamiklerinin susturulması gerekiyordu. Bunun için 12 Eylül 1980'de Askeri Faşist Cunta gerçekleştirildi. 24 Ocak kararları özelleştirmelerin, taşeronlaştırmanın, esnek çalışmanın, sendikasılaştırmanın ve sermaye hareketlerinin daha da kural dışılaştırılmasının temellerini attı. Bugün toplumsal alanda yaşananlar bu dönemde benimsenen neo-liberal politikaların sonuçlarıdır. 1990'lı yıllar boyunca Turgut Özal ve sonrasında Tansu Çiller'in Ekonomik İstikrar Paketlerinin temel yönelimini bu kararlar şekillendiriyordu.

86'dan itibaren gelişmeye başlayan işçi hareketi 89 bahar eylemleri ile buzu kırmış ve yolu açmıştı. Bu yıllarda işçi sınıfı hareketi ve genel olarak sınıf mücadelesi önemli bir gelişim gösterdi. Kamu emekçilerinin mücadelesi sonucu KESK kurulur. Sınıf hareketinin gelişim ivmesi 90'ların ortasından itibaren düşmeye başladı. Bu düşüş 2000'lerden sonrada devam etti.

1980'de Türkiye'de 733 sendikaya bağlı 5 milyon 721 bin 74 üye işçi olduğu hesaplanıyordu. 1983'de sendikaların sayısı 90'a, sendikalı işçi sayısı ise 1 milyon 422 bin 271'e düştü. 2000'de ise sendikalı işçi sayısı 1,5 milyon altına düştü.

Türkiye ekonomisi, 2001 yılının şubat ayında krize girdi. Kemal Derviş'in 15 günde 15 yasası uygulamaya sokuldu. Söz konusu yasalar; bütçe kanunundaki değişiklikler, görev zararlarını kaldıran kararname ve kanun, borçlanma yasası, kamulaştırma yasası, 15 bütçe ve 2 bütçe dışı fonun kapatılması ile ilgili yasa, kamu ihale yasası, Merkez Bankası yasası, bankalar kanunundaki değişiklikler, iş güvencesi yasası, ekonomik ve sosyal konsey yasası, sivil havacılık yasasında değişiklik, Telekom yasası, şeker kanunu, tütün kanunu ve doğalgaz kanunundan meydana geliyordu. Tüm bunların ne anlama geldiği kısa sürede ortaya çıktı.

2000 yılında POAŞ'ın % 51 oranındaki hissesi blok satış yöntemiyle özelleştirildi, Seka, Türk Telekom, Ereğli Demirçelik fabrikası, Alüminyum tesisleri, 2002 yılında TÜGSAŞ (Türkiye Gübre San. A.Ş.), Manavgat İçme Suyu Tesisi, Sümerbank, Denizbank, Etibank ve Anadolu bank özelleştirildi. Halen özelleştirme kapsamında 2, kapsam ve programda 16 olmak üzere toplam 18 kuruluş bulunmaktadır. Bu kuruluşların 11 tanesinde % 50'nin üzerinde kamu payı vardır. Bunun yanı sıra, özelleştirme kapsamında 192 taşınmaz, 77 tesis, 5 liman, 8 otoyol, 2 boğaz köprüsü, şans oyunları lisans hakkı da yer almaktadır. (Veriler; Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı resmi websitesi)

Bir YDG'li

KOLEKTİFİN

SESİ

HALKA ve DEVRİME LAYIK BİR ÖRGÜT OLMAK İÇİN İLERİ!

Bir alanda çalışmaların yetersizliğini giderebilmek için alanı örgütsel olarak desteklemek, elbette ki düşünülebilecek ve gerçekleştirilebilecek bir müdahaledir. Ancak daha önemlisi, alanda hatalı olan ya da işlemeyen yönleri bularak kitleleri ilgilendiren politikalara hayat verebilmek, örgütün ihtiyacı olan politik müdahaleleri yapabilmektir.

Örgütümüzün mevcut durumunu ileriye taşıyabilmek için geldiğimiz aşamada önümüzde yeni bir süreç bulunuyor. Halka ve devrime layık olma şiarıyla ele alacağımız bu politik yönelim “halka hizmet et” ve “eksiklerimiz görevlerimizdir” şiarlarımızı kapsamaktadır.

Genel bir şiar ekseninde belirlenmiş olan bu politik vurgunun önemsenmesi ve bu doğrultuda pratikte uygulanması gerekmektedir. Bu durumun elbette ki belli nedenleri bulunmaktadır. Ancak en ayırt edici nedenin, örgüt birliği ve bilinci konularındaki eksikliklerimizden kaynaklandığını söyleyebiliriz. 4. Konferansımızda ortaya çıkan **alancılık sorunu** da bu eksikliğin yansımalarından en somutu olmuştur.

Devrim mücadelesinde genel düşünebilmek, alancılığa, dar örgütçülüğe karşı proletaryanın ideolojisinin evrensel bakış açısına sahip olmak ve proleterleşmek önemlidir. Bu bakış açısı olmaksızın proleterleşmek ve proleter ideolojiyle donanabilmek mümkün değildir. Alancılık, dar bölgecilik ve grupçuluk proletaryanın değil küçük burjuvazinin özellikleridir. Bu nedenle her türlü değerlendirmeye kendimizden başlasak da geneli görebilmek, alanımızdan çok örgütümüzün, örgütümüzden çok devrimin ve kitlelerin çıkarlarını savunabilmek önemlidir.

İşte yönelimimizin sonunda adım atmayı beklediğimiz konular bunlardır. Bu amaçla bahsi geçen politikanın belirli başlıklar altında toplanması faydalı olacaktır.

Örgüt Birliği

Örgütümüzün kendi iç birliğini daha yüksek düzeyde sağlamak sürecimizin önemli amaçlarından birisidir. Örgüt genelini görebilmek ve daha kolektif bir yapıya kavuşmak bu başlık altında değerlendirilebilir. O halde örgüt birliğinin öne çıkan şiarı kolektivizm olmalıdır. Kolektivizm, tekil olanın yetersizliğine karşı çoğulun değiştirici gücünü yansıtır.

Kolektivizmin en minimal düzeyde bireyciliğe karşı olduğunu hatırlamak önemlidir. Dahası bireyden öte örgütü, geneli öne çıkarmak şeklinde kolektivizmi geliştirmemiz önemlidir. Örgüt birliğini, egemenlerin saldırılarının tek bir cepheden gelmesine karşın, ezilenlerin tepkisinin de mümkün olduğunca birleşmesi şeklinde ele almamız gerekmektedir. Bu amaçla örgüt birliğinin içte kolektifleşmek, dışta örgütlenmek şeklinde görülmesi faydalı olacaktır.

Örgüt birliğini sağlamak, bir alt başlık olarak da proleterleşmek için gereklidir. Burada son dönemde ısrarla vurgusu yapılan proleter kültürün dejenerasyonuna karşı çıkmak ve kitleleri merkeze almak önemlidir. **Faydasız, kerameti kendinden menkul ve yozlaşmış bir “devrimciliğin” anlamsızlığı açıktır. Buna karşılık üretken, kolektif, kitlelerin sorunlarına duyarlı ve çalışkan bir devrimciler örgütü yaratmamız gerekmektedir.** Temelde küçük-burjuva zaafların her dönem zararlarıyla bo-

ğuşacağımız açırken bu duruma karşı her dönem proleterleşmenin ısrarcısı olmalıyız. Ancak özellikle son dönemde buna olan ihtiyacımız daha da yakıcı boyuttadır.

Kitlelerin devrimcilere olan uzaklığı, sadece egemenlerin anti-propagandasıyla ilgili değildir. Hatta bundan çok, devrimcilerin yarattığı izlenimle ve bizzat kitlelere kazandır(ama)dığı güvenle ilgilidir. Bu güvenin içerisinden geçtiğimiz süreç itibariyle yerlerde sürünüyor oluşu durumun vahametini göstermektedir. Ezilenlerin kurtuluşu için mücadele ettiğini söyleyenlerin, ezilenlerin tepkiselliğiyle karşı karşıya oluşu bir çelişki gibi görünse de yaşanan durum tam olarak budur.

Bu sorunlara karşı “halka hizmet et” şiarıyla ve sürekli örgüt birliği için çabalayarak yeni bir anlayış yaratmamız gerekmektedir. Örgüt birliği başlığı altında proleter kültür ve kolektivizm konuları öne çıkmaktadır. Tüm örgütümüzün merkezi görevlere yaklaşımda, görevleri ele alırken, rutin hayat düzeninde bir dizi köklü değişiklik yapması burada beklenen hedeflerdir. Düzenli ve planlı yaşayan, başkasından öğrenmeyi bilen, dinleyen, çalışkan gençler olmak için çalışmalıyız.

Örgüt Bilinci

Örgüt bilinci ile örgüt birliği konuları birbirleriyle sıkı sıkıya ilişkilidir. Zaten kopmaz bir şekilde birbirine bağlı olan bu konularda yetersizliğimiz olduğu aşikardır.

Örgüt bilinci konusunda ilk yapılması gereken şey, “örgüte neden ihtiyaç vardır?” sorusuna cevap verebilmekle başlar. Verilen cevabın gerçekten kavranması örgüt bilincinin gelişmesini de beraberinde getirir. **Devrim mücadelesinde sistemli bir araca duyulan ihtiyaç örgüt gerçeğini yaratmıştır. Bu genel doğruyu herkes bilebi-**

lir ancak bilmek, örgütün doğru ele alınmasını tek başına sağlayamamaktadır. Bu nedenle örgüt gerçekliğinin kavranması ve bu kavrayışa uygun bir biçimde yaşama geçirilmesi gerekmektedir.

Örgüt bilincindeki her eksiklik somut olarak devrim bilincindeki eksiklik olarak görülmelidir. Devrimciliği sıradan ve rutin bir hayat galesi haline getirdikten sonra devrim konusundaki ödevlerin de giderek silikleşeceği açıktır. Böylesi bir durumda örgütü “dar” bir olgu olarak ele almak kaçınılmaz hale gelecektir. Oysa ki ne devrim mücadelesi vazgeçilebilecek bir şeydir ne de örgüt dar tutulabilecek bir olgudur. Küçük-burjuva bir zaaf olarak adlandırdığımız subjektivizmin bir yansıması işte burada kendisini göstermektedir. Nihayetinde “dar grupçuluk” da örgüt bilincindeki aksamaya bir işaret. Kendi örgütünün çıkarları karşısında dışındakileri hiçleştiren birisinin kendi örgütünü ele alırken bu aşırı “düşkünlük”, hiç de onun örgüt bilincinin gelişkinliğine bir işaret değildir. Aksine, devrimci ve ilerici güçlere yaklaşımdaki sakatlık nedeniyle devrim mücadelesini aksatan bir yerde durduğu için “dar grupçuluk” tam da örgüt bilincinde önemli bir zafiyete işaret. **Grupçu, ulusçu, tekkeci ile bireyci-bencil arasında sadece şeklen bir farklılık vardır. Yoksa zaafın aynı olduğu açıktır. Biraz daha kurcaladığımızda da tüm bu zaafalarda geneli görememe, bütünü ve gerçeği kavrayamama durumunun olduğu açığa çıkacaktır.**

O halde bu kapsamda değinilmesi gereken bir başlık olarak ele aldığımız örgüt bilinci meselesi önemlidir. “Örgüte neden ihtiyaç vardır?” sorusuna nasıl cevap verebileceğimiz de kilit bir noktada durmaktadır. Bu soruya verilebilecek cevabın derinleştirilmesi ve hayata geçiril-

mesi, sadece kişinin örgüt bilincini geliştirmekle sınırlı kalmayacaktır, daha da önemlisi bu düzeyde genel bir örgüt bilinci yaratılmasına katkı yapacak ve örgüt kültürünün geliştirilmesini de sağlayacaktır.

Örgüt bilinci konusunda belirli teorik-politik çalışmalar oldukça faydalı olacaktır. Ancak baştan belirtmek gerekir ki tek başına teorik-politik çalışma yaparak örgüt bilincinin gelişmesini sağlamak mümkün değildir. Okunulan kitapların, alınan eğitim çalışmalarının somut gerçekliğimizle birlikte değerlendirilmesi ve örgüt gerçekliğini bizzat pratikte derinleştirilmesi gerekmektedir.

Ancak sorunu sadece kabaca alancılıkla özdeşleştir-

mek hatalı olacaktır. Her iki konuda sürekli bir çabalama içerisinde olmak ve bu çabayı her anlamda yaygınlaştırmak gerekmektedir. Bu amaca uygun olarak düşünme konusunda da derinleşmemiz faydalı olacaktır.

Düşünme meselesine yeterince yoğunlaştığımız söylenemez. **Her seferinde ilk akla gelen üzerinden iş yapma anlayışımızın beraberinde onlarca teferruat ve “sürpriz” getirdiğini biliyoruz. Plansızlığın da bir nedeni olarak düşünmeye yeterli zaman ayırmamak yüzeyselliğe mahkum olmamızı beraberinde getirmektedir.**

Konunun örgüt bilinciyle olan ilişkisi soyutlama meselesinde ortaya çıkmaktadır. Dar bakış açısına, otonomculuğa, grupçuluğa karşı örgütü ve mücadeleyi bütünsel görebilmek, pratik deneyimlerin yanı sıra düşünmede derinleşmeyle ilgilidir. Kendisini tek başına gören birisiyle tüm ezilenlerin bir parçası olarak görebilen kişi arasında

fark vardır. Tüm ezilenleri anlayabilmek, ezenlere karşı neden birlik olunmasına ihtiyaç olduğunu da anlayabilmek demektir. İşte burada yeri geldiğinde sadece bütünün bir parçası değil, kendisini bütünün kendisi olarak da görebilmek, bu düzeyde bir soyutlama yapabilmek faydalı bir düşünsel egzersiz olacaktır.

Ancak tıpkı teorik-politik çalışma için söylediğimiz gibi bu konuda da tek başına bir yeterlilik beklemek anlamlı değildir. Bu konunun pratik ayaklarını, somut örgütlenme çalışması ve dolaysız sınıf mücadelesinin kendisi oluşturmaktadır. Sınıf mücadelesinin, “örgüte neden ihtiyaç vardır?” sorusuna en net cevabı verebileceğini asla aklımızdan çıkarmamamız gerekmektedir.

Birebir ilgisi olmasa dahi devrimci-ilerici örgütler arasındaki dayanışmanın ve eylem birlikteliğinin geliştirilmesi, doğru bildiklerimizin aktarılması, doğru gördüklerimizin öğrenilmesi de örgüt bilinci konusunda dikkate değer noktalaradır.

Her zaman en doğruyu, tek doğruyu bildiğimizi düşünmek mantıklı değildir. Bununla birlikte başka devrimci-ilerici örgütlerin güç kaybetmesinden mutlu olmak, “teorik iflas etmişlikleri” vb. üzerine demeçler vermek, “eridiklerini ve bittiklerini” dergi sayfalarına şaşalı bir biçimde yansıtmak, örgüt ve devrim bilincindeki geriliğe işaretler. Bu nedenle sürekli öğrenmekten bıkmadan, öğretmekten usanmadan devrim için mücadeleye devam etmeliyiz.

Politikleşme-İnisiyatifleşme

Süreç kapsamında belirteceğimiz son başlık, politikleşme-inisiyatifleşme konusudur. Politikleşme meselesinin tam anlamıyla çözülebilecek bir sorun olmadığı açıktır. Her dönem politik yetersizliklerimiz bir sorun olarak karşımıza çıkacaktır. Ancak içerisinden geçtiğimiz dönem itibarıyla bu konuda bir yoğunlaşma sağlamamız gerekmektedir.

Politikleşme konusunda akla ilk gelen sıkıntımız, mevcut sorunlarımızı politik müdahalelerle değil, örgütsel müdahalelerle çözmeye eğiliminde oluşumuzdur. Örgütsel değişiklikler kapsam olarak politik müdahalelerin bir parçasıdır ama asla tek başına kendisi değildir. Başkan Mao'nun da belirttiği gibi **“siyasal çalışma bütün çalışmaların can damarıdır”**. Mao'nun Kızıl Ordu birliklerinin çalışması kapsamında askeri faaliyetleri esasa alma yaklaşımına karşı söylediği bu söz önemlidir. Örgütsel müdahaleler de bu anlayışla esasa alınmamalı, her zaman ilk olarak politik müdahaleler düşünülmelidir.

Bir alanda çalışmaların yetersizliğini giderebilmek için alanı örgütsel olarak desteklemek, elbette ki düşün-

lebilecek ve gerçekleştirilebilecek bir müdahaledir. Ancak daha önemlisi, alanda hatalı olan ya da işlemeyen yönleri bularak kitleleri ilgilendiren politikalara hayat verebilmek, örgütün ihtiyacı olan politik müdahaleleri yapabilmektir.

Politikleşme konusundaki diğer sıkıntı da örgütsel durumdan bağımsız olarak politik müdahalelerde bulunabilme meselesidir. Çokça sanıldığı üzere tek başına gündemi takip etmek ya da gündem üzerinden bir söz söylemek politikleştiği anlamına gelmemektedir. Bir önceki başlıkta belirttiğimiz düşünme ve derinleşme konusu, politikleşme kapsamında da önemlidir.

Herhangi bir anda belirlenen politik yönelimin ilk ola-

rak gerçekten de ihtiyaç olup olmadığı meselesi önemlidir. Bu politikanın içe ya da dışa dönük yanının esas olması önemli değildir. Önemli olan ihtiyaç düzeyidir. Politika, en fazla ihtiyaç olanı esasa alarak belirlenen bir hareket planı olmalıdır. Dışa dönük yanı esas olan politikalarda kriter kitleler, içe dönük yanı esas olan politikalarda da kriter örgütün kendisidir. Dışa dönük bir politik yönelimin kitlelerin beklentilerinden farklı olması, daha baştan başarısızlığını beraberinde getirecektir. Aynı durum, içe dönük yönelimler için de geçerlidir.

O halde politik yönelimi ilk olarak kitleleri dinleyerek, araştırarak ve nihai olarak bir senteze vararak belirlemek gerekir. Bizim çalışma tarzımızın temelde bu plana uymadığı açıktır. Kitleleri yakından ilgilendiren konuların bulunarak bu politikaların inceleme sonrası sentezlenerek tekrar kitlelere götürülmesinde önemli yetmezliklerimiz bulunmaktadır. Şimdi teker teker bu aşamaları kısaca açmaya çalışalım.

Süreğen bir biçimde kitlelerle teması bulunmayan bir örgütün politika belirlemede sorunlar yaşayacağı açıktır. Bunun ilk nedeni, süreğen kitlelerden kopukluk durumu-

nun, doğal olarak kitlelerin durumuna kapalılığı beraberinde getirmesidir. Kitlelerden kopuk olma halinin bir tarza dönüştüğü örgütlerde kitle sorunlarına kapalılık ve sekterleşme eğilimi defalarca kez gözlemlenmiştir. İkinci olarak da kitleleri ilgilendiren ve onların yakıcı olarak hissettiği sorunları tespit edebilmek için kitlelerle süreğen bir temasın olması şarttır. Yönelimimiz kapsamında kitlelerle süreklileşmiş bir ilişkilene içerisindedir olmamız ve ilişkilene bundan sonra da devam ettirmemiz önemlidir. Bu konuya sonra değineceğimiz için burada detaylandırmıyoruz.

Doğru politik yönelim belirlemenin ikinci ayağı ise **inceleme tarzında derinleşme**yle ilgilidir. Örneğin, kitlelerle temas ettiğimiz ve bunu süreklileştirdiğimiz bir alanda, bir üniversitede “paralı eğitim” kapsamında “harç ücretlerinin” temel bir sorun olduğunu bulabiliriz. Bu ilk tespiti yapmak önemli bir adımdır ancak tek başına asla yeterli değildir. Doğru politik yönelim için Türkiye’de üniversitelerin durumunu, sorun kapsamındaki harçların ne ölçüde kaldırılıp kaldırılamayacağını, paralı eğitime karşı bir çalışmada hangi hakların alınabileceğini, nelerin yapılabileceğini vb belirlemek gerekmektedir. İnceleme ve sonuçta sorun ya da politika konusunda bir senteze varabilmek de bu aşamaların içerisinde. Örneğin eğitimin neo-liberalleşmesi konusunda inceleme yapmak ve bu inceleme sonucunda senteze varabilmek, bir hat çizilebilir önemli bir adımdır.

Politikleşme meselesi tek başına belirlemelerle ilgili değildir. Belirlenen politikaların nasıl hayata geçirilebileceğini tasarlamak, örgütsel güçleri buna uygun konumlandırmak ve dolaysız pratiğe girmek, pratikte çıkan sorunları çözmek için çalışmak ve örgütsel güçleri sürekli diri tutmak da politikleşme kapsamındadır. O halde politikleşme konusunun bir ayağını da inisiyatifleşme oluş-

turmaktadır.

İnisiyatifleşmenin yanlış tarzda algılanmaması önemlidir. İnisiyatif kazanmak, sürekli gözlemlemek ve doğru müdahaleleri örgüt bünyesiyle tartışmakla sağlanabilir. Yoksa inisiyatifleşme adına şeffaştırma eğilimlerinin tartışmasız biçimde konu kapsamında olmadığı açıktır.

Sürekliliği Sağlanmış Bir Kitle Çalışması Yaratabilmek

Geçmiş dönemden çıkardığımız dersler kapsamında değinmemiz gereken önemli gündemlerden birisi de kitle çalışmasını süreklileştirebilme konusudur. Bir önceki başlık altında değindiğimiz gibi doğru politika belirlemek ve hayata geçirebilmek ancak kitle çalışmasının sürekliliğine bağlıdır. Örneğin Bologna Projesi konusunda çok iyi belirlemeler yapabiliriz, doğru noktalara değinebiliriz ancak bunu kitle çalışması içerisinde değerlendiremiyorsak yaptığımız bu değerlendirmelerin ve birikimin entelektüel bir bilgi olmaktan öte anlamı olmayacaktır.

Kitle çalışmasında sürekliliğin en önemli noktası, tek başına olmasa da kitle örgütlerinde sürekli çalışma yürütülmesi ile ilgilidir. Ancak tekkeleşmiş örgütlerde sabah-tan akşama zaman geçirmek kitle çalışması yürütmek anlamına gelmemektedir. Kitlelere açılmayan ve onların olmayan bir örgütün kitle örgütü oluşu sorgulanır. Bu nedenle çalıştığımız veya çalışmayı planladığımız kitle örgütlerine emek harcamalı, kitlelerle bu örgütlenmeleri buluşturmalıyız. Birinci olarak bu çabayı sürecin sonrasında terk etmemek, ikinci olarak da bu süreçte gerçekten de kitle örgütlerini tam anlamıyla kitleselleştirmeyi beklememek önemlidir. Önemli olan kitle çalışması konusunda yetkinleşmek ve bu konuda asla bıkmaksızın, ara vermeksizin bir çaba içerisinde olmaktır.

Bu doğrultuda Genç-Sen, Öğrenci Dernekleri, çeşitli oda ve sendikaların gençlik oluşumları, kulüpler, işçi dernekleri vb örgütlenmelerde, yani YDG dışındaki kitle örgütlerinde sürekli emek harcamamız gerekmektedir. Ancak kitle çalışmasının sürekliliğini sağlamak sadece YDG dışı örgütleri aklımıza getirmemelidir. Bu konu göz ardı edilemeyecek ölçüde YDG'yi de ilgilendirmektedir. YDG'de kitle çalışmasını süreklileştirmek için nasıl bir hat izleneceğinin her alanımızda netleştirilmesi, kitle örgütlenmelerinde nasıl çalışılacağı, sorunlara nasıl yaklaşılacağı konularında tüm örgüt olarak bir anlayış ve eylem birliğine varmamız gerekmektedir. Bu konuda hem pratik bir çalışma içerisinde olmak hem de konu kapsamında önceden sentezlenmiş deneyimlere dayanmak ve tüm bunları örgüt geneliyle paylaşmak önemlidir. Süreç dahi-

linde, sonuçta kitle çalışmasının sürekliliğini asgari oranda sağlayabilmeyi hedeflediğimiz açıktır. Bıkmaksızın ve ara vermeksizin bir kitle çalışması yürüten örgüt gerçeğini yaratabilmeliyiz.

Bu dönemde neler yapabileceğimizi özetlemeye çalıştık. Unutmamak gerekir ki kitlelere layık ve devrime kilitlenmiş bir örgüt yaratabilme çabamız her daim devam edecektir. Önümüzdeki kısıtlı zamanda yapabileceğlerimiz o ölçüde sınırlı olsa da hedefimizin “yakına ama ileriye doğru” bir adım atmak olduğunu aklımızdan çıkarmamalıyız. Ancak bu sayede sınıf mücadelesinin doğal seyrinin bizi getireceği noktadan daha hızlı bir gelişme sağlayabiliriz.

Politikleştirme meselesi tek başına belirlemelerle ilgili değildir. Belirlenen politikaların nasıl hayata geçirilebileceğini tasarlamak, örgütsel güçleri buna uygun konumlandırmak ve dolaysız pratiğe girmek, pratikte çıkan sorunları çözmek için çalışmak ve örgütsel güçleri sürekli diri tutmak da politikleştirme kapsamındadır. O halde politikleştirme konusunun bir ayağını da inisiyatifleşme oluşturmaktadır.

DEĞİŞTİRME EYLEMİNDE ÖRGÜTLÜLÜK...

Toplumsallık bir örgütlenmedir ve örgütsüzlük toplumun dağıtılmasıdır. Egemen sistem temel insanlık değerleri için mücadele edenleri kırılmalara ve iç çöküntüye çekerek bu toplumsallığı dağıtmaya çalışır. Buna karşı verilecek en değerli yanıt kişinin kendinin farkına varması, yaşamı ve değerlerini korumak için mücadele etmesi olmalıdır.

Toplumsal mücadele ve bu mücadelede kararlılık her şeyden önce bir bilinç sorunudur. Zira dumura uğratılmış-uğramış ya da bulanıklaşmış bir bilinç mücadeleye olumsuz etkide bulunarak belirsizlik yaratır. YDG'nin 4. Konferansı'nda tasfiyecilikten bahsederken değindiğimiz gibi, uzun süredir dünya genelinde bilincin ve mücadele ruhunun gerilediği bir dönem yaşanmaktadır. Birçok anlamda tasfiyeciliğin ideolojik saldırıları altında bir kuşatma yaşanmakta ve bu saldırılar hem kitle üzerinde hem de devrimci saflarda azımsanmayacak bir etki yaratmaktadır. Sorun salt bize özgü bir sorun değildir ancak biz üzerimizdeki etkilerini görmeli, incelemeli ve gidermeliyiz. Bu anlamda konferansımızda yapılan değiniler üzerinden "Örgüt Bilinci"ne yönelik eksiklikler yaşadığımız görülmektedir. Buna yönelik genel vurguları tekrarlamak pahasına da olsa yapmak gerekmektedir.

Öncelikle devrimci mücadelenin her zaman eksiklikler, yetersizlikler içerisinde ilerleyeceği genel bir doğrudur. Sorunun özü olaylara bakışımızdır. Nasıl ele aldığımız, nasıl düşündüğümüz, pratiği nasıl örgütlediğimiz üzerinedir. Ortada bir sorun varsa mutlak onun nedenleri de vardır, nedenleri açığa çıkarmak çözümde ilk adımdır. Aşılmaz denen hiçbir şey yoktur; her şey dönüşür, aşılır, gelişir. Sorun varsa mutlaka çözümü de vardır, ikinci adım yapılması gerekenleri somutlamaktır. **Arayış çabamızı devrimci kılan, mücadeleyi büyütecek olan yanlışlardan, olumsuzluklardan öğren-**

mektir. Bunu örgütlülüğün eksikliklerinin giderilmesi, mücadelenin geliştirilmesi için kullanmak devrimci bir görev ve örgütlü mücadelenin bir gereğidir.

Örgüt bizlerden oluşur. O halde eksikliklerin giderilmesi ve mücadelenin geliştirilebilmesi için öncelikle kendimizden başlayarak yoldaşlarımızı geliştirmemiz, ileri taşımamız gerekmektedir. Öncelikli olan ise kendimizi tanımamızdır. "Ben

kimim", "Biz kimiz", "Ne gibi eksiklerimiz var", "Bu eksiklikleri nasıl giderebilirim" şeklinde düşünüldüğünde kendi eksikliklerimizi ve yeteneklerimizi, yaptıklarımızı ve yapamadıklarımızı, en önemlisi ise yapmamız gerekenleri görürüz. Bir şey yapmak, içinde bulunulan konumu değiştirmektir. Belirleyici olan konumlanış biçimimizdir; konumlanabilme kendini tanımadır, eksikliklerini ve ihtiyaçlarını belirlemedir. Yaşamda duruş noktamız, bizim hareket yönümüzü belirleyen temel olgudur.

Örgüt olmada gereken bir yan da yoldaşlık ilişkilerinde saklıdır. Belirli bir amaç için bir araya gelmiş kişilerin birbirleri ile olan ilişkileri, uyumu; o amaca ulaşma noktasında önemli bir faktördür. İlkelerimiz üzerinden kurulan yoldaşlık ilişkilerimiz; amacımızın önemi, güzelliği gibi ilkeli, anlamlı ve güzel olmalıdır. Yoldaşlık ilişkileri, yüksek derece duygu ve paylaşımı beraberinde getirmek zorundadır. Birimizin sıkıntısı mı var, o hepimizin sıkıntısıdır. Ona paylaşma zemini hazırlamalı, beraber çözüm üzerine kafa yormalı, örgütle paylaşmalıyız. Böylece gelecek sıkıntıların önünü alır, yoldaşlarımızla ve örgütümüzle paylaşımı güçlendirmiş oluruz. Burada vurgu yapalım ki; bizde “Ben çözerim” anlayışı olmamalıdır, bu anlayış çözüm üretmez. “Ben” değil “Biz çözeriz” anlayışı esastır. Burada “herkesin işi başından aşkın”, “kimseye boşuna sıkıntı yaratmayayım”, “zaten kimse bir şey yapamaz ki” gibi düşüncelere kesinlikle düşülmemelidir. Yoldaşlık ilişkilerinin güçlü olduğu yerlerde üstesinden gelinmeyecek engel yoktur; yoldaşlık sevgisi ve paylaşım tükendikçe çürüme başlayacaktır.

Örgütlü duruş, örgütlü bakış açısı bu bakışı ve sorgulamayı gerektirir; ancak burada unutulmaması gereken bir şey vardır ki o da bakış açısının nesnel bir gerçekliğe dayanması gerekliliğidir. **“Karamsar tünele baktığında tüneldeki karanlığı görür, iyimser baktığında sonundaki ışığı. Gerçekçi tünele baktığında tüneldeki karanlığı, sonundaki ışığı ve gelecek treni görür.”** Ne karanlığı görüp tünele girmemek, ne de sadece ışığı görüp trene çarpmak. Bu bakış açıları bizi temsil etmez; olaylara, olgulara ve çözümlere gerçekler üzerinden yaklaşılmalıdır. Devrimci olan, değişim, dönüşüm, gelişim yönü olan, imkânsız başarılar olan gerçeklerdir; gerçekçi olmalıdır.

Her devrim, her örgütlülük bir duruşu, bir bakışı ve yaşam tarzını içerir. Bu koşulları, örgütlenmeyi önce kendimizde gerçekleştirmemiz gerekir. **“Her direniş, mücadele öncelikle kişilikte, kişinin ruhu ve düşüncelerinde kazanılır.”** Örgütlü kişilik ilkeli kişiliktir; örgütlülüğü önce kendisinde gerçekleştirmiş kişinin yaşamı boşluğa yer bırakmayacak denli derli toplu, planlı ve programlıdır. Zamanını amaç doğrultusunda, gerek siyasal, gerek sosyal yaşamını belli bir plan ve programa göre örgütler. Daha çok günübirlik çalışmalarla yetinilmesi, dar pratiği beraberinde getirir. “Yarın ne yapacağım; hangi saatte, hangi işi yapacağım” tarzında bir planlama yapılmalıdır. **“Akşam yat, sabah kalk sağa sola koştur, dört bir yana yumruk salla. Bu tarzla gelişmelerin kuyruğuna takılmaktan kurtulunamaz.”** Her yana yumruk sallayarak enerji tüketilir. Sosyal yaşama devrimci irade altında yön

verilmeden siyasal faaliyetlerde de planlı-programlı olunamaz. “Nasıl yaşamalı” sorusuna cevaplar verip, buna uygun olarak kendimizi düzenlemeli ve buna uygun yaşamalıyız. Sadece kendisini amacına göre örgütleyen insan herkesin gördüğünün dışında şeyler görür.

Örgütsel şekilleniş ideolojik-politik hat üzerinden yükselir. İdeolojik-politik hattınıza göre kendinizi örgütlemiyorsanız; düşman karşısında darbe alınması, örgütsel yenilginin gerçekleşmesinin kaçınılmaz olduğu gerçekliği bulunmaktadır. Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz der Mao. Mücadeleye düşünce, beyin ve duygu gücünden yoksun, salt çıplak fiziksel varlığından adanmasına dayalı bir katılım; düşünceden ve ideolojiden yoksun bir katılımdır ve bunda başarıya yer tanıyan bir gelecek yoktur. Bu da bir nevi örgütsüzlüktür. **“Hayatta gayesi olmayan insanlar bir nehir üzerinde akıp giden saman çöpüne benzerler. Onlar gitmezler ancak suyun akışına kapılırlar.”** Oysa ki mücadele, kesintisiz sorumluluk, sürekli etkinlik demektir ve umudun kendisi burada var olduğundan bunlar gerçekleşir. Mücadele elde edilmiş herhangi bir başarı veya kanıtlanmışlık değil, bireyin kendisini sürekli sınadığı bir gerçekleşme alanıdır.

Eski ve örgütsüz anlayışı, çalışma tarzını yıkmak bir anda gerçekleşmeyecektir, bireyin özellikle kendisine müdahalesinin zor bir olay olduğunu görmeliyiz. Alışkanlıklar güçlüdür, mücadele içerisinde alışkanlıklarla yaşamak kolay gelir. Burada küçük burjuva aceleciliğine kapılmamak, gerçekliğimize göre hareket etmek ve anlayışa adım adım yürümek gerekir. **“Gerçek, insana çok yakındır. Onu karmaşık bir hale getiren insanın kendi beynidir.”** Programlı olup, sorunları karmaşıktırmadan, sorunları değil çözümleri öne çıkarıp, gerçekçi ve sabırla ele alınarak emek verildiği zaman görülecektir ki çözümler yanı başımızdadır. M. Demirdağ’ın da vurguladığı gibi, sorunları gerçekten çözmek isteyenler çözebilir; bu gerçek düşünüş pratiği zorlar ve aynı zamanda pratikte yaşam bulur. **“Bir şey yapmak isteyen yolunu bulur, bir şey yapmak istemeyen nedenini.”**

Bizler açısından “bir şey yapmak” sözcüğünün geride kalmış olması gerekir. “Bir şey yapmak” değil “Neden yapmıyoruz” tartışması yürütülmelidir, esas sorumuz budur; bu olmalıdır ve unutulmamalıdır ki “yapmamak” ancak “yapmak” ile “pratiksizlik” ancak “pratik” ile aşılanır. Gönüllülüğe dayanan bu eylemde esas görmemiz gereken kimin ne yapmadığı değil bizim ne yaptığımızdır; o halde bize kalan tek şey politikalarla donanmak, adımlarımızı militan ve örgütlü mücadeleye uygun atmaktır.

Dipten Gelen Dalga Halk Savaşı Olmadan Zafere Yürüyemeyecektir

Tekel işçilerinin direnişi kararlılığıyla, kısmi bir uyanışı beraberinde getirdi ve çok şey öğretti. “İşçi sınıfı” kavramının tekrar yaygın şekilde kullanılmasına vesile olan bu direniş, işçi sınıfı içerisinde belirli bir etki yaratarak olumlu bir hava doğurmuştur. Militan duruşuyla sarı sendikaları arkasından sürükleyen direniş, militan mücadelenin önemini gösterirken; yaratılan hava değişimi işçi sınıfının nelere gebe olduğunu da göstermektedir. Direniş bugün yeni bir boyut kazanmıştır.

Aslında kazanılan bu boyut ve Tekel’in hatırlattığı gerçekler, egemenlerin işçilere gaz bombaları ile saldırdıkları o zaman akıllarından geçen ve korktukları olgulardır. Onlar işçi sınıfının ateşinin tekrar yanmasından ve “bitti, öldü” dedikleri ideolojinin hayaletinin tekrar üzerlerinde dolaşmasından korkmaktalar. Çünkü çok iyi bilinmektedir ki; bir kez işçi sınıfı ile burjuvazi arasında çelişkiler derinleşti mi ve bu bilinçle bir örgütlenme oluşturuldu mu, oradan başlanarak, burjuvaziye karşı kararlı bir savaşım kendisini ortaya çıkaracaktır. Egemenlerden reformistlere kadar “aranızda marjinal gruplar var” yaygarası bu korkuların ürünüdür. Tekel işçilerinin bu direnişi, kendiliğinden ulaşılan bir bilincin sonucu olarak ortaya çıkan ve ekonomik-demokratik haklar için ortaya koydukları bir mücadele biçimidir. Ekonomik mücadelenin bu durumu, yaşam ve çalışma şartlarının bozukluğunun ve bunun “iyileştirilebileceğinin” bilinmesi demektir.

Bilindiği gibi ekonomik mücadelenin en önemli özelliği, düzen içinde olan ve şartları değiştirmek için değil, düzeltmek için yürütülen mücadeledir. Ancak, düzen içinde, düzenin oluşturduğu şartları düzeltme mücadelesi olduğu için, düzene karşı bilincin (politik bilinç) oluşumuna hizmet eder. İşte egemenleri korkutan ve bizim açımızdan önemli olan yön budur ve bu direniş, “dipten gelen dalga” belirlememiz açısından somutta önemi büyük bir olgudur.

Egemenlerin bu dalgayı bastırmak için denemeyeceği yol yoktur ve tehditleri başından beri zaten havada

uçuşmuştur..

Sarı sendikalar da egemenlerin bu isteği doğrultusunda iş başındadır. Gerek 22 Şubat’ta alınan kararlar gerekse de sendikaların gerçekleştirdiği eylem biçimleri (Kokart takma, oturma eylemleri, basın açıklamaları gibi rutin, işçilerin de moralini bozan; onları pasifleştiren eylemler) bunu göstermektedir. Öncelikle AKP ve Türk-İş’in mahkum edilmesinin yanında direnişin ev sahibi konumundaki Tek Gıda-İş Sendikasının ya da direnişin

yanında ve “genel greve” hazır olduğunu ilan eden başta DİSK ve KESK olmak üzere diğer konfederasyonların da bu konuda samimi bir çaba içerisinde ol(a)mayacakları gözden kaçırılmamalıdır. Bu sendikalar, işçi sınıfına yönelik her türlü saldırıya ve hak gaspına karşı militan bir mücadele için işçilerin ihtiyaç duyduğu sendikal önderliği ortaya koymaktan uzaktır. Bu sendikaların Tekel işçisinin zaferini düşünmesi diye bir şeyin olamayacağı hem egemen görüşlerine hem de geçmiş pratiklerine bakıldığında görülecektir. Sendika bürokratları, işçilerin şu veya bu düzeydeki tepkilerini bir üst boyuta

taşıma gayreti yerine, bu tepkileri dizginleme, yatıştırma yolunu tutmuştur. “Ayinesi iştir kişinin” denir, sarı sendikacılığın işinin ise ihanet olduğu ve onların çıkarları ile işçi sınıfının çıkarlarının hiçbir zaman uyşamayacağı gözle görülen bir şeydir. Tekel eyleminde ise sendikalar konuyu Danıştay’a taşıyarak mücadeleyi düzen içi çatışmanın dolambaçlı yollarında ve hukuksal labirentlerinde tüketmeye çalışmaktadır.

Kadın işçiler Emine Erdoğan’dan, bazı işçiler Türk-İş veya Tek Gıda-İş’ten, sendikalar Danıştay’dan veya CHP ya da MHP’den çözüm beklemektedir. Bunların hepsinin de aynı kapıya çıktığı ve bir çarkın dişlileri ol-

duğu, bu dişlerin arasında da ezilenin halkımız olduğu açıktır. Öyleyse çözüm nereden beklenecektir?

Egemenler bugün geniş halk yığınları üzerinde estirilen tasfiye saldırılarıyla kitlelere legalizmi, pasifizmi, parlamentarizmi salık vermeye çalışmaktalar. Ancak biir yandan da siyasal, ekonomik, kültürel olmak üzere her alanda emekçi halk üzerinde korkunç bir sömürü ve zulüm dayatmaktadır. Bu saldırılar altında, faşizmle yönetilen ülkemiz koşullarında legal mücadele olanakları işçi sınıfının güvenmesi gereken tek yol mudur?

Faşist yönetim biçimleriyle emekçi kesimin her türlü hak arama mücadelesine saldırılmaktadır ki Tekel işçisi de bundan nasibini almıştır. Sarı sendikacılığın kol gezdiği platform işçinin bu düzlemde herhangi bir kazanım elde edemeyeceğini göstermektedir. Bu olgular, sistem içi mücadele yöntemlerinin kısmi düzenlemelerden

başka bir şey yaratmayacağını; kurtuluşun günlük mücadeleden geçmediğini ve işçi sınıfı ile emekçi halk kitlelerinin kurtuluş yolunun devrim ve devrimin yolu olan halk savaşı olduğunu bizlere göstermektedir. Bu durum bir tercih meselesi ve neden değil, öz itibarıyla koşulların dayattığı bir sonuçtur.

İşçi sınıfının Halk Savaşının öncüsü olması gerçekliğiyle proletaryanın Halk Savaşındaki belirleyiciliği, Halk Savaşını egemenlere karşı en net duruş olarak ortaya çıkarmaktadır. Egemenler ile işçi sınıfı arasındaki çelişki uzlaşabilir değildir ve bu uzlaşmazlığın işçi sınıfı adına yegane koruyucusu Halk Savaşıdır. İbrahim yoldaşın 15-16 Haziran işçi direnişlerinden sonra yaptığı “İşçi hareketi, birinci olarak, devrimin şiddete dayanacağını, bunun zorunlu ve kaçınılmaz olduğu” belirlemesi aslında bugün Tekel işçisinin direnişinin bağlamında işçi sınıfının mücadelesinde bir gerçeklik olarak görülmektedir.

Evet, Tekel işçilerinin mücadelesi ekonomik bir mücadeledir ve Lenin’in deyişiyle, ekonomik mücadele kendiliğinden gelme bilinç unsurunu içinde taşır. Keza ekonomik mücadele, birlikte ve örgütlü mücadele olduğu için, kitlelerde birlik ve örgütlü hareket bilincini geliştirir. Önemli olan ekonomik mücadele ile politik mücadelenin birleştirilmesidir.

Devrimci politik mücadele olabilmesi için, mücadelenin tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir. Bu ise, devrimci bir partinin yönetiminde, devrimci politik bilince sahip kadroların yönlendirdiği kitlelerin mücadelesi ile mümkündür.

Marx “zor, yeni topluma gebe her eski toplumun ebesidir” der ve bu gerçeklik defalarca kez kanıtlanmış bir olgudur. Halk Savaşının değindiğimiz özellikleri açısından işçi ve emekçilerin mücadelelerinde sahiplenmeleri gereken bir olgu olduğu ortadadır. Burada unutulmaması gereken olgu, politik mücadeleye doğru bakışın olmazsa olmaz olduğu ve iktidarın namlunun ucunda olduğudur. Bu sınıflar mücadelesinin kanunudur.

Tekel işçisi de “ölmek var dönmek yok” derken aslında mücadelelerindeki çetinliklere değinmişlerdir. Evet, emekçi halkın iktidar mücadelesi sarp ve çetin yollardan geçecektir. Bu sistemde ise kimsenin aklından çıkarmaması gereken şey zorun zorla yıkılacağıdır.

Sınıf savaşımının en keskin, en acımasız ve en açık silahlarla yürütüldüğü alandır gerilla alanı. Devrimci her değer ve kazanımın yoğun bir emekle yaratıldığı ve korunduğu alandır. Hiçbir alanda devrimci değerler ve kazanımlar bu kadar yoğun ve dikkatle, büyük bir çaba ve emekle, ileri düzeyde sorumlulukla yaratılıp korunamaz.

Sınıf savaşımının en keskin, en acımasız ve en açık silahlarla yürütüldüğü alandır gerilla alanı. Devrimci her değer ve kazanımın yoğun bir emekle yaratıldığı ve korunduğu alandır. Hiçbir alanda devrimci değerler ve kazanımlar bu kadar yoğun ve dikkatle, büyük bir çaba ve emekle, ileri düzeyde sorumlulukla yaratılıp korunamaz. Bu alanda sürdürülen savaşım sadece sınıf düşmanlarına karşı verilmez. Aynı zamanda gerilla kendi içindeki burjuva-feodal sisteme ait bütün kötülükleri, pislikleri, alışkanlıkları temizlemek, içini aydınlatmak için de mücadeleye verir. Bu görev ikilidir. Bir yandan sömürüye dayalı sınıflı topluma ait yüzyılların kötülüklerine, çirkinliklerine karşı amansız ve keskin mücadele verilirken diğer yandan daha dikkatli, bilinçli ve örgütlü mücadele içte verilir. Şayet bu mücadelede süreklilik sağlamayıp kesintiye uğratıldığında gelişim ve ilerleme sağlanamaz. **Eğer ölüme korkusuzca giden gerilla, düşmana yöneldiği kararlılık ve ısrarla, kendi içindeki düşmana ve kötülüklerle karşı mücadeleyi yürütemezse başarı ve zaferi elde etmesi mümkün değildir.**

Sınıf savaşımı, çeşitli biçimlerle, çok yönlü araçlarla iç içe yürütülür. Gerillanın kendi içindeki düşmanla yürüttüğü mücadele ve hesaplaşma başka hiçbir alanda devrimci bireyin kendisiyle mücadelesi kadar kapsamlı, sürekli ve sert yürütülmez. Bu neden böyledir? Çünkü

sınıf savaşımı bu alanda o kadar açık, net ve acımasızdır ki, hatalar o kadar çabuk imhayla sonuçlanmaktadır ki mücadelenin başka türlü olması düşünülemez. Sınıf düşmanlarının imha amaçlı saldırıları sürekli ve keskin, çok yönlü ve acımasızdır. Bundan dolayıdır ki bir anlık gevşeme, gösterilecek bir anlık ihmalkârlık karşısında yaşanacak sonuç gerillanın imhasıyla sonuçlanır.

Gerilla da, örgütlü bir birey olarak kendi içindeki burjuva-feodal sisteme ait her düşünceye, her alışkanlığa karşı güçlü ve sıkı mücadele veremediğinde, bırakalım düşmana karşı savaşım gücünü yakalamayı yaşamını devam ettirme iradesini bile ortaya koyamaz. Örgütlü bir devrimci savaşçı olan gerilla bu iç mücadelesini düzenli ve sistemli yürütmek zorundadır. Kendi içindeki burjuvaziye güçlü yüklenmelidir ki küçük burjuva düşüncesine ait

her renkten görüngülere ve ortaya çıkan farklı türden biçimlerine karşı mücadelede etkili olabilsin ve kalıcı sonuç alabilsin.

Örgütlü devrimci yaşama ait ilke ve kuralları kolay kabul etmeyen, küçük burjuva yaşama ait her türden düşünce, yaşam ve çalışma tarzı terk edilmelidir. Tüketici ve gelişkin olmayan bireyci alışkanlıklar, disiplinsiz bireyci davranışlar mutlak suretle terk edilmek zorundadır. Yoksa sınıf düşmanlarına karşı etkili ve güçlü darbeler vu-

**ÖZGÜR
YAŞAM**

rulamaz. Başarı ve ilerleme kaydedilemez. Çünkü karşıt- lar mücadelesinin en yoğun yaşandığı alanların başında gerilla savaş alanı gelir. Örgütlü yaşamın ve savaşımın en dolaysız ve açık yeridir gerilla alanı

Düşüncede proleterleşemeyen pratikte kazanamaz.

Dünyanın hiçbir yerinde zafer ve başarıların daha geri bir ideolojiyle daha gevşek bir örgütlenmeyle, daha zayıf bir güç ve iradeyle kazanıldığı örneğine tanık olunmamıştır. Her zaman kazananlar ve başarılar ileri düzeyde

örgütlülüğü ve daha güçlü iradeyi temsil edenler ve daha sağlam örgütlülüğü yaratanlar olmuştur. Eski bir düşün- cenin ve güçsüz bir örgütlenmenin savunucuları ve onu temsil eden iradesiz savaşçıların savaşımı her zaman kay- beden taraf olmuştur.

Devrimin hedeflerine kilitlemiş, taktiksel ve dönem- sel görevlerle donanmış, sıkı bir ideolojik sorgulamanın ve hesaplaşmanın üzerinde arınma ve güçlenme sağlanır, gelişim ve ilerleme kaydedilir. Küçük burjuva ideoloji- sine (**dünya görüşüne, bakış açısına, yöntem ve yakla- şımına, yaşam tarzına, alışkanlıklarına**) karşı mücadele sıkı bir tarzda ele alınıp sorgulanmadığında, sürekli kılın- madığında, gevşetilip aksatıldığında orada örgütsüzlük, iradesizlik ortaya çıkar. Her bir pratik, her bir hareket, her bir görev karşısında ortaya konan irade ve davranış pro- letaryanın ideolojik projektörü altında ve onun politik temsilcisinin kararları, ilkeleri ışığında analiz edilip, de-

ğerlendirilip sonuçlar çıkarılmalıdır ki orada küçük bur- juvazinin düşüncesi, yaşam iradesi, alışkanlık gücü, di- siplinsizliği yaşam bulmasın. Orada beslenecek güç ve dayanak bulmasın.

Her bir pratik, her bir görev, her bir yaşam ve davra- nış biçimi mutlaka proletaryanın savaş teorisinden, onun politik ve askeri örgütünün politik kararlarından beslen- mek zorundadır. Küçük burjuva ideolojisinin birçok alanda olduğu gibi gerilla alanında da etkin olma zemini vardır. Gerilla yaşamında bu ideolojinin şekillendirip bi- çimlendirdiği kişilikler uzun bir zaman dilimi içinde sa- bırlı, yoğun bir emek ve ağırlıklı proleter eğitimle değiştirilip dönüştürülmediğinde gerilla yaşamının başına bela olur. Gerilla alanı örgütsüz, şekilsiz, disiplinsiz bir alana çevrilir. Küçük burjuva yaşam gerillanın özgür ve devrimci yaşamını bozar ve bulanıklaştırıp muğlaklaştırır. Devrimci bir gözlem ve kapsamlı bir inceleme, dev- rimci bir iradi müdahaleyle küçük burjuvaziye ait dokular ona ait özellikler ortaya çıkarılır.

Küçük burjuva düşünce ve özelliklere karşı mücadele etkili ve sıkı bir tarzda yürütülmelidir. Gerilla yaşam ve savaş alanı her alandan daha fazla dikkat ve sorgulayıcı- lığın daha sıkı bilimsel hesaplaşmanın alanı olmak zo- rundadır. Proleter düşünceye ve özgürlüğe ait irade ve örgütlülük yaşamın her alanında egemen kılınmak zorun- dadır. Önderlik ve komutanlık düzeyinde, savaşçı yapıda proleter ideoloji ve örgütlü yaşam egemen kılındığı oranda başarı ve gelişmenin önü açılmış olur.

Gerilla yaşamında küçük burjuvaziye ait örgütsüz, şe- kilsiz, belirsiz ve disiplinsiz yaşama ait ne varsa yıkılıp parçalanmalıdır. Eskiye ait gerilikleri, köhnemiş yaklaşım ve anlayışları adım adım silerek yeni insan yaratılacaktır. Gerilla yaşamı yeni ve özgür insanların yaratılmasıyla güçlenir. Tasfiyeciliğe, burjuvaziye ait izler, lekeler kitle- lere, partiye, devrime karşı duyulan yabancılaşma ve güven- sizlikler parçalanarak yeni insanın dokuları yaratılır.

MLM'den halk savaşı teorisinden beslenen pratiğin örgütlenmesiyle yeni insanın yaratılması sağlanır. Her ör- gütsel adım, her devrimci pratik ve hareket, itimini eski alışkanlıklardan, eskiye ait dünyadan değil tamamen par- tinin politik kararlarından beslenerek gelişir. Bunu başa- racak olan yeni ve özgür insanlar olacaktır. Proletarya önderliğindeki devrimci savaş yeni ve özgür kişiliklerle yürütülür. Bu kolay olmayacak, yoğun ve zahmetli bir mücadele ve sıkı bir ideolojik sorgulama ve arınmayla olacaktır. Yeni, ancak sıkı ve örgütlü bir yüklenmeyle ya- ratılır. **Güçsüz ve zayıf bir yüklenmeyle yeni yaratıla- maz.**

Dersim'den bir Partizan

Mizah

HALUK ZORUSEVMEZ **YORUMLUYOR**

Merhaba sevgili gençler,

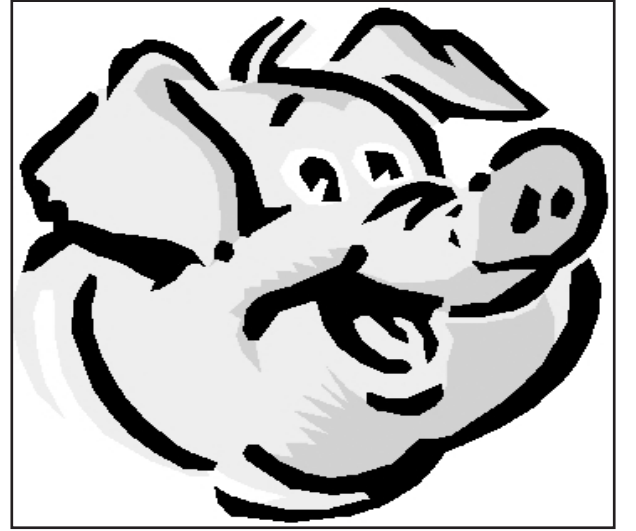
Arka arkaya sert olayların yaşandığı bir süreçten geçiyoruz. Gerçekten de TV izlediğimde, gazete okuduğumda başım dönüyor. Karşılıklı yapılan sert açıklamalar, devletin kurumları arasında yaşanan gerilimler hepimizi tedirgin ediyor. HSYK kararları, hükümetin buna karşı açıklamaları, Yargıtay'ın ne tepki vereceğinin beklenmesi, muhalefetin sert sözleri derken Şubat ayı geride kaldı. Bu gerilim bitti mi dersiniz, bu sorunuza verebilecek bir cevabım yok. Şahsen ben tedirgince beklemeye devam edeceğim.

Gündeme ilişkin kimi başlıkları sizler için değerlendirmeye çalışacağım ama bunu daha çok YDG çerçevesinde yapacağım. Şu tantana arasında sizi en çok ilgilendiren konu, kanımca yetkileri kaldırılan başsavcı olacaktır. Ulusal medyanın bile gündemine giren Erzin can tutuklamalarında da görüleceği üzere internet ve telefon aracılığıyla yapılan görüşmeler, içeriğine bakılmaksızın suç delili sayılabilmektedir. Buna rağmen gündem oldunuz, adınız gazetelerde çıktı diye de sevinmelisiniz bence. Yine de gazetede dergiye yazı ve para istenmesi şeklindeki konuşmaların yayınlanması pek de sevindirici olmasa gerek. Konunun bir yanı da bildiğiniz gibi Ergenekon'la bağlantılı. Bu da bana ilginç gelmiyor değil hani.

Neyse sevgili gençler, daha önce de belirttiğim gibi bunlar tedirgin edici ve tehlikeli konular. Şahsen ben yaşını başını almış bir adam olarak daha güzel şeylerden bahsetmek istiyorum ama memlekette de şöyle insanın içini ferahlatan olaylar olmuyor ki. Onu geçtim, dünyada dahi böyle bir gelişme yok. Küresel ısınma, kriz, savaş, deprem derken yuvarlanıp gidiyoruz. Tüm bu iç karartan gelişmelerin içerisinde belki de en sevindirici olay H1N1

virüsünün abartıldığı kadar tehlikeli olmadığına anlaşılması oldu.

Ben buradan Sayın Başbakanımıza teşekkür etmek istiyorum. Kendisinin H1N1 konusundaki tutumu örnek bir devlet adamlığı tutumu olmuştur. Elalemin kışkırtmalarına gelmeyerek aşı olmayan ve büyük bir öngörüyle bahsi geçen hastalığın hikaye olduğunu anlayan Başbakanımıza müteşekkirim. Allaha Başbakanımız Merkel değil. Elin Almanı bile düştü bu tuzağa biz düşmedik. Bu

sayede bir Türk'ün dünyaya bedel olduğunu bir kere daha kanıtladık. Ne kadar gururlansak azdır efendim. Son olarak diyorum ki ulusumuzun fendi, H1N1'i yendi.

Bu büyük devlet adamlığı yaklaşımının kriz konusunda da sergilenmediğini bugün kim söyleyebilir? Sorarım size gençler, kriz gerçekten de teğet geçmedi mi bizi? Sayın Başbakanın teğetin ne olduğunu açıklamasından

sonra ben de krizin teğet geçtiğine inanmış durumdayım. Başbakan de demişti; “Teğet, sürtünüp geçmek demektir.” Eh kriz de sürtünürken biraz da zarar verecek ama değil mi? Bence önemli olan ülkemizin yıkılmaksızın ayakta kalması ve hep payidar olmasıdır. Mesela bizler, krizden öyle sanıldığı kadar etkilenmeyenlerin içerisinde olduğumuz için şanslıyız. Hâlâ dergimiz çıkıyor ve ben işimi kaybetmiş değilim. Ayrıca metrobüs zamları da geri alındı. Daha ne isteyebilirim ki efendim?

Ben tüm bu yaşananların hükümetteki partiye prestij kazandırdığını düşünüyorum. Açılım konusundaki ısrarcılık da bu kazanımlara eklenmelidir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın düzenlediği bir ödül töreninde İki Dil Bir Bavul adlı Kürt meselesini inceleyen filmin ödül alması bunun son örneklerindedir. Filmde hiç müzik olmamasına rağmen, en iyi film müziği ödülünü almasını da oldukça anlamlı görüyorum. Bazı kendini bilmezler bunu dalga konusu yapıyorlar. Hükümetin amacını anlamıyorlar. Yani koskoca Bakanlıkta filmi sanki kimse izlememiş de açılıma destek için ödül verilmiş gibi bir hava yaratmaya çalışıyorlar. Bence olay hiç de öyle değil. Bakanlık bürokratları filmi izleyip şöyle bir karar vermişlerdir diye düşünüyorum: “Evet film güzel, Kürt meselesine de güzel

değmiş, ancak hazırlayanlar filme müzik koymayı unuttular. O halde kırıcı olmadan yönetmenin eksikliğini kendisine nasıl gösterebiliriz? En iyisi mi en iyi film müziği ödülünü verelim.” Kültürümüzü bilenler, göreneklerimizimize göre kırıcı olmamayı, kucaklayıcı olmayı ve alçakgönüllülüğü kendisine ilke edinmiş bir ulus olduğumuzu da bileceklerdir. Bayındırlık Bakanlığımız işte bu ilkenin güzel bir örneğini göstermişlerdir bize. Hem bence Lord of the Rings gibi filmlere o ödülü vermek kolaydır. Zor olan İki Dil Bir Bavul'a müzik ödülü verebilmektir.

Bu konularda diyebileceğim çok şey var aslında. Benim gibi hem siyaset felsefesinde hem de kültür ve kültürel akımlar konusunda uzmanlaşmış bir adamın konuya derinlemesine bakabileceğini söyleyebiliriz. Sorarsanız diye de söyleyeyim, bu konulardaki uzmanlığım mektepli olmamdan gelmiyor. Ben her iki konuda da alaylıyım. Siyaset felsefesine olan ilgim, daha önceki bir sayıda anlattığım Osmanlı'nın son zamanlarında sarayda bulunmuş büyükbabamdan ve geçmiş zaman nazariye müfettişlerinden olan bir dostumdan gelmektedir. Kültür ve kültürel akımlar konusundaki bilgilerim de bizim mahallenin aşağısındaki CD'ci Osman ve kitap tezgahından sıklıkla yararlandığım Ertekin'den gelmektedir. Özellikle Ertekin'in sattığı kitaplarda bazı sayfaların tekrarlanması (kırımca bunlar önemli olduğu için tekrarlanmış), kitaplarda nerelere dikkat etmem gerektiğini göstermiştir.

Bu sayede önemli sanat akımlarının öne çıkan eserlerini de okumuşumdur. Realist akımın son örneği olan ve Ertekin'in 2 yıl önce en çok satan kitabı olan Metal Fırtına serisi, Romantizmde Ayşe Kulin, Epik sanatın öncülerinden Turgut Özakman'ın Şu Çılgın Türkler'i ve Cumhuriyet'i ilk aklıma gelen kitaplardır. Film alanında da çeşitli eserleri izlemişliğim bulunmaktadır. Değişik bakış açılarıyla hayat felsefemi zenginleştiren Amerikalılar Karadeniz'de, Maskeli Beşler serisi, Hababam Sınıfı Üç Buçuk ve bir Türkiye klasiği olan Recep İvedik adlı filmleri Osman'ın tezgahından alıp izlemişimdir. Bu konuda şanslı da sayılırım; Amerikalılar Karadeniz'de filminin 2. CD'si ile Recep İvedik'in ilk cd'sinin paketlerde karışmasına rağmen iki filmi de aynı zamanda almam, film bütünlüklerinin bozulmamasını beraberinde getirmiştir. Gördüğünüz üzere konu hakkında akademik bir eğitimim olmamasına rağmen alaylı oluşum uzmanlığımın kanıtıdır.

Evet, sevgili gençler, bana ayrılan kısmın sonuna geldim. Geçen sayıda başlattığım anketin sonuçlarına göre % 100 oranında beni haklı buluyorsunuz. Mail aracılığıyla fikrini söyleyen arkadaşlarıma teşekkür ederim. Tarz olarak bu şekildeki anketleri yapmaya devam edeceğim. Hepinizin gözlerinden öperim.

Toplumsal Dönüşüm Mücadelesinde Popüler Kültürü Anlamak

Popüler kültür konusunda yaşanacak bir derinleşme, bugünün temel toplum biçimi ve onun türevleri içinde halka ait “popüler” davranışları anlamamıza, iktidar güçlerinin toplum üzerinde sağladığı kültürel hegemonya sürecini çözümlememize, içinde yaşadığımız bu alanda adımlarımızı bulduğumuz noktadan daha ileri taşıyabilmemiz için gerekli strateji ve taktikleri üretmemize olanak sağlayabilir.

Kendimizi yıllarca kuşatıldığımız popüler kültür alanı ‘dışında’ ikame etmeye çalıştık ya da ikame edebileceğimizi düşündük. Neticede popüler kültür, kültüre dair ‘kötü’ olan her şeyi bize çağırıştırır hale geldi. Değerlendirmelerimiz bilimsellikten uzak ahlaki bir çerçevede gelişti. Birçok disiplinin hakkını verdiği bu çalışma alanı, sol atmosferde, entelektüel çevrelerin yoğun olduğu siyasal özneler dışında pek de üzerinde düşünülmüş değil.

Mülkiyet kurumu ve meta üretimine dayalı günümüz kapitalist sistemi, toplumsal yaşamı bütüncül bir proje kapsamında rasyonelleştirmeye çalışır. Burjuva ideolojiler, sadece ekonomik ilişkileri değil tüm toplumsal ilişkileri, dolayısıyla kültürü biçimlendirme çabasıdadır. İktidar dediğimiz olgu: “yalnızca emek-sürecine dahil olmayan bir kesim ya da sınıfın toplumun geri kalanının artı-emeğini temellük etmesinden ibaret değildir; aynı zamanda onların bu durumun sürmesine rızasının –hem güzellikle hem de zorla- sağlamasıdır.. Bu rıza sağlama işleminin gerçekleşme alanı, ağırlıklı olarak kültüldür: yönetenlerin ‘adaleti’, ‘liyakati’, yönetim tarzının ‘geleceklere uygunluğu’ (ya da ‘demokratikliği’) vb. kültürel olarak biçimlenmiş kavramlardır.. Özetle, bir iktidarın sürebilmesi için asli olan ‘meşruiyet’ kavramı, kültürel bir inşadır” (Özbudun 2003:29). İktidar, hegemonya aygıtları yolu ile ideolojisini kullanıma sokar; hegemonya ise kültürel önderlikle sağlanır. Kültürel alan, kültürel mü-

hendislik girişimlerinin toplumsallaştığı alandır.

Popüler kültür konusunda yaşanacak bir derinleşme, bugünün temel toplum biçimi ve onun türevleri içinde halka ait “popüler” davranışları anlamamıza, iktidar güçlerinin toplum üzerinde sağladığı kültürel hegemonya sürecini çözümlememize, içinde yaşadığımız bu alanda adımlarımızı bulduğumuz noktadan daha ileri taşıyabilmemiz için gerekli strateji ve taktikleri üretmemize olanak sağlayabilir.

Popüler kültür, kapitalizm temelli gündelik yaşamımızın kültürel görünümüdür. Kapitalizm, kendinden önceki toplum biçimlerine ait ‘geleneksel’ yapıları çözmeye başladığından beri, kültürün üretimi, aktarımı, değişimi gibi temel konular yeni biçimler almaya başlamıştır. Popüler kültürü anlamak, iktidar mücadelesi içerisinde popüler güçlerin, bireysel ya da toplumsal rıza ve direniş durumlarının açığa çıkartılmasında ve karşı-hegemonik siyasi stratejinin oluşturulmasında gözardı edilemeyecek kadar önemli bir yerde durmaktadır.

Popüler kültür, farklı disiplinlerin yakın dönemde haretle tartıştığı, yerinde bir betimleme ile ‘en’ popüler konulardan biridir. ‘Popüler’ ve ‘kültür’ terimlerinin birbirleriyle eşleşerek oluşturduğu ilişkiler bütünüün taşıdığı içeriğin, kendi bileşenlerinden hareketle analiz edilemeyecek ölçüde karmaşık olduğu söylenebilir. Ancak bileşenlere ayırarak tanımlamalar yapmanın, konunun çok

uzağında olan ‘biz’ler için bütünlüklü bir anlaşılabilirlik kazandıracağı kanısındayız.

Çalışmanın taşıdığı içerikten yola çıkarak belli tanımlamalara gidildiği görülecektir. Toplum bilim alanının, özellikle son yarım yüzyılda toplumsal incelemelerde bilim perspektifli bilgi üretimiyle elde ettiği deneyimin, teorik-pratik haznemizi zenginleştireceği fikriyle söz konusu tanımlamalarda toplumbilimsel bakışın “değerli” katkıları Marksist literatürle birlikte ele alınmaya çalışılmıştır.

Kültür: Anlamlar, değerler, gelenekler ve pratikler

Doğanın yarattığı bir varlık olarak insan, doğada salt genetik donanımıyla var olan canlılardan ‘kültürü’ ile ayrılır. Dolayısıyla “*insanı canlılar evreninde farklı kılan en belirleyici özellik onun kültür yaratıcısı olması ve kültür içinde varoluşu olmaktadır*” (Emiroğlu-Kudret, 2003:521). Marx, kültürün köklerini *The German Ideology*’de (Alman İdeolojisi) insanın doğayla ve diğer insanlarla olan çifte ilişkisinde bulur. Doğaya müdahale eden insan, kendi varoluş koşullarını yeniden üretebilmek için belli araçların ve aletlerin yardımıyla doğayı değiştirmeye başlar. Emek üzerinden yapılan bu mücadele, tarihsel bir momentte toplumsal olarak örgütlenmeye başlanır ve insan kendi maddi koşullarını üretebilmek için basit aletler, güdük işbölümü ve malların mübadelesi yolları ile işbirliği yapmaya başlar. İşte toplumsal örgütlenmenin ve insanlık tarihinin dolayısıyla kültürünün başlangıcı bu noktada aranmalıdır (Hall, 2005:191).

Artık insan doğayla ilişkisini toplumsal olarak dolaımlamakta ve soğuktan korunma, avlanma ya da kaçma gibi genetik özellikleri (ki bu genetik özellikler kültürün bir parçası olarak görülemez) dışında varoluşunu yeniden üretmek için farklı stratejiler geliştirmektedir. Dolayısıyla insan kültürünün temeli emekte ve maddi üretimde yatar. Kültür, “*doğanın yarattıklarına karşılık, insanoğlunun yarattığı her şeydir*” der Marx.

Geçmişten günümüze kültür teriminin birbirinden oldukça farklı ve çelişkili kullanımları mevcuttur. Başlangıçta kültür; ürün yetiştirme, hayvan besleme gibi bir süreci karşılıyordu. 18’inci yüzyıldan itibaren bir anlam genişlemesi ile manevi ve estetik gelişime ilişkin insan zihninin kültürünü, belli bir insan topluluğunun genel hayat tarzını oluşturan bir ‘ruh’ yapısını için kullanılmaya başlandı. İlk kez Herder (1784–91), genel bir hayat tarzındaki zihinsel yapısını dışında, Avrupa kültürünün yüksek ve egemen addedildiği bir süreçte farklı uluslar ve özgül, değişken kültürlerden hatta belli bir ulus içindeki

toplumsal ve ekonomik grupların farklı kültürlerinden söz etmek gerektiğini ileri sürdü. Herder’e göre kültür, belli bir yaşam biçimini ifade ediyordu. (Williams 1993:9; 2006:1009) Bu yaklaşım kültüre, antropolojik bir tanımlama getirdi.

Kültürün entelektüel ve özellikle sanatsal etkinliğin ürünleri ve uygulamalarını anlatan kullanımı belli bir yaşam biçimine ait kullanımından sonra ortaya çıktı. Hebdige, ‘anamlı bir bütün oluşturan büyük bir toplum yaratma’ rüyasının, bu tanımları belirlediğini söyler ve iki temel yörüngeden bahseder: İlki geçmişte, hiyerarşik olarak yapılmış bir feodal toplum idealindedir. Bu yaklaşımda kültür, neredeyse kutsal bir anlama bürünür ve çağdaş yaşamın boş, işe yaramayan alanlarına karşı konumlandırılır. Daha az destek bulan ikinci yaklaşım ise; iş

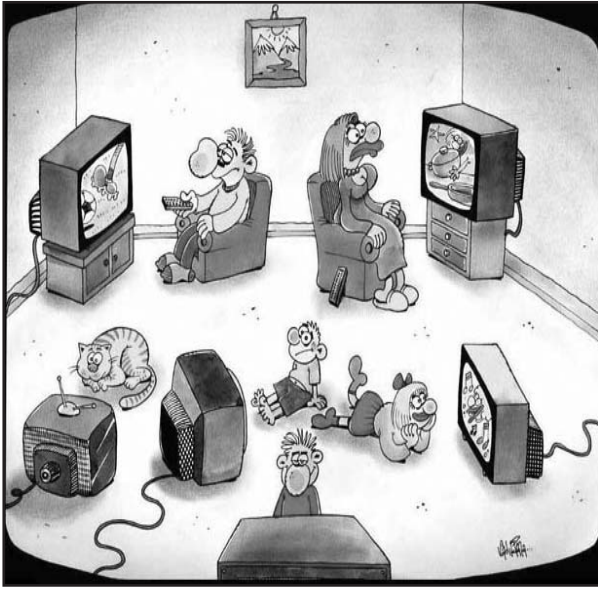

ile eğlence arasındaki farkın ortadan kalktığı sosyalist ütopya temellidir. Bu iki klasik yaklaşıma göre kültür, “dünyada düşünülen ve söylenen en iyi şey” (Hebdige, 2004:14) dir.

Bu anlamda, kültürün yakın döneme ilişkin farklı inceleme alanlarındaki iki temel tanımı: Antropoloji içerisinde saklı olan ‘bütün bir yaşam tarzı’ ve klasik estetiğin (opera, bale, tiyatro, edebiyat, sanat) değer olarak kabul edildiği standart bir estetik mükemmelliktir. Kültürel incelemelerde bu iki çelişkili tanım, R. Williams’ın 1958’de yazdığı “Kültür ve Toplum” başlıklı kitaptaki düşüncelere değin sürer.

Williams, sözcüğün bu karmaşık ve hâlâ etkin kullanımları karşısında yeni bir yaklaşımla toplumsal pratiklere gönderme yapan antropolojik tanımı ile “fikirler” alanına ait tanımlamayı bütünleştirme çabasına gider. Wil-

Williams'a göre, kültürel pratikler ve kültürel ürünler, başka pratiklerce kurulmuş bir toplumsal düzenin basit bir ürünü olmayıp aksine bu toplumsal düzenin kuruluşunda yer alan temel öğelerdir. Williams, kültürü, altyapı-üstyapı ilişkisinde salt yansıtmaya indirgenecek bir olgu olarak görmez. Böylece kültürü sadece üstyapısal bir olgu olarak gören "kaba" Marksist yaklaşımı reddeder. Aynı şekilde kültürü "standart bir estetik mükemmellik" olarak gören seçkinci yaklaşıma da karşı çıkarak "klasik" estetik formların (opera, tiyatro, bale, edebiyat vb) medeniyetin en yüksek değerleri değil, genel toplumsal süreçler içinde yalnızca özel biçimler olduğunu söyler (Erol 2002:55). Williams'a göre, "medeniyetin en yüksek değerlerinin denek taşı olarak görülen 'sanat' bile, genel toplumsal sü-

reçler içinde yalnızca özel bir biçim" (Özbek, 1999:77)dir. Kültürün "alçak" ya da "yüksek" olarak değerlendirilmesi bir görme biçimidir. Oysa ki kültür; "seçkin" değil, bütün toplumlarda görülen "sıradan" bir olgudur. Williams'a göre kültür: "Sadece sanat ve eğitimde değil, aynı zamanda kurumlarda ve sıradan davranışlarımızda da bulunan belli anlam ve değerleri açıklayan özel bir yaşam biçimidir. Bu anlamda kültürün analizi, belli bir yaşam biçimindeki, yani belli bir kültürdeki gizli ve açık anlam ve değerlerin açıklanmasıdır..." (Aktaran Hebdige 2004:14). Dolayısıyla kültürel çalışmaların hakim paradigmasında kültür, "hem verili toplumsal koşullar ve ilişkiler temelinde belirli toplumsal sınıfların varoluş koşullarına yanıt verdikleri ve kullandıkları anlamlar ve değerler, hem de bu 'anamların' ifade edildiği ve içine gömülü olduğu yaşayan gelenekler ve pratiklerdir" (Erol 2002: 58).

Popüler

Latince *populeris*'ten -halka ait olan- türeyen popü- ler, Ortaçağ İngiltere'sinde hukuk ve politika terimi olarak kullanıldı. "Çok" beğenilen ya da "çok tutulan" şeklindeki modern anlamına değin, terimin güçlü bir şekilde beğenilmeye çalışma ögesi içerdiği ama aynı zamanda beğenen öznenin "aşağı", "alt", "sıradan" olarak görülen "halk" olduğu söylenebilir (Williams 2006:286). Örneğin Mozart'ın babası Leopold Mozart 1780 yılında oğluna şöyle demektedir: "Sana önerim, çalışmalarında yalnızca müzikten anlayanları değil anlamayanları da düşünmen... Bildiğin gibi, müzikten anlayan 10 kişi varsa, anlamayanların sayısı 100'dür. Bu nedenle popüler denilen ve her kulağı gıdıklayan şeyi unutma" (Wicke 1998:7).

Popülerin gönderme yaptığı 'halk' toplumbilimsel söylemde genel anlamda insanların içinde bulunduğu birliğe gönderme yapar. Bu birliğin niteliği ve ölçeği değişebilir. Bağlayıcı etkenin ne olduğu önemli değildir. Toplumbilim alanı "halk"ı, görgül araştırmaya tutulacak bir sosyal kategori olarak görmez; bütün toplumsal kategorilerin sınırlarını çiğneyen, durmadan değişen bir dayanışmalar dizisi kabul eder. "(Ç)eşitli bireyler farklı zamanlarda değişik popüler oluşumlara bağlanırlar; bu oluşumlar arasında durmadan dolaşırlar. Demek ki "halk" terimiyle, sınıf, ırk, yaş, din ya da benzeri dışsal sosyolojik etkenlerden çok hissedilen kolektiflik doğrultusunda daha iyi betimlenen bu durmadan değişen toplumsal dayanışmalar dizisini kastediyorum. Böylesi dayanışmalar, zorunlu olmamakla birlikte, sınıfla ve öteki toplumsal kategorilerle pekala örtüşebilirler: Çoğunlukla bu kategorilerin sınırlarını çiğneyebilir ya da sık sık yok sayabilirler" (Fiske 1999:36).

Marksist literatürde bu sorun halk olan ve halk olmayan dikonomisinde çözülmeye çalışılır. Konunun en popüler isimlerinden biri Gramsci'dir. 'Gramsci'yen' anlamda halk, iktidar olan karşısındaki bloktur ve tek bir grubu karşılamadığı gibi herkes de değildir. Halk "Eğer ayrışık mücadeleleri bağıntılanırsa birleşebilme potansiyeli taşıyan -güç odakları karşısında halk olarak- toplumdaki ekonomik ve politik açılardan güçlü gruplardan farklı olan, kendi aralarında diğer karakteristiklerinde farklılık gösteren (sınıfsal durumları, dahil oldukları mücadeleler) çeşitli sosyal gruplar" (Bennet 1999:71)dir. O halde halk, sabit, değişmeyen bir özne (örneğin sadece işçi sınıfı) olmamakla beraber, iktidardaki güçlerin siyasal, ekonomik ve kültürel uygulamalarına karşı birbirinden farklı sorunlar temelinde mücadele yürüten sınıf, cinsiyet, inanç, ırk vb toplumsal kategorilerin her biri ve

bunların ortak çıkarlar noktasında bir araya gelen-gelebi-
lecek geniş dayanışma dizileridir.

Popüler Kültür: elitist-muhafazakarlık, radikal kötümserlik

Popüler kültür tartışmaları kültür sosyolojisi alanında
görece azalsa da en popüler konu olma özelliğini hala ko-
rumaktadır. Bu alanda yürütülen tartışmalardan yola çı-
karak **üç okuma/yorumlama modelinden** söz edilebilir.
Bu çalışmada popüler kültür, mevcut iktidar ilişkileri içe-
risinde rıza ve direnme bağlamında düşünüldüğünden ilk
iki yaklaşım kısaca özetlenip, üçüncü yaklaşım ayrıntı-
landırılacaktır.

Konuyla ilgili ilk değerlendirmeler 19. yüzyılın ikinci
yarısında dillendirilmeye başlanır. Kapitalizm öncesi top-
lumsal ilişkiler çözüldükçe, ortaya çıkan burjuva yönetici
sınıf, iktidarını laiklik, demokrasi, maddi adalet, eşitlik

***Frankfurtçulara göre kitle iletişim
araçlarının ortaya çıkmasıyla kültür,
alınıp satılan bir mal haline getiril-
miş, endüstrileşmiştir. Kuramlarında
kitle kültürü yerine kültür endüstri-
sini kullanan okul, kitle kültürünü
anti-demokratik, popüler kültürü
ideolojik bulur.***

gibi rasyonel idealler dolayısıyla meşrulaştırmakta ve
toplumsal ilişkilerdeki katı güç hiyerarşisini biçimsel eşit-
likçilik sistemine dönüştürmektedir. Üretim ilişkilerinin
değişmesiyle ortaya çıkan bu yeni toplumsal örgütleniş
biçiminin baskın sınıfı olan burjuvazi, hem feodal kalın-
tıları hem de yeni doğmakta olan proletaryayı otaritesine
tabi kılmaya çalışır.

Ekonomik değişimin getirdiği yeni kültürel pratik ve
değerlerin dönem ideologlarının ilgisini çekmesi uzun
sürmez. Bu dönem kitle kavramını ortaya atan aristokrasi
yanlısı, kapitalizm karşıtı ideologlar, kapitalizmin değer
ve pratiklerine saldırırken, halk arasındaki geleneksel ile-
tişim ve etkileşim ilişkilerinin değişmesiyle atomlaşmış
bireylerin ortaya çıktığını, dolayısıyla halkın kitleye
dönüştüğünü ileri sürerler. Kitle toplumunun edilgen, il-
gisiz, atomize bir şekilde çoğalan, “içsel olarak aptal, den-
gesiz ve kolay etkilenebilir” olduğu varsayılır. **Ortegs y
Gasset, T.S. Eliot** gibi öne çıkan temsilcilere sahip olan

bu yaklaşım, popüler kültürü “yüksek kültür”ün en büyük
düşmanı görür. Feodal hiyerarşinin kutsandığı bu oku-
mada, durağan, organik bir kültür savunularak elitist-mu-
hafazakar bir konum alınır.

Yakın dönem entelektüellerin ve aydınların, sıklıkla
başvurduğu okumalardan biri olma özelliği taşıyan ikinci
yaklaşım **Frankfurt Okulu**’na aittir. Okulun kitle top-
lumu kuramında iki tema hakimdir: Yoğun ekonomik ve
teknolojik gelişme karşısında geleneksel dayanışma diz-
gelerinin zayıflaması ve insanın ürettiği nesnelerin insan
kontrolünün dışına çıkan bağımsız, özerk gücü. Kuramın
kurucuları **Horkheimer** ve **Adorno** modern kapitalizmin,
ekonomik ve teknolojik yasaların egemenliğinde kendi
kendini düzenleyen bir güç haline geldiğini ve modern
toplumun tamamen yönlendirilen bir dünyaya giderken

bireyin özerkliğinin kalmadığını ileri sürerler (Swinge-
wood 1996:32-33). Frankfurtçulara göre kitle iletişim
araçlarının ortaya çıkmasıyla kültür, alınıp satılan bir mal
haline getirilmiş, endüstrileşmiştir. Kuramlarında kitle
kültürü yerine kültür endüstrisini kullanan okul, kitle kül-
türünü anti-demokratik, popüler kültürü ideolojik bulur.
Atomize olmuş bireyleri besleyen kültür endüstrisi ürün-
leri, sosyal gerçeğe uyacak şekilde kalıplaştırılmıştır.
Ürünlerin tüketilme süreçleri edilgen tüketicileri düzenle
uzlaştırmakta ve kapitalizme hizmet etmelerini sağla-
maktadır. Bu ürünler, tüketicileri süregelen sosyal kural-
larla bir tutmaya, yani özdeşleştirmeye, bağdaştırmaya ve
her ne şekilde düşünüyorlarsa o olmaya sevk etmektedir.
Bireyin, toplumsal konumunu ve çıkarlarını algılamasını
engelleyen bir “manüpülasyon”, süreci işletilmektedir. Bu
bakış Frankfurt okulunun “radikal kötümser”, “güdüp yö-

netme” kuramının temelini oluşturur.

Kültürü alımlayan özneler, kendilerine sunulan her şeyi sorgusuz kabul ederler mi? İnsanlar “kültürel aptallar” mı? Bu sorulara verilecek “evet” cevabı, öncelikle, kurumsal olarak YDG ve özelden faaliyetçilerinin varlık nedenlerini anlamsızlaştıracaktır.

Toplumsal biçimlenişlerin içinde bulunduğu ekonomik, politik ve ideolojik kurumlara ve pratiklere dayanılarak çözümlenmesi gerektiği yönündeki kültür sosyolojisinin bütüncül perspektifi ile hareket ederek, kapitalizm koşullarında kültürün giderek metalaştırıldığı görülmesi gerekir; ancak kültür, endüstrileşmiş de olsa, metaların alınıp satılması ile betimlenemeyecek kadar çok boyutludur. Kültür, sürüp gitmekte olan canlı bir süreçtir ve siyasi elitler eliyle, bir proje olarak yukarıdan aşağıya bir hiyerarşi ilişkisi içerisinde dayatılamaz. (Örneğin, Cumhuriyet’in kültürel modernleşme projesinin başarısızlığı) Kültür, türdeş bir iradenin önceden planladığı bir tasarım değildir. Aksi durum, yukarıdaki elitist-muhafazakar ve radikal kötümser fikirlere kapılmak olacaktır.

Kültürün kâr güdümlü endüstri tarafından üretilip dağıtılması kapitalizmin doğasıdır. Günümüzde, dallanıp budaklanan iletişim alanının, dönüşen iktisadi süreçlerin, hızlı teknolojik gelişmelerin içerisindeki toplumsal ilişkilerden çıkan geniş toplumsal hareketlerin ve ayaklanmaların hangi koşullar altında inşa olduğu-edilebileceği, mücadele verilen kültürel alanın biz genç devrimciler açısından anlaşılmasını daha bir zorunlu kılmaktadır.

Kültürel incelemelerde, elitist-muhafazakar ve radikal kötümser yaklaşımları eleştiren **Birmingham Okulu**, popüler kültürü rıza ve direnme alanı bağlamında düşünür ve bu çalışma söz konusu yaklaşımı temelde olumlar. Şimdi, sıklıkla eleştirdiğimiz ve kendimizi dışında ikame ettiğimizi-edeceğimizi düşündüğümüz popüler kültür alanının Birmingham Okulu tarafından nasıl okunduğuna bakalım.

Popüler Kültür: Rıza ve direniş

Yüzyıl başında **Gramsci**’nin kültürel ve ideolojik ilişkiler üzerine geliştirdiği fikirlerin Birmingham okulunu etkilediği söylenebilir. Gramsci, kapitalizmde mücadelenin, egemenlikten çok hegemonya için mücadele olduğunu, burjuva ideolojisinin prolateryanın ve diğer tabi sınıfların kültüründe yer bulduğu oranda hegemonya kurabildiğini ve bunu da, karşıt sınıfların kültürlerini değiştirerek ya da yok ederek değil, kendi kültür ve ideolojisine eklemeyerek yani; kendine muhalif olan pratik ve değerleri kapsayıp denetim altına alarak gerçekleştirdiğini ileri sürer. Gramsci’ye göre başat sınıfların tahakkümü zor kul-

lanma ve dolaysız denetim dışında ve bunlardan daha çok etkili bir biçimde halkın rızası ile sağlanmaktadır. Gramsci, hegemonik aygıtların işleyişiyle egemen ideolojinin “geçerli” ve “doğal” kabul edildiğini, bir ideoloji olarak görülmeyp kültürün “ortak duyusunun” bir parçası olduğu sonucuna varır. (Erol, 2002:60-61)

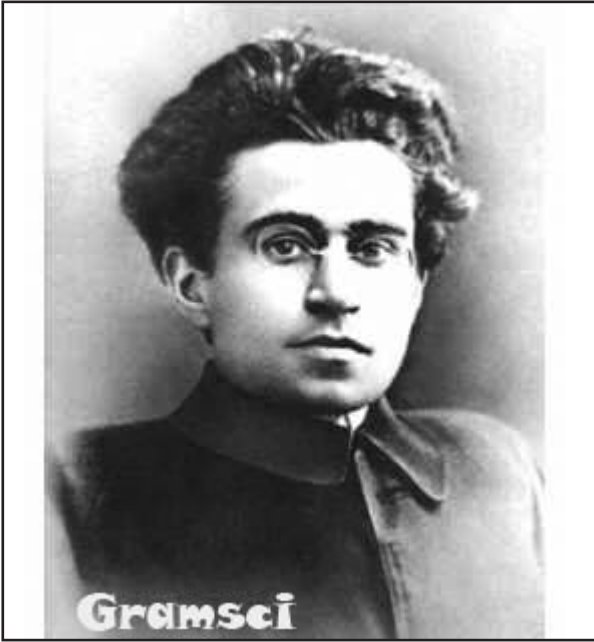
Hegemonya, güç ve rızanın bileşimidir; belli toplumsal grupların, sadece zorlama ve doğrudan dayatma ile değil bunların yanısıra iktidarlarını meşru ve doğal gösterebilmek için, toplumunsal rızayı kazandıkları, toplumsal otoriteyi diğer tabi gruplara uyguluyabildikleri bir durumu anlatır. (Hebdige, 2004:22) Hegemonyanın sadece ekonomi ve üretim alanında değil, devlet, siyaset ve üstyapılar düzeyinde de örgütlenmesi gerekir. “*Hegemonya, devletin baskıcı yönünün –aynı zamanda kısmen*

‘ideoloji yoluyla işleyen’ yasa, polis, ordu- yanısıra üst-yapılara ait failer –aile, eğitim sistemi, kilise, medya ve kültürel kurumlar- aracılığıyla başarılı. Hegemonyanın olayların ‘verili’ ve sürekli bir durumu olmayıp, aktif bir şekilde kazanılması ve sağlamaştırılması gerektiği olgusu, ‘hegemonya’ kavramının anlaşılabilmesi açısından hayati bir önem taşır: Hegemonya yitirilebilir de” (Hall 2005:215). Dolayısıyla hegemonya sürekli değildir; hakim sınıf fraksiyonları tarafından kazanılmalı, yeniden üretilmelidir.

Mevcut toplumsal yapıyı böylesi bir iktidar modeline oturtmak, hakim grupların egemenlik altına alma süreçlerini açıklayabilmemize olanak sağlamakla beraber, tabi grupların bu sürece karşı koyuşlarına, rıza konumundan sıyrılmalarına ve giderek kültürü siyasallaştırarak alternatif bir toplum yaratma edimlerine de kapı aralar.

Kültürün yönlendirilmesi, yönetici sınıfların iktidar ihtiyaçları için devamlı başvurdukları bir yoldur. Bunun için yönetici sınıfların, toplum üyelerinin sosyalizasyon kanallarını ellerinde tutmaları, kendi ideolojilerinin dolaşımını sağlamaları ve kendi konumlarının sorgulanmasının önüne geçmeleri, aktüel siyasetlerini destekleyecek zihniyetleri başat hale getirmeleri yani kültürel dağarcığı devamlı yeniden biçimlendirerek konumlarına ve uygulamalarına yönelik rızayı sağlamaları gerekir. (Özbudun, 2003:29)

Dolayısıyla yönetenler için stratejik bir konum arzeden kültürün yönlendirilmesi durumu, ezilenlerin öncüleri açısından da aynı değere mazhurdur. Hegemonyanın işletildiği bu alan, bir siyasal program çerçevesinde mücadele verilen kültürü, tüm unsurlarıyla popüler hale getirmeyi görev olarak önüne koymalıdır. Popüler kültür alanı, günümüz toplumsal kurtuluş projesinin mücadele alanlarından biridir.

Akademik çalışmalarına 1970'li yıllarda **Birmingham Okulu**'nda başlayan ve konu üzerine yaptığı incelemelerde **Fiske**, popüler kültüre ilişkin geçmiş tanımlamaların, "tahakküm" ve "boyun eğdirme" için gerekli olan iktidar ilişkilerini ya tamamen görmezden geldiğini ya da egemenlik altına alma güçlerinin üzerine fazla yoğunlaşarak, bir popüler kültürün varlığını tamamen olanaksız hale getirildiğini söyler. Fiske'ye göre, "**(p)opüler kültür daima iktidar ilişkilerinin bir parçasıdır; o daima egemenlik altına alma ve tabi kılınma ara-**

sındaki, iktidar ile ona direnme, ondan kaçınmanın çeşitli biçimler arasındaki, askeri strateji ile gerilla taktikleri arasındaki değişmez mücadelenin izlerini taşır. Bu mücadelede güç dengesini değerlendirmek hiç de kolay değildir: Bir gerilla savaşının herhangi bir noktasında kimin "kazanıyor" olduğunu kim söyleyebilir?" (Fiske, 1999:32).

Fiske'ye göre, "(p)opüler kültür daima iktidar ilişkilerinin bir parçasıdır; o daima egemenlik altına alma ve tabi kılınma arasındaki, iktidar ile ona direnme, ondan kaçınmanın çeşitli biçimler arasındaki, askeri strateji ile gerilla taktikleri arasındaki değişmez mücadelenin izlerini taşır. Bu mücadelede güç dengesini değerlendirmek hiç de kolay değildir: Bir gerilla savaşının herhangi bir noktasında kimin "kazanıyor" olduğunu kim söyleyebilir?"

Okulun en önemli isimlerinden **Stuart Hall** popüler kültürü, iktidarda olanların kültürüne karşı ya da onun adına mücadelenin alanlarından biri olarak değerlendirir ve ekler: "**O mücadele içinde aynı zamanda, kaybedilecek ya da kazanılacak şeydir: Boyun eğme ve direnme alanıdır. Kısmen hegemonyanın yükseldiği ve güvenlik altına alındığı yerdir.**" (Aktaran Özbek, 1999:87) Hall, popüler kültürü değişmez bir kalıp olarak dondurmaktan öte sürekli değişen bir saha olarak ele alır. **Popüler kültür ve egemen kültür arasındaki gerilim işin esasını oluşturur.** Popülerin "halka ait" anlamından yola çıkarak, popüler kültürün halkın hakiki kültürü olduğu yönündeki söylemlere karşı çıkan Hall, mevcut iktidar ilişkilerinin güç alanının dışında hakiki bir popüler kültürün olamayacağını, her kültürel biçimin çatışkılı ve istikrarsız unsurlardan oluştuğunu, bu açıdan çelişkili olduğunu, herhangi bir kültürel biçimin anlamı ile onun

kültürel alandaki yerinin, o biçim içinde verili olmadığını, bir kültürel biçime anlatım kazandıran pratiklerin, içine dahil edildiği toplumsal alan tarafından oluşturulduğunu söyler.

Popüler kültür, her tarihsel dönemde içerik bakımından değişen kültürel biçimler ve pratiklerdir. Söz konusu biçim ve pratikler alanında, birbirine karşıt kültürel değerleri karışım içinde karşılıklı birbirlerinin içine girerler. Popüler kültürü kendisi olmayandan ayıran, hakim güçler ile bağımlı gruplar arasındaki gerilimler ve karşıtlıklardır. Hall'e göre popüler kültür, "herhangi bir dönemde belirli sınıfların toplumsal ve maddi koşullarından köklerinin alan ve popüler gelenek ve uygulamalarda vucut bulan biçim ve etkinlikler..." (Erol 1999:62-65)dir.

Sonuç

Popüler kültür toplumsal deneyimimizin merkezinde yer alan egemenlik altına alma ve tabi kılma güçlerinin izlerini, iktidar ilişkilerinin göstergelerini taşır. Aynı zamanda egemenlik altına alma ve ona direnmenin, ondan sıyrılmanın belirtilerini gösterir. Bu özelliği ile popüler kültür kendi içinde çelişkilidir. **Onun çelişkili yapısının ilk belirtisi, hem egemenlik altına almanın hem de tabi kılmanın, hem iktidarın hem de direnişin yaşandığı alan olmasıdır.** Popüler kültür, egemenlik altına alma ve tabi kılınanlar arasındaki, iktidar ile ona direnen, ondan kaçınan çeşitli biçimler arasındaki hegemonya mücadelesinin verildiği yüzeydir. Popüler kültürde, toplumsal-siyasal yapılar içerisindeki iktidar odaklarının değişik

büyüklerdeki kolektiviteleri egemenlik altına almaya dönük davranışları, tabi kılınmaya çalışılanların bu davranışları türdeşleştirerek içte eritme ve ardından çoğulculuk ve farklılıklar biçiminde yeniden üretmeye dönük çeşitli strateji ve taktikleri ile boşa çıkarılmaya çalışılır. Ancak ezilenler, egemenlerin bu yöndeki atımlarından genelde etkilenir ve rıza gösterirler. Söz konusu strateji ve taktiklerle her ne kadar birey, bir direnme bağlamı yaratmaya çalışsa da, mikro düzeydeki bu karşı koyuş makro düzeydeki saldırıları boşa çıkaracak bir güce erişemez. Diğer taraftan tabi kılınanlar strateji ve taktiklerle sistemi belirli oranlarda zayıflatıp, çözerler de. Bu strateji ve taktikler, makro düzeyde bir siyasal direniş kültürü yaratabildikleri ya da katkı sundukları oranda toplumsal dönüşüm sürecine doğrudan etkide bulunurlar. İktidar güçlerine karşı geliştirilen popüler kültür alanındaki direniş, egemen ideolojinin rıza sürecini etkisiz kılabileceği gibi direnişin tutunum sağladığı ideolojinin baskın hale gelmesine de yardımcı olabilir.

Kaynakça

- Bennet, Tony. 1999. "Popüler ve Popüler Kültür Politikası". *Popüler Kültür ve İktidar*. (çev. Nazife güngör). Ankara: Vadi Yayınları.
- Emiroğlu, Kudret -Aydın, Suavi. 2003. *Antropoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Erol, Ayhan. 2002. *Popüler Müziği Anlamak*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Fiske, John. 1999. *Popüler Kültürü Anlamak*. (çev. Süleyman İrvan). Ankara: Ark Yayınları.
- Hall, Stuart. 2005. "Kültür, Medya ve İdeolojik Etki". *Medya, İktidar, İdeoloji*. (der-çev. Mehmet Küçük). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Hebdige, Dick. 2004. *Altkültür 'Tarzın Anlamı'*. (çev. Sinan Nişancı). İstanbul: Babil Yayınları.
- Özbek, Meral. 1999. *Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Özbudun, Sibel. 2003. "Başka Bir Dünya Başka Bir Kültür". *Sanat ve Hayat* 9: 20-31.
- Swingewood, Alan. 1996. *Kitle Kültürü Efsanesi*. (çev. Aykut Kansu). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları
- Wicke, Peter. 2006. *Mozart'tan Madonna'ya 'Popüler Müziğin Bir Kültür Tarihi'*. (çev. Serpil Dalaman). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Williams, Raymond. 1993. *Kültür*. (çev. Ertuğrul Başer). İstanbul: İletişim Yayınları.
2006. *Anahtar Sözcükler*. (çev. Savaş Kılıç). İstanbul: İletişim Yayınları.

Sistemin Pişirmeyi Unuttuğu Bizler...

“Korku ve kan daha her şeyin sonu değildir. Bir şey, tek bir şey tüm yıkıma karşı ayakta kalabilir: insanın insanla karşılaşması. Gün oldu, bir yabancıнын bakışıyla, bize göz kırpmıyla uçurumun kenarından döndük.”

Cesare Pavese

Neden kelimelerimizi saçtık bu sayfalara? Neden heyecanımızı, hayallerimizi, öfkemizi, sevgimizi, şaşkınlıklarımızı... Mürekkebin her damlasına yedirerek bir bülten çıkarttık? Üstelik kültür-sanata dair bunca yayın varken? Neden buradayız? Ve ne yapmaya çalışıyoruz?

Bu noktada belki de yazının girişinde alıntılanan sözü bir kez daha okumalıyız. Ve düşünmeliyiz. Ama her şeyden önce “bakmalı” ve “görmeliyiz”. Görmekle başlar her şey. Görürüz... Fark ederiz... Düşünürüz... Harekete geçeriz. Bütün bunlar olurken değişiriz, değiştiririz. Böylesine bir yolun notlarıdır ellerinizdeki sayfalar. Dillendirmeden edemediğimiz kelimelerle yüklüdür. Gözbebeklerimizden ellerimize akan ve mürekkebe bulaşan “kelimelerimiz”. Bizim büyüttüğümüz ve bizi büyüten... Kelimelerimiz!

Neden?

Çünkü kayboluyoruz meşum bir karanlığın orta yerinde. Sonu gelmeyen gece ağırlıksız bir peçe gibi bastırıyor gözlerimize. Oysa o gözler körlüğe yazgılı değil. O gözler güneşle kardeş. O denli aydınlık. O denli sıcak.

Çünkü dillerimiz kilit altında. O kadar çok sözü-müz var ki söylememiz gereken ve o kadar çok birikmişler, o kadar sabırsızlar ki... Söylemeden olmaz. Elbet bir yol bulup çıkarlar. Söylemeden... olmaz!

Çünkü insanın iliğini kemiğini sömüren, düşlerini çalan, insanı “insan” olmaktan çıkararak; buna rağmen rahatlayamayan, krizlere giren kapitalist düzen yaşam alanlarımıza dikmiş kanlı gözlerini. Pençesinden kaçan her nefes: Tehdit!

Ve en önemlisi... Bizi “bizden” uzaklara sürmüşler. Asla benimseyemediğimiz, asla benimseyemeyeceğimiz hayatlara uyanıyoruz her sabah. O hayatın sınırları içine mahkummuşçasına uzlaşmaya çalışıyoruz. Tükenmez bir hasretlik içinde bekliyoruz gölgelerin arasına karışacağımız zamanı. Aslında artık sadece vakit doldurmaya çalışır bir hale geliyoruz. İki satır muhabbet belki de dönüş yolunu gösterecek, kim bilir. İki satır mu-

habetimizi elimizden almaya çalışıyorlar...

En başında da dedik ya, “insanın insanla karşılaşması” ayakta tutacak bizi. İşte o zaman insanlar korkunun ve kanın daha her şeyin sonu olmadığını görecekler. Ve hepimiz çok daha güzel sabahlara uyanacağız...

...

İşte böyle “merhaba” dedi Kalimero okurlarına. Buz gibi geçen bir Ocak akşamı ısıttı ilk kez ellerimizi. Ve ahenkli bir ses oldu sessizliğin ortasında kimsenin kimseyi dinlemediği bir vakit. Peki, nasıl doğdu Kalimero? Biraz da bundan bahsetmek gerek.

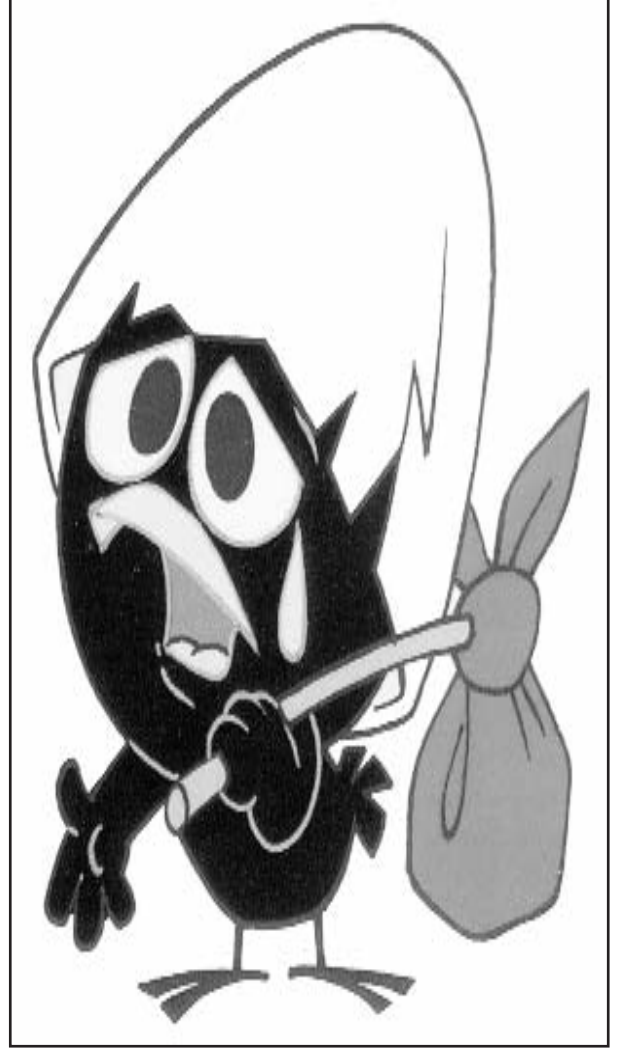
Sözlerimiz vardı ille de paylaşmamız gereken. Sözlerimizi paylaşamadığımız, tıkanıp gittiğimiz noktaların olduğunu görmemiz ve bu sorunu aşmak için çözüm arayışına girmemizle başladı yolculuğumuz. İnsanla insanın arasına örülen engelleri nasıl aşabileceğimizi düşündük öncelikle. Ve bir kültür-sanat bülteni çıkarma fikri böyle doğdu. **“Doğrularımızı karşımızdaki insana bağıra bağıra anlatmak yerine içindeki bir teli titreterek bizimle birlikte düşünmeye çağırmak”** ekseninde ilmik ilmik ördük Kalimero’yu.

İlk sayısı beklentimizin üzerinde bir heyecan ve ilgi yarattı. Okurlarıyla ilk sayısında bu kadar güzel bir bağ kurabilmesi kuşkusuz motivasyonumuzu artırdı ve çok geçmeden ikinci sayının hazırlıklarına başladık. İki aylık periyotlarla çıkarmayı düşündüğümüz bültenin büyük bir coşku ve sabırsızlıkla hazırlanıp Şubat başında basmaya girmesi ise Kalimero’nun yolunu kendisinin çizeceğinin göstergesi oldu. Bu süreçte aramıza yeni arkadaşlarımızın katılması sesimize güç kattı. Ve en başında kurduğumuz düşü gerçekleştirmeye yolunda bir adım daha ilerledik. Kalimero kendi etrafında da sıcak bir paylaşım alanı oluşturdu ve gözlerimizi ışılatan nedenlerden biri haline geldi.

Üçüncü sayısında okurlarıyla buluşmaya hazırlanan Kalimero bir yandan da kendini daha ileri taşımanın peşinde. İlk günkü heyecanını ve amatör ruhunu kaybetmeden kendisine fısıldananları dostlarıyla paylaşmayı bekliyor.

Not: Kalimero aracılığı ile paylaşmak istediğiniz yazıları kalimero_biz@hotmail.com adresine gönderebilirsiniz.

Ankara’dan bir YDG’li

Sözlerimiz vardı ille de paylaşmamız gereken.

Sözlerimizi paylaşamadığımız, tıkanıp gittiğimiz noktaların olduğunu görmemiz ve bu sorunu aşmak için çözüm arayışına girmemizle başladı yolculuğumuz. İnsanla insanın arasına örülen engelleri nasıl aşabileceğimizi düşündük öncelikle. Ve bir kültür-sanat bülteni çıkarma fikri böyle doğdu. “Doğrularımızı karşımızdaki insana bağıra bağıra anlatmak yerine içindeki bir teli titreterek bizimle birlikte düşünmeye çağırmak” ekseninde ilmik ilmik ördük Kalimero’yu

Ses Kaybolmaz

*Hakikatli dostun muydu,
Can koyduğun ustan mıydı,
Bir uyumaz hasmın mıydı,
"Oooooof" de bunlar olsun muydu?*

*De be aslan karam,
De yiğit karam,
Hangi kahpenin hançeri,
Saklı hançeri,
Yaranda?*

Ahmed Arif

Meydan yine kalabalık. Meydan yine buza kesmiş. Kimse tanımiyor yanındakini. Kimse bakmıyor ötekini suratına. Başı önde her gün aynı yolu yürüyen milyonlarca kukla... Ayaklara bakıyorlar. Zaten onlar bir tek ayaklara bakıyorlar. Onun da ayaklarına bakmadılar mı zaten? Delik değil miydi pabuçları? Bir tek kendilerinin başları var sanıyorlar. Yürüyorlar. Ama tek bir ses yok. Yürüyen milyonlarca kukladan çıkan tek bir ses bile yok. Ayaklarının sesi yok, nefeslerinin sesi yok, kalplerinin sesi yok. Kim çalmış bu milyonlarca kuklanın sesini?

Meydan yine acımasız. Meydan yine sessiz sedasız. Birden bir güvercin çıkıyor meydanın en büyük ağacının tepesindeki yuvasından. Ötmeye başlıyor. Bağıra çağıra, sessizliği yırtar gibi ötmeye başlıyor. Kuklalar korkuyorlar. Sesi unutmuşlar. Kulaklarını tıkıyorlar tahtadan elleriyle. Ama güvercinin sesi hâlâ geliyor. Susmuyor güvercin. Kuklaların sesini çalan her kimse unutmuş olacak güvercinlerinkini çalmayı. Ötüyor güvercin durmadan. Kimseden korkmadan, kimseden çekinmeden, özgürce... Sonra üç el silah sesi... Düşüyor güvercin. O gün de üç el silah sesi duyulmamış mıydı zaten? Yakın mesafeden yapılan üç el silah atışıyla öldürüldü dememişler miydi? Kim demişti? Ayaklarına bakanlar mı?

Sonra başka bir ses... Başka bir ses daha geliyor. Bir kadın sesi... Kuklalardan biri konuşuyor. Nasıl? Çalınmamış mıydı sesleri? Ölen güvercin sesini ona mı verdi? Ko-

nuşuyor kukla. Diyor ki "Alsak seslerimizi. Koparsak elimize kolumuza bağlanmış ipleri. Oynatmasa artık bizi birileri. Yürümesek öylece. Öldürmesek güvercinleri." Sonra üç el silah sesi... Konuşan kukla düşüyor yere öylece. Konuşmak yasak. Bilmiyor mu? Öldürürler. Bilmiyor mu?

Sonra başka bir ses... Başka bir ses daha geliyor. Bir erkek sesi... Kuklalardan biri konuşuyor. Nasıl? Çalınmamış mıydı sesleri? Ölen kukla sesini ona mı verdi? Diyor ki "Nasıl? Nasıl koyacaksınız başınızı yastığa? Hiç mi..." Daha kukla susmadan üç el silah sesi...

Birkaç kukla geliyor sonra ölen güvercinin başına. Yardım mı edecekler? Gömecekler mi onu? Meydanda uçuşan güvercin tüylerini toplamaya başlıyorlar. Yastıklara dolduruyorlar topladıkları tüyleri. Ama nasıl? Nasıl koyacaklar başlarını bu yastıklara? Hiç mi...

Meydan yine hüznü. Meydan yine kıpkızıl. Kan bulamış her yere. Bir kukla ağlıyor üç ölünün başında. Camdan gözlerinden yaşlar boşanıyor. Nereye gitti ölen kuklanın sesi? Ses kimdeyse konuşsun. Sesler kaybolmaz. Kuklalar da güvercinler de ölür. Ama sesler kaybolmaz. Konuşsun kimdeyse. İşte, konuşuyor birisi! Bir şaire vermiş kukla sesini. Konuşuyor işte şair. Diyor ki:

"Meydan başaklarım kanyor

Uzun bir yürüyüşüm ben; bakın

Anlarsınız yol yorgunu gözlerimden

Şiir cebimden beslenen tedirgin güvercin

Dayamış gagasını yavrusununkine..."

Peki o? Birkaç yıl önce yakın mesafeden üç el silah atışıyla katledilen pabuçları delik güvercin sesini kime verdi? "Evet, kendimi bir güvercinin ruh tedirginliği içinde görebilirim, ama biliyorum ki bu ülkede insanlar güvercinlere dokunmaz. Güvercinler kentin ta içlerinde, insan kalabalıklarında dahi yaşamlarını sürdürürler. Evet, biraz ürkekçe ama bir o kadar da özgürce." diyen bu umutlu güvercinin sesi kimde? Hadi, konuşsun artık kimdeyse...

Kalimero'dan

Hoca Bey Artık Ölümsüz...

Üniversitelerde anti-bilimsel eğitimin, anti-demokratik uygulamaların, piyasalaşmanın ve paralı eğitimin yerleştirilmesinde aktif rol oynayan YÖK; günümüzde ise Bologna Projesiyle birlikte geleceksizleştirme saldırılarının merkezi konumundadır. İhsan Doğramacı ise YÖK'ün kurucusu ve ilk başkanı olarak bu sürecin temel atıcılarından

“95 yıllık ömrünü, geride çok büyük eserler bırakarak tamamlayan üstün başarılı bir şahsiyet...” (Taha Akyol 26.02.2010 Milliyet)

Böyle diyordu Taha Akyol Milliyet Gazetesi'ndeki yazısında İhsan Doğramacı için. 25 Şubat 2010 günü ölen bu “üstün” ve “başarılı şahsiyet” faşizm açısından büyük eserler bırakmıştır da.

İhsan Doğramacı 1915 yılında Erbil'de, Erbil Belediye Başkanı Doğramacızade Ali Paşa'nın en büyük çocuğu olarak dünyaya geldi. 1938 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirerek doktor oldu. 1954 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde profesör ve 1963 yılında aynı üniversitede rektör oldu. Daha sonra da Hacettepe Üniversitesi'nde rektörlük yaptı.

12 Eylül AFC'si yükselen devrimci hareketi baltalar-

ken bu işin üniversite ayağını ise YÖK çekiyordu. Üniversitelerde anti-bilimsel eğitimin, anti-demokratik uygulamaların, piyasalaşmanın ve paralı eğitimin yerleştirilmesinde aktif rol oynayan YÖK; günümüzde ise Bologna Projesiyle birlikte geleceksizleştirme saldırılarının merkezi konumundadır. İhsan Doğramacı ise YÖK'ün kurucusu ve ilk başkanı olarak bu sürecin temel atıcılarından.

Kuşkusuz ki bu “önemli şahsiyet” en büyük “eserleri”ni ise YÖK başkanlığı sürecinde verdi. 1981'den 1992'ye kadar başkanlık yaptığı süreçte; 1402 sayılı yasa gerekçe gösterilerek ilerici akademisyenlerin işten atılması, binlerce öğrenciye disiplin cezaları verilmesi, üniversitelerin polis-jandarma ile doldurulması, bugün ortalama asgari ücret civarında olan harç parası uygulaması gibi 12 Eylül uygulamalarının altında imzası bulunan İhsan Doğramacı; üniversitede bilimin de azılı düşmanlarından. Kendisi de zaten 25 yıl boyunca akademik hırsızlık suçlamasıyla yargılandı.

Buradan da hızını alamayan İhsan Doğramacı; ODTÜ Ormanları olarak bilinen kamu arazilerini zimmetine geçirerek; Ankuva Alışveriş Merkezi, kendisine ait Meteksan Holding'in yerleşkesi ve ilk özel üniversite olan Bilkent Üniversitesi'nin kuruluşunu sağladı. Bilkent Üniversitesine bağlı bir de holding kurarak inşaat, sanayi, bilgi-bilişim teknolojileri vb. alanlarda faaliyet gösterdi. ABD'nin Irak işgalinden sonra inşaat şirketleriyle birlikte Irak'ta faaliyet gösterdi.

Bu kadar “önemli” işlere imza atan İhsan Doğramacı; 25 Şubat 2010 gününde ölürken bıraktığı “büyük eserler” ise yıllar sonra da bize kendisini hatırlatacak pislikler olarak ortadadır. *Hoca bey* artık ölümsüzdür.*

**(Üniversite çevrelerinde kendisine böyle hitap edilirdi*

Dokuz Eylül Üniversitesi'nden bir YDG'li

Katsayıyla uğraşma, geleceğimle oynama!

Bir süredir TV’lerde katsayı tartışmasını duyuyoruz. YÖK yeni bir düzenleme getiriyor, Danıştay reddediyor, YÖK yeni bir düzenleme daha getiriyor, Danıştay yine reddediyor. Peki, nedir bu katsayı meselesi? Danıştay ve YÖK niye inatlaşıyor? Bu katsayı tartışması sistemi yamalamaya çalışmak, öğrenciler için daha iyi bir sistem getirmek mi?

Eski ÖSS sisteminde okul 100 ile 50 arasında puan veriyordu. Bu puan kendi bölümünden (sayısal, sözel, eşit ağırlık) giren öğrenciler için 0.8 ile çarpılıyordu. Kendi bölümünün dışında bir bölümden giren öğrenciler, meslek liseleri öğrencileri, imam hatip liseleri öğrencileri için bu katsayı 0.3’tü. Bu çarpım puanı ise sınavda yapılan puana ekleniyordu. Kendi bölümünden giren öğrenciler 40-80

arası, diğerleri ise 15-30 arası puan alıyordu. Sonuç olarak bu sistem kendi bölümünün dışında bir bölümden giren öğrenciler, meslek liseleri öğrencileri, imam hatip liseleri öğrencileri için yarışa 1-0 yenik başlamaktı.

Yeni sistemde ise 500-100 arası olan okul puanı 0.15’le çarpılmaktadır ve bu katsayı tüm öğrencileri için kullanılmaktadır. Kendi bölümünün dışında tercih yapan öğrenciler, meslek liselerinden giren öğrenciler, imam hatip liselerinden giren öğrenciler için büyük bir avantajdır. Ancak egemenleri bu öğrencilerden sadece imam hatip liseleri öğrencileri ilgileniyor.

Egemenlerin yaptıkları bu kavgada olan biz öğrencilere oluyor. Yeni katsayı uygulamasından yararlanmak isteyen öğrenciler bir yıl boyunca başka bölümün dersine çalışıyor. Sınava bir-iki ay kala değişen sistem

öğrencilerin bir yıllık emeklerini boşa çıkartıyor. Meslek liseliler ne yapacağını şaşırıyor. Sınava iki ay kalmışken YÖK de Danıştay da ne olacağını bilmiyor. Öğrenciler sınava nasıl hazırlanacaklarını bilmiyorlar.

Onlar çok rahat bir şekilde bizim geleceğimizle oynuyorlar. Bizim hangi sistemi istediğimizi sormuyorlar. Kendi çıkarları uğruna milyonlarca gencin hayatıyla, gelecekle oynuyorlar. Lise 2’ye başlarken hangi bölümü seçeceğimize bile karar veremiyoruz. Sayısal notlarımız düşükse -ki bu notlar genelde öğretmenlerin keyfine göre veriliyorsa- sayısal bölüm seçemiyoruz. Matematik okumak isteyen bir öğrenci önüne konulan bu setler yüzünden belki de edebiyat

okumak zorunda kalıyor. Önümüzde yeteri kadar ezberci, anti-bilimsel bir sınav varken bir de üzerine katsayı tartışması yüzünden nasıl bir sınava gireceğimizi bilmiyoruz.

Zaten örgütlenme hakları olmayan liseliler hayatın hiçbir yerinde söz söyleyemiyorlar. Egemenler kendi çıkarları için liselilerle istediği gibi oynuyor. Bu kimi zaman meslek liseleri gibi liselerde staj adı altında sömürerek, kimi zaman siyasi grupların çıkarlarını sağlamak için yapılıyor. Bize düşen ise onların dediklerini yapmak oluyor.

Ama biz onların uşakları değiliz. Biz geleceğimizi, hayatımızı kendimiz belirlemek istiyoruz. Bunun için ne kadar yasaklamaya çalışsalar da biz örgütleniyoruz.

İstanbul Liseli YDG

Newroz: Ağırê Azadî

Belki de hiçbir bayrama nasip olmamıştır bu kadar politize olmak. Zaten kaynağını aldığı destanıyla öylesine politiktir ki, geçmiş olayı modern zamana uyarlamak, daha doğrusu destanın modern zamandaki halini yakalamak işten bile değildir. Nasıldır olay? Zalimler zalimi bir kral ve zulüm altında parça parça ölümle yüzleşen bir halk. Hükümdar her gün iki Kürt gencinin beyniyle beslenen, omuzlarındaki iki yılanla tasvir edilir. Katledilmek sırasındadır her Kürt genci... Sonrası, hiç de, bu mezalime karşı gökten bir kurtarıcının inmesiyle sonlanmaz. Mazlumun ahı da değildir zalimi deviren. İşte en önemlisi de budur ya! Yani sınıflar ve sınıflar mücadelesini dışılamayan, aksine sınıflar mücadelesi tarihinin içerebileceği kıvamdadır destan. Üstelik destan, yeni katliam ve elbette yeni direnişlerle beslenmiştir. İşte o yüzden canlıdır, işte o yüzden canlı kalmasını bilmiştir.

Genel anlatı Zalim Dehak'a karşı Mazlum Demirci Kawa ve yoldaşları üzerinedir. Rivayettendir; Kawa'nın aslında yalnız olduğu. Yalnız olmadığı da rivayettendir ya; biz zaten sınıflar ekseninden yaklaşıyoruz. Mazlumlar ah eder, ah etmekle kalmazlar... Bir rivayete göre öğlunu kurtarmak olsa da Kawa bilmektedir genel kurtuluş olmadan, kurtuluşun gerçek kurtuluş olmayacağı. Bu-

rada da, o meşhur slogan hatırlatır kendisini: "Ya hep beraber, ya hiçbirimiz!" diye slogan atarak yola koyulmaları olasıdır, Kawaların.

Ve çekiç. Önemli bir semboldür burada. İki bin yıl sonrasına ışık tutar adeta. Emperyalizm çağında modern kölelerin her türlü zulme ve sömürüye meydan okudukları kızıl bayrağın üstündeki çekiçle özdeşdir Dehak'ın kafasına indikçe inen Kawa'nın çekici. Dehak devrilir ve yengi meydanında, ki bir tepelik olduğu rivayet olunur, kocaman bir ateş yakılır. Kawa ve yoldaşları üstünden atlayarak ateşin, kutlarlar yengiyi. Cephe gerisindekiler anlamıştır ki, zafer onlarındır. Kocaman bir ateş de onlar yakar, eldeki en güzel, rengarenk kıyafetler giyilir ve halaya durulur o vakit.

Destan farklı rivayetlerle farklılaşır. Ne de olsa birçok ulusun kutladığı bir bayramdır. Verdiği mesaj ise hiç değişmez. Mazlumun ahı, her zaman ah olarak kalmaz, bir savaşa ve mutlaka bir zafere gebedir.

Diğer kaynağı da doğanın destansı dönüşümüdür bir bakıma, Newroz'un. Bir doğa bayramıdır. Tohumun top-rağı yara yara filizlenmesine selam durmaktır. Çiçeğin açarak, börtü-böceğin vızılđaşarak, kuşların uçuşarak muştuladığı baharın gelişine, doğanın insan üyelerince tertiplenen bir merhaba merasimidir. Tören dıştan değil-

dir hiç; insanın doğaya uyum çabası olmakla içtendir aslında. Zılgıtlar çekilir.

“Yenigün”e yakılan zılgıtlar doğanın uyanışını müjdelemek için değildir yalnızca; direnişe methiyedir. Ki, o yüzden “berxwedan jiyane” denir. Yaşamın en canlı halini simgeler yeni “roz-roj”. Yaşam en güzel anlamına direnişle kavuşur. Direniş, fiziki bir karşılaşma anındaki direnç olmaktan çıkar; yaşama yayılmış bir dirençtir anlatılan. Her şeyin hareket halinde olduğu doğada, insanın direnişi, elbette baskıya karşı bedenini siper edilmesinden çok daha fazlasıdır. Madem ki, doğanın kendini yenilemesi yüzeydeki renk dolaşımından fazlasıysa, doğa bir filizin yukarıya tırmanışındaki yücelikle yeniliyorsa kendini; insanlık da üzerine geçirdiği rengarenk kıyafetle

değil, Newroz, Mart ayının ruhudur. Yeni Dehaklar eskisinden daha az zalim değil, ama eskisinden çok daha uyanık. Evet, omuzlarında yılan yok bunların. Ki yılanlar, destanı bir yanıyla efsaneleştiren bir imgedir yalnızca. Dehak hiç akıl edemezdi, bir gün kendisinin devrilebileceğini. Yeni Dehaklar, eskisinin devrildiğini bildiğinden korkarlar ya Kawalardan. Neden mi, yemezler bizleri? Dehak ölümümüzden can alırdı, şimdinin egemenleri ise ölü gibi yaşamamızdan can alıyorlar. Yoksa kıymeti sual edilmez zulüm saraylarında mazlumun canının. Ve onlar, bilmezler ki, kıymeti ölçülemez bir canın.

Newroz, ateşiyle çatışmayı anlatır. Çatışma vardır ve var. Yengi de var, yenilgi de. Ama mutlak olan yengidir. Nasıl ordulaştıysa Kawa ve yoldaşları ve nasıl mağlup et-

kalmayacaktır. Ondandır, işkenceye karşı bedenini ateşe verme cesaret ve kararlılığını gösteren irade; ondandır, zulmün kurşunlarına hedef olacağını bile bile, yani vazgeçmektense ulusal kimliğini haykırmaktan, feragat ederek belki hayattan, adil bir hayatı çağıran Kürt halkının yiğit evlatlarının militan duruşu.

Daha çok Kürde özgülenir, Newroz. Yasaklı bayramdır yıllar yılı. Kaç can verilmiştir, bilinmez; bilinmez kaç tutsağı vardır Newroz'un. Bir yok sayılanı çağrıştırmakla kalmayıp yok sayılanın tezahürü olduğundan emir buyurmuş efendiler: Kutlanması yasak ola! Olamamış. Kökeni üzerine resmi ağızlardan uyduruk tarihçeler üretilmiş. Tutmamış. Yeni Dehaklar türetmiş ya zaman; işte o zulmün yeni temsilcileri utanmadan, sıkılmadan demir dövmüşler Kürde kapalı meydanlarda, “bayram bizim bayramımızdır” diye. Yanaşan olmamış. Sonra küçüldükçe küçülmüşler; adının yazılışından yasaklar üretmişler. Sönmemiş, ateşten bayram.

Şimdi, bir Newroz'un daha öngünlerindeyiz. Erken

Ondandır, işkenceye karşı bedenini ateşe verme cesaret ve kararlılığını gösteren irade; ondandır, zulmün kurşunlarına hedef olacağını bile bile, yani vazgeçmektense ulusal kimliğini haykırmaktan, feragat ederek belki hayattan, adil bir hayatı çağıran Kürt halkının yiğit evlatlarının militan duruşu

mesini bildilerse zalimi; yeni Kawalar da ordulaşacak ve sonuncu kavgadan galip gelmesini bilecektir.

Son zılgıt çekilmedi henüz. Sonuncumuz yok bizim. Son kavga büyük olacak. Çokça çarpışma yaşayacağız. Ama en sonunda biz kazanacağız ve kol kola girerek hiç duyulmamış ezgiler eşliğinde halaya duracağız, en büyük halaya...

Çoktan yakılmıştır Newroz ateşi. Harlamak düşer ezilene. Üzerinden atlamak, ateşle dans etmek ve ateş olmak düşman kalelerine.

Amed YDG

ÇOCUK DEYİP GEÇMEYİN ONLAR HERŞEYİN FARKINDA

Çocuğun anne karnındaki yaklaşık 6. ayından itibaren dışarıdaki sesleri, duygu durumlarını algılamaya başladığını hemen herkes bilir. Çocuğun algıları açık olduğu sürece konuşulan dilden yapılan aktivitelere, yaşanan hüznün ve sevinçlere kadar birçok şeyi hızlıca öğrenir ve doğumdan sonraki kas gelişimi ilerledikçe bu öğrendiklerini uygulamaya başlar. Görür, düşünceleriyle harmanlayıp öğrenir ve uygulamaya aktarır. Bu gelişim sürekli bu paralellikte devam eder. Bir de şunu belirtmeliyiz ki bireyin kişiliğinin yaklaşık % 75'i ilköğretim döneminde oluşur yani bu dönemde gördüğü ve yaşa-

dığı olaylar hayatının büyük bir bölümünü etkileyecektir. Bu bilgilerden yola çıkarak diyebiliriz ki, bir çocuk kimden nasıl bir muamele görürse ona karşı bir tepki geliştirmeye meyil gösterir. Oyunlarında da onu işler, kavgalarında da...

Yazımıza genel bir giriş yaptık ancak özelde ele almak istediğimiz konu; burjuvazinin “çocukları kullanıyorlar” diye ele aldığı ve son süreçte oldukça yoğunlaşan çocuk tutuklamaları.

Çocuklar kullanılıyor mu gerçekten?

Bir çocuk; bir yandan anne ve babanın huzurlu olmadığı bir ortamda büyüyorsa, sefaletin içinde yaşıyorsa, sevdiklerinden mutlaka en az birini acı bir şekilde kaybediyorsa, ayrı bırakılıyorsa, sevdiklerinden ve büyüdüğünde birçok kesim tarafından dışlanıyorsa renginden, dilinden ve kültüründen dolayı; öte yandan da direnişlerin içinde büyüyorsa, okulda öğrendiği “yüce”lerin ve devletin, gerçek hayatta öyle olmadığını anlıyorsa eğer; buna ne kadar beyin yıkama desinler ister kullanma, çokbilmiş “aydınlarımız” kusura bakmasınlar doğal seyir içinde dönüyor olaylar.

Evet, çocuklarımız kullanılıyor!

Burjuvazi çocukları fena halde kullanıyor.

Ayrıca çocukların “kullanılmamasından ve beyinlerinin yıkanmamasından” yana olduğunu söyleyen bu zihniyet; milliyetçi şiirleri veya İstiklal Marşı'nı çocukların ağlayarak okumasını zevk alarak dinlerken, polis hıfzalarında çocukların ellerine silahlar vererek “terörist” öldürmelerini avuçları patlayana kadar alkışlarken, hemen her saat televizyonda, gazetelerde vb. iletişim

Sonuç olarak sormadan geçemeyeceğiz; çocuğun pornodan tutalım da çeteler tarafından kullanılmasına, çocuğun (zihin gelişimine hiç uygun olmamasına rağmen) okulda zorla din dersi eğitimi görmesine ses çıkarmayan pek sevgili çocuk severler, çocukların attıkları taşlardan bu kadar rahatsız olmalarının özel bir sebebi yok mudur? Bütün bunların yanı sıra “suçu” her ne olursa olsun yetişkin bir insana bile yapılamayacak işkencelerin bir çocuğun bedeninde, zihninde ne kadar büyük travmalara yol açacağını bile bile çocuklara yapılması nasıl bir çocuk severliktir?

araçlarında çocuk gelişimine uygun olmayacak görüntüler, programlar yayınlanmasını desteklerlerken, okul müfredatı çerçevesinde okutulan kitaplar - içeriğindeki ırkçılığı bir kenara bırakalım- kendi standartlarına bile uymazken, çocukları ne kadar kullandığının pekâlâ farkında.

Kendilerine baskı ve şiddet ortamından, bazı bireysel kurtuluşlardan başka bir şey verilmeyen; okulu olmayan veya olsa da öğretmeni olmayan, hem okulu hem de öğretmeni olan bir okuldan mezun olduğunda büyük oranda işsizlikten kurtulamayan çocuk, özellikle devlet eliyle yaygınlaştırılan yozlaşmadan da büyük oranda kurtulamıyor maalesef. Çocuk ya aile bütçesine katkı olsun diye zorla çalıştırılan, havan mermileriyle o minicik bedeni parçalanan, çocuk yaşında sokaklarda evsiz kalan ve bunlarla mücadele etmek zorunda bırakılan çocuklar da kim tarafından ne kadar kullanıldığının da pekala farkında.

İHD Adana Şubesi, 2009 yılında yaşları

13 ile 18 arasında değişen 3 bin 155 çocuğun gözaltına alındığı, bunlardan 299 çocuğun tutuklandığını açıkladı.

Sebebi çok çeşitli olmakla beraber büyük oranda da eylemlerde çocuklar gözaltına alınıp, tutuklanıyor. Çocukların özellikle küçük yaşlarda oyun oynamalarının, stresten uzak olmalarının gerekliliğini bizler de iyi biliyoruz. Ancak çocukların; fuhuşun, esrar ticaretinin, çetelerin içinde yer almasının sorumlusu egemenlerin kendi yarattıkları düzen olmasına rağmen ya da meşru mücadele içinde doğup büyüyen çocuğun yine o mücadeleye katıldığında, biber gazına ve silahlara karşı

taş attığında hem gözaltında hem tutuklu oldukları süreçte psikolojik ve fiziksel işkence görmeleri nasıl açıklanabilir.

Ayrıca çocukların mağduriyetinden sorumlu olanların çocuklara dağ gibi büyük hapis cezalar vermesi de bir o kadar öfkelenendirici. İşte size gözaltında olan ya da tutuklanan çocukların yaşadıklarından anlattıklarında birkaç örnek:

“Polisler silah dipçığı ile kafamı üç yerden kırdı. Ayrıca iki dişimi de kırdılar ve polis otosuna bindirdiler.”

“Adli Tıp’ta kafamın üç yerden kırık olduğunu gördükleri halde doktorlar ‘bir şeyin yok’ diyerek tedavi etmediler. Sonra beni Çocuk Şubesi’ne götürdüler. Ancak Çocuk Şubesi’nde kafama aldığım darbelerden dolayı başım şişmişti. Başım ve dişlerim ağrı yapıyordu. Üç gün boyunca aç kaldım ve yemek vermediler. ‘İstiklal Marşı’nı bilmiyoruz diye bizi dövdüler.”

“Suç işledik diye itiraflarda bulunmamızı aksi takdirde burada sizi öldüreceğiz dediler.”

Sonuç olarak sormadan geçemeyeceğiz; çocuğun pornodan tutalım da çeteler tarafından kullanılmasına, çocuğun (zihin gelişimine hiç uygun olmamasına rağmen) okulda zorla din dersi eğitimi görmesine ses çıkarmayan pek sevgili çocuk severlerin, çocukların attıkları taşlardan bu kadar rahatsız olmalarının özel bir sebebi yok mudur? Bütün bunların yanı sıra “suçu” her ne olursa olsun yetişkin bir insana bile yapılamayacak işkencelerin bir çocuğun bedeninde, zihninde ne kadar büyük travmalara yol açacağını bile bile çocuklara yapılması nasıl bir çocuk severliktir?

Mersin’den bir YDG’li

Komsomoldan Eylemler

Elimize e-posta kanalıyla geçen ve haber değeri taşıyan açıklamaya göre komsomol militanları eylem gerçekleştirdiler. Açıklamada “Partimizin 1978 yılında yapmış olduğu 1. Konferans’ta ilan ettiği Parti ve Devrim şehitlerini anma haftası doğrultusunda dünya ve Türkiye devrim mücadelesinde şehit düşmüş binlerce devrim şehidini anmak için **23 Ocak Cumartesi** günü sabaha karşı Sarıgazi Demokrasi Caddesi üzerine “**Parti ve Devrim Şehitleri Ölümsüzdür TKP/ML-TMLGB**” yazılı bomba süsü verilmiş pankart astık.” denildi.

Açıklamada ayrıca “TİKKO’nun ilk komutanı ve TKP/ML’nin kurucularından Ali Haydar YILDIZ ve şehit düşen tüm yoldaşlarımız için **24 Ocak Pazar** günü Erzincan’da Cumhuriyet Mahallesi’nde “Ali Haydar Yıldız ölümsüzdür-TKP/ML, TİKKO”, “İbo Yaşıyor, TİKKO Savaşıyor” ve ayrıca 2 ayrı yere TİKKO/TMLGB ve TİKKO yazılamaları yapılmıştır. Bu yazılamalar ile halkımızın açlık, yoksulluk ve sömürden kurtuluşunun tek teminatının gerilla mücadelesi olduğu şiarıyla zafere ulaşma inancımız bir kez daha vurgulanmıştır.” denildi.

Dersim’de devrim şehitleri anıldı

24 Ocak günü Dersim’de YDG ve Partizan tarafından Hrant Dink ve devrim-demokrasi şehitlerini anma etkinliği gerçekleştirildi.

Parti ve devrim şehitleri haftasının tarihçesi hakkında yapılan konuşmayla başlayan etkinlik, devrim şehitleri ve Hrant Dink’in de anlatıldığı slayt gösterimiyle devam etti. Etkinlik Pertek Müzik Grubunun yapmış olduğu müzik dinletisiyle son buldu.

Dersim YDG

Çoktan yarın oldu

dün bir rüzgar kırıntısı
yaprak dansı...
bugün bir sese dönüştü
bu duyduğum.
yarın bir çılgınlıktır...
küçücük bir çocuk ağlar
gözlerinin içi nefer gibi oysa
küçücük yüreği barikatları
yıkacak kadar sıcak...

çölleri okyanusa çevirecek kadar kararlı
düşleri dünyanın gökyüzü
geleceğe tutunmuş pamuktan elleriyle
kızıl bir inançla
kazıyor karamsarlığı, yıkıyor
öfkesiyle baskının kalesini
anla, kurşunu mavzerinden
çıkıştır artık...
o çoktan yarın olmuştur.

Artvin’den bir YDG’li

Zafere doğru...

Acının ve işkencenin verdiği hüznün ve keder demir parmaklıklar ardında öfkeye ve kararlılığa dönüştükçe büyüyecek bu kavga. Zulme karşı kurduğumuz bariyerler, etten ördüğümüz duvarlar öfkemizi bilemekte ve bizi zafere doğru götürmektedir.

Bu militan duruşumuz, kararlılığımız yaşanan baskılara, sömürüye, asimilasyon politikasına karşı gösterdiğimiz ısrar zamanı lehine çevirecek ve halk her şey pahasına ortaya koyduğumuz bu samimi irade karşısında yanımızda bizimle zafere koşacak ve düşman küçülerek tarihin kirliliğine gömülecektir. Asice başkaldırdığımız bu kavgada sömürülen tüm dünya halkları isim bulacak. Sömürülen çocuklar yüzlerindeki altın gülüşleriyle bu başkaldırışın meşaleleri olacak. Düşmanın acizliği büyüyecek, karanlıklar sevdamızın ateşiyle aydınlanacak ve acıya kimse tuz basamayacak, merhemler sürülecek. VE HAYKIRIYORUZ! Bu faşist düşmanın yarattığı sistemin yedekçiliğini yapan zavallı uşaklara; Siz bu sevdanın yaktığı kıvılcımın yangına dönüşmesini ve alev alev yayılmasını nasıl engelleyemediyseniz, hücrelere kapattığımız bedenlerimizin her geçen gün özgürleşmesini, özgür düşüncelerimizin parmaklıkları eriterek taşmasını da engelleyemezsiniz-engelleyemiyorsunuz. Zavallı faşizm bedenlerimize sıkılan kurşunların bizi çoğalttığını, öfkemizi katladığını asla anlayamayacak. Yangınlardan taşarak suları alevlendiriyoruz, bakışlarımızdan taşan engin düşüncelerimiz tüm sınırları kaldırıyor ve yüreğimizin efendisi oluyoruz. Ve her zaman dillendirdiğimiz gibi yine yineliyoruz: gözaltılar, baskılar öfkemizi daha çok, daha keskin bilemektedir. Sizler bu militan duruşumuz kararlı, inançlı ve onurlu kavgamız karşısında yok olmaya mecbursunuz.

Artvin’den bir YDG’li

Bir Direniş Sembolü; KIZILDERE

Tokat'ın Niksar ilçesine bağlı Kızıldere köyünde yerleri tespit edildikten sonra evin etrafı sarılmış ve teslim ol çağrıları yapılmıştır. Yapılan teslim ol çağrılarında "biz buraya dönmeye değil, ölmeye geldik" diyerek mücadeleleri uğruna ölmeyi göze aldıklarını düşmanlarının suratına çarpmışlardır. Askerin ve polisin açtığı ateş sonrası kaldıkları kerpiç eve yüzlerce mermi isabet etmiş ve 10 devrimci katledilmiştir.

Tarih 30 Mart 1972'yi gösterdiğinde zaman durmuş ve mahcubiyetini gösteriyordu Kızıldere direnişçilerine karşı. Türkiye devrim tarihinde çok önemli ve öğretici bir yerde duran Kızıldere direnişi THKP-C'li **Mahir Çayan** ve yoldaşlarıyla birlikte; THKO'lu **Cihan Alptekin** ve **Ömer Ayna** tarafından, tutsak düşen ve idam edilmeleri beklenen THKO önder kadrolarından Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ın idam edilmemeleri için yapıldı.

12 Mart 1971 askeri darbesiyle birlikte devlet terörü yoğunlaşmış ve birçok devrimci tutsak düşmüştü. Tutsak düşen bu devrimcilerden Denizlere idam cezası verilmişti. Mahir Çayan ise Hüseyin Cevahir ile birlikte 1 Haziran 1971'de Maltepe'de bir evde polislerle girdiği çatışmada yaralı olarak tutsak düşmüştü. Bu çatışmada THKP-C önder kadrolarından Hüseyin Cevahir ölümsüzleşmiş, tutsak düşen Mahir Çayan kaldığı Maltepe Hapishanesi'nden derhal kaçmayı düşünmüş ve bunu da kısa bir süre sonra başarmıştır. Kaçtıktan sonra bir süreliğine İstanbul'da saklanmış, daha sonra THKO'yla birlikte eylem kararı almış ve Fatsa'ya geçmiştir. Ünye'deki NATO üssünde çalışan

iki İngiliz ve bir Kanadalı teknisyen kaçırılmış ve Denizlerin idam edilmemesi karşılığında teknisyenleri bırakacakları duyurulmuştur.

Emperyalistlerdeki ve yerli uşaklarındaki korku ve yaşadıkları şaşkınlık geçtikten sonra İstanbul, İzmir, Ankara başta olmak üzere birçok bölgede sıkıyönetim komutanlıkları operasyonlarını yoğunlaştırmış ve her yerde Mahirler aranmaya başlanmıştır. Tokat'ın Niksar ilçesine bağlı Kızıldere köyünde yerleri tespit edildikten sonra evin etrafı sarılmış ve teslim ol çağrıları yapılmıştır. Yapılan teslim ol çağrılarında "biz buraya dönmeye değil, ölmeye geldik" diyerek mücadeleleri uğruna ölmeyi göze aldıklarını düşmanlarının suratına çarpmışlardır. Askerin ve polisin açtığı ateş sonrası kaldıkları kerpiç eve yüzlerce mermi isabet etmiş ve 10 devrimci katledilmiştir.

**Kerpiç bir ev vardı orda
Sarılmıştı dört bir yandan
Her taraftan kurşunlara
Hedef oldu Kızıldere**

Kızıldere direnişini yaratan ve devrimci değerlerden taviz vermeyen **Mahir Çayan, Sinan Kazım Özudoğru, Hüdai Arıkan, Ertan Saruhan, Saffet Alp, Sabahattin Kurt, Nihat Yılmaz, Ahmet Atasoy, Cihan Alptekin ve Ömer Ayna** bizlere devrimci dayanışmanın en güzel örneklerinden birini göstermiştir.

Kızıldere direnişini halkın dilinde bir ağıda dönüşmüştür ve bu ağıt onlarca senedir o mert insanlar için yakılmaktadır. Kızıldere unutulmamış, devrimci değerlere her daim sahip çıkılmıştır.

Bugün de sergilenen her direniş Kızıldere'ye de yollanan bir selamdır.

**Selam olsun Kızıldere direnişini yaratanlara.
Selam olsun devrimci değerlere sonuna kadar bağlılığını gösterenlere.**

**Selam olsun silah elde düşenlere. Bin selam.
Bayrağınız şimdi ellerimizde, mücadeleniz mücadelemiz, yolunuz yolumuzdur.**

Amed YDG

KOMÜNİST USTALARDAN ÖĞRENELİM

Marksizm-Leninizm-Maoizm'in Tarihi-23

Lenin'in Marksist Felsefenin Gelişimine Katkıları

Marks ve Engels, burjuvazinin henüz ilericiğini kaybetmediği bir çağda uluslararası işçi sınıfı hareketine önderlik ettiler. Diğer yandan ise, Lenin, kapitalizmin emperyalist çağında enternasyonal komünist harekete önderlik etmişti. Devrimci pratiğin yaratıcı bilimini ortaya çıkaran Marksist felsefenin yardımıyla Lenin, kendi döneminin ekonomik, politik ve sosyal koşullarının özgünlüklerini inceledi. Kautsky ve II. Enternasyonal'in diğer oportünist liderleri Marksizmi bir dogmaya dönüştürme çabası içinde oldular. Meselâ bunlar, Marks ve Engels'in kendi dönemlerinin somut koşulları için ileri sürdükleri değerlendirme ve taktikleri dogmatik bir şekilde emperyalist aşamaya uygulamaya çalışıyorlardı. Lenin, diyalektik ve tarihsel materyalist bir perspektifle kendi döneminin politik, sosyal ve ekonomik koşullarını yaratıcı bir şekilde analiz etti. Ayrıca Lenin, Marks ve Engels'in kendi dönemlerinin tarihsel şartları bakımından uygun buldukları taktiklerin yeni tarihsel şartlar hesaba katılmadan evrensel bir geçerlilikle ele alınmalarının özünde Marksist felsefi reddediş anlamı taşıdığını ortaya koydu.

Enternasyonal komünist hareket içinde olduğu kadar, Rusya'da da sol ve sağ oportünistlere karşı Lenin tarafından yürütülen mücadelede Marksist felsefe en keskin teorik silah olarak hizmet etmişti. İşçi sınıfının gelişim seyri içinde Lenin; parti, devlet ve proletarya diktatörlüğü gibi meselelere ilişkin Marksist teorik anlayışı derinleştirmiş ve bu suretle bir bütün olarak Marksist teoriyi zenginleş-

tirmişti.

Lenin, katkıda bulunarak zenginleştirdiği bilgi teorisi ve tarihsel materyalizm başta olmak üzere Marksist felsefeyi tüm veçheleriyle detaylandırarak ileriye taşımıştı.

Özellikle, öne çıkan revizyonist bir akım olan ampirio-kritisizme yönelik eleştirisi muazzam bir önem arz etmektedir. O zamandan bugüne kadar bu eser (*Materyalizm ve Ampirio-kritisizm*, ç.n.) modern burjuvazinin felsefi akımlarına karşı Marksist bir eleştiri olarak hizmet etti. Lenin, modern bilimsel gelişmeler üzerinden temellenecek Marksizm'e saldıran sınıf mücadelesinin felsefe cephesindeki 'yeni' etiketli felsefi akımları üzerinde yoğunlaştı. Bu 'yeni' felsefi teorilerinin Hume ve Berkeley'in eski subjektif idealizm teorilerinden bir farkı olmadığını ortaya koydu. Üstün bir beceriyle, Marksizm'e felsefe cephesinden gelen saldırıları püskürten Lenin, bu süreçte Marksist felsefeyi de yaratıcı bir şekilde ileriye taşımış bulunuyordu.

Bunun Marksist felsefi materyalizme yaptığı son derece önemli bir katkıdır. Ampiristler, artık demode olmuş bir anlayışı modern bilimdeki son gelişmelerin bir sonucu olarak yeniden ileri sürmüşlerdi. Lenin, bu alandaki saldırının, bilimsel ilerlemeler ışığında Marksizm'in revizyonuna yönelik değil, gerçekte tam da Marksist felsefenin temellerini yıkmaya dönük bir saldırı olduğunun farkındaydı. O, bilimdeki son gelişmelerin yadsınamaz bir şekilde sadece Marksizm'in belirlemelerini doğruladığını tanıtlamaktaydı. Lenin, ayrıca şunu da göstermekteydi; fizik maddeyi sadece belirli bir biçimde sınırlı olarak ta-

nımlayabilirdi, bu bakımdan bunalım yaşaması mümkündü, fakat Marksizm öyle değildi.

“Mahçılar’ın yaptıkları gibi, maddenin yapısı konusundaki herhangi bir özel teori ile epistemolojik (*bilgibilimsel*, ç.n.) kategoriyi birbirine karıştırmak, maddenin yeni yönlerinin (örneğin elektronlar) yeni özellikleri sorunuyla eski bilgi teorisi sorunu, bilginin kaynağı, nesnel gerçekliğin varlığı vb. sorunlarını karıştırmak hiçbir şekilde hoş görülemez.” (sy. 129)-(*)

Devamla şöyle yazıyordu, Lenin: “Yeni fizik, maddenin yeni özelliklerini ve maddenin hareketine ilişkin yeni bulgular tespit ederek eski felsefi meseleleri gün yüzüne çıkarttı, çünkü eski felsefi anlayışlar çöktü.” (sy. 279)

“Felsefe açısından, ‘modern fizikteki bunalım’ın özü, eski fiziğin kendi teorilerine ‘maddi dünyanın gerçek bilgisi’, yani nesnel gerçekliğin bir yansıması olarak bakmasıydı. Oysa fiziğin yeni akımı, bu teorilerde pratik bir yararın simgelerini, imlerini, bellilik noktalarını görüyor yalnız, yani bizim zihnimizden bağımsız ve onun yansıttığı nesnel bir gerçekliğin varlığını yadsıyor. ...Eski fiziğin, bilmeden, farkında olmadan benimsemiş olduğu materyalist bilgi teorisi, yerini bilinemezci ve idealist bilgi teorisine bırakmıştır, bundan da idealistlere ve bilinemezcilere karşın, fideizm (*inançlık*, ç.n.) yararlanıyor. ... Modern fiziğin bunalımı, onun kendi teorilerinin nesnel değerini, dolaysızca, açıkça ve kararlılıkla kabul etmekten caymış olmasından ileri gelmektedir.” (sy. 256–57)-(**)

“‘Maddenin kayboluşu’, belirli bir sınıra kadar tanıyabildiğimiz maddenin, bu sınırının kaybolması ve bilginin daha derinlere nüfuz etmesi demektir; maddenin (nüfuz edilemez-geçişmez, süredurum, kütle gibi) bize daha önce mutlak değişmez, ilkel gibi görünen özellikleri kayboluyor ve şimdi artık bu özellikler görelî, maddenin ancak belirli durumlarına özgü bir şey olarak kabul ediliyor demektir.” (sy. 260)

“Bilimin maddenin yapısı, besinlerin kimyasal bileşimi, atom ve elektron hakkındaki görüşleri eskিয়েbilir ve sürekli olarak eskimekte de.” (p.185)

“Elektron, atom kadar bitmez tükenmezdir, doğa sonsuzdur.” (sy. 262) Lenin’deki bu görüş zamanın temel fizik anlayışının, özellikle de parçacık fiziğinin etkisinde ortaya çıkmıştır.

“Epistemolojik olarak madde denilen kavram, kendisini yansıtan insan zihninden bağımsız olarak var olan ve onun tarafından yansıtılan nesnel gerçeklik anlamına gelir.” (sy. 261)

“Madde, duyu organlarımız üzerinde etki yaparak duyumu yaratan şeydir; madde bize duyuyla verilen nesnel

gerçekliktir.” (sy.146) İşte bu anlayışla Lenin, maddeyi tanımlamaya devam etmekteydi:

“Madde, insana duyuları aracılığıyla verilen ve duyulardan bağımsız olarak var olan, duyular tarafından kopya edilen, resmedilen ve yansıtılan nesnel gerçekliği gösteren felsefi bir kategoridir.” (sy. 130)

Yukarıda, madde, en genel kategoride ve bilimsel bir tutumla tanımlanmamıştı sadece, aynı zamanda felsefenin temel sorusu materyalist bakış açısıyla reddedilemez şekilde çözülmüş bulunmaktaydı.

Lenin, “Yeni”, “Üçüncü Çizgi” diye anılan felsefedeki yeni eğilimin fideistik (inancı) özünü açığa çıkararak bu eğilimi teşhir etti. Bu yorum bugün bile geçerliliğini korumaktadır.

“Çağdaş felsefe iki bin yıl öncesinin felsefesi kadar taraflıdır. Ukalâca, şarlatanca yaftalar altında ya da çapsız bir yansızlık arkasında gizlenmiş olsa da, çekişmekte olan taraflar, aslında idealizm ile materyalizmdir. Fideizm, idealizmin incelenmiş, işlenmiş biçiminden başka bir şey değildir.” (sy. 358)

“Marks ve Engels, felsefede, başından sonuna kadar, hep belli bir yanın adamları oldular; mümkün olan ve akla gelebilen ‘modern’ bütün eğilimlerde materyalizmden sapmaları, idealizme ve fideizme verilen ödünleri bulup ortaya çıkarmasını bildiler.” (sy. 339)

“Marks ve Engels’in dehası, onların çok uzun bir dönem, neredeyse yarım yüzyıl boyunca kendilerini materyalizmi geliştirmeye, felsefenin temel bir eğilimini ilerletmeye vermiş olmaları ve bu işi, yerinde saymadan ve daha önce çözümlenmiş epistemolojik sorunlar üzerinde artık oyalanmadan tutarlı bir biçimde bu *aynı* materyalizmi bütün saçmalıkları, martavalları, tumturaklı ve yüksekten atan zevzeklikleri, felsefede ‘yeni’ bir çizgi bulma, ‘yeni’ bir eğilim uydurma ve benzeri sayısız girişimleri, acımasızca bir yana iterek toplumsal bilimlerin alanına uygulamış olmaları ve nasıl uygulanacağını göstermiş olmaları olgusunda yatar.” (sy. 336)

“‘Gerçekçiler’ vb., ‘pozitivistler’ (*olgucular*, ç.n.), Mahçılar vb. dahil, tümü sefil bir bataklık; bunlar her sorunda materyalist ve idealist eğilimleri birbirine karıştıran, felsefede tam orta yerde duran aşağılık bir taraftır. Felsefenin bu iki temel eğiliminden kaçma girişimleri, ‘uzlaştırımcı şarlatanlık’tan başka bir şey değildir.” (sy. 340)

“Ampirio-kritisizmin sınıf mücadelesindeki nesnel rolü, tamamıyla, genellikle materyalizme, özellikle de tarihsel materyalizme karşı yürüttükleri savaşta fideistlere bağıllıkla hizmet etmekten ibarettir.” (sy. 358)

Lenin, din ve modern bilim arasında, güya ‘gelişmiş fideizm’ diye anılan uzlaştırmacılığın da gerçek özünü gözler önüne sermekteydi:

“Çağdaş fideizm, bilimi hiç de reddetmez; ancak bilimin ‘abartılmış iddialar’ını, yani nesnel gerçeklik iddiasını reddeder.” (sy. 125)

“Modern, gelişmiş fideizm, ... doğa bilimleri kavramlarının ‘işlerliği olan hipotezler’ olduklarının açıklanmasından başka bir şey istemeyi aklından geçirmez. Baylar, biz, bilimi, siz bilim adamlarına teslim edeceğiz, ama epistemolojiyi, felsefeyi bize teslim etmeniz koşuluyla; işte ‘ileri’ kapitalist ülkelerde tanrıbilimcilerle profesörler arasındaki bir arada yaşama koşulu budur.” (sy. 280)

Lenin, yansımanın Marksist teorisini yaratıcı bir şekilde geliştirmişti. Maddenin yansıma özelliğini ve bilincin, maddenin insan beyninde en yüksek düzeydeki yansımaya olduğunu, bilimin son verileri ışığında izah etmekteydi.

Lenin tarafından geliştirilen maddenin yansıması teorisini, onun ileriye taşıdığı madde tanımı Marksist felsefi materyalizmin temellerini takviye etmiş ve bu temelin idealizmin her çeşit saldırısına karşı dayanıklılığını artırmıştı.

Özellikle çelişki üzerinde yoğun bir çalışmada bulunan Lenin tarafından devrimci diyalektik ileriye taşınmıştı. “Çelişkiyi, ‘diyalektiğin tuzu’ olarak adlandıran Lenin, Bir’in ayrı parçalardan oluşmasını ve bunların karşıt parçalar olmasını diyalektiğin özü olarak belirtiyordu.” (10) Devamla şunu vurguluyordu: “Diyalektik, karşıtların birliği ve çatışması doktrini olarak tanımlanabilir. Bu diyalektiğin özünün toplamıdır, fakat bunu açıklamaya ve geliştirmeye lüzum vardır.”(11) İşte bu ‘açıklama ve geliştirme’ yirmi yıl kadar sonra Mao tarafından yerine getirilecekti.

Lenin tarihsel materyalizmi detaylandırarak açıkladı ve somut tarihi olgulardan yola çıkarak, dehasıyla tarihsel materyalizmi zenginleştirdi.

“Marx, felsefi materyalizmi, bütünüyle derinleştirmiş, geliştirmiş ve bunun mantıksal sonucu olarak doğa bilgisini, insan toplumu bilgisine genişletmiştir. Onun tarihsel materyalizmi, bilimsel düşüncede büyük bir başarıdır. O güne dek, tarih ve siyaset konusundaki görüşlere egemen olan karışıklık ve gelişigüzeğin yerini, üretici güçlerin büyümesi sonucu, bir toplumsal örgütlenme biçiminden daha üst düzeyde bir başka biçimin nasıl doğup geliştiğini —örneğin, feodalizmden kapitalizmin nasıl doğduğunu— gösteren uyumlu ve

bağıntılı dikkate değer bilimsel bir teori aldı.

İnsanın bilinci nasıl ondan bağımsız olarak var olan doğayı (yani maddenin gelişmesini) yansıtırsa, insanın toplumsal bilinci de (yani onun çeşitli felsefi, dinsel, siyasal vb. görüşleri ve öğretileri), toplumun iktisadî sistemini yansıtır. Siyasal kuruluşlar, iktisadî temele dayanan bir üstyapıdır.” (Marks-Engels-Marksizm, sy.64)

Lenin, diyalektik materyalizm ile tarihsel materyalizm arasındaki organik bağı açıklarken şöyle diyordu: “genel olarak materyalizm, nesnel olarak gerçek varlığı (maddenin) bilinçten, duyumdan ve insanlığın deneyinden bağımsız olarak var kabul eder. Tarihsel materyalizm, toplumsal varlığın, insanlığın toplumsal bilincinden bağımsız olduğunu kabul eder. Bilinç, her iki durumda da ancak varlığın bir yansımasıdır, olsa olsa yaklaşık olarak doğru (yeterince, tam olarak kesin) bir imgedir. Nesnel gerçekten uzaklaşmadan, gerici burjuva yalanlarına gömülmeden, çelikten yekpare dökülmüş bu Marksizm felsefesinin temel öncüllerinden hiçbirini, hiçbir esas bölümünü koparma olanağı yoktur.” (sy. 326)

Devam edecek

Notlar:

***Mahçılık:** Ernst Mach (1838-1916)’ın ileri sürdüğü felsefi görüşün adı. Mach’a göre, evrenin bilimsel olarak anlaşılmasının tek yolu duyumlardır. Bilim, ancak duyumlarının üzerinde etkide bulunan olguları dikkate aldığı anda dünyayı kavrayabilir. Duyumların algıladıkları dışında bir şey aramak Mach’a saçma gelir ve buna karşı çıkar. Duyumlar tarafından verilen olayları da sesler, kokular, ve tatlar gibi şeyler olarak sıralar. Örneğin ona göre fizikğin konusu, cisimler arasındaki ilişki değil, duyumlar arasındaki ilişkidir. Deney, bu duyumları çoğaltarak gerçeği anlamamıza yardımcı olur.(ç.n.)

****Fideizm:** Bilginin yerine inanı koyan öğretilerin genel adı. İncancılık (fideizm), Tanrıya inanç yoluyla bağlanan ve deney alanının dışında kalan bütün metafizik öğretileri kapsar. İnan, asla tanıtlanamayacak olanın kabul edilmesidir. (ç.n.)

10- Guest David, *Lectures on Marxist Philosophy(Marksist Felsefe Üzerine Dersler)*, sy. 44, İng. Baskı-Türkçe Baskısı bulunmamaktadır, ç.n.

11- Marx-Engels-Lenin, *Diyalektik Materyalizm Üzerine*, sy. 380.(*Felsefe Defterleri*, Lenin), İng. Baskı

Ayrıca; Sadece sayfa numaralarıyla belirtilmiş alıntılarının hepsi *Materyalizm ve Ampirio-kritisizm* kitabının İngilizce baskısından alınmadır, ç.n.

Unutmadık

Unutmayacağız

Evet bizler, bir gecede katledilen binleri, emekçi halkımızın üzerine yağdırılan kurşunları, devlet eli ile bombaların hedefi haline getirilen genç devrimcileri ve tüm bunlara karşı verilen mücadeleleri unutmadık

16 Mart 1978'de Beyazıt Meydanında ölümler vardı yerde yatmakta olan.

1980'li yıllara doğru artan devrimci hareketin etkisi öğrenci hareketine de yansımaktaydı. 1977 1 Mayıs'ında Taksim Meydanı'nda emekçilerin üzerine ateş açan devlet katliamcı geleneğinden ve sindirme politikalarından vazgeçmiyordu. Ve üniversitelerde de devrimci öğrencilere ya kolluk kuvvetleri aracılığıyla ya da oluşturulan sivil faşist birliklerle saldırıyordu. Bu birliklerden biri de İstanbul Üniversitesinde oluşturulan Merasim Birliğiydi. Bu birlik öğrencilerin okula toplu giriş çıkışlarda vb. öğrencilere saldırıyordu. Devrimci-demokrat öğrenciler üzerlerindeki bu ablukayı dağıtmak için 16 Mart günü bir yürüyüş düzenleyip Süleymaniye'den Merkez Binaya doğru yürüyüşe geçtiler. Polisin Süleymaniye'ye açılan kapıdan izin vermemesi üzerine öğrenciler meydana açılan kapıya yöneldiler. Ve Beyazıt Meydanı "Beyazıt komünistlere mezar olacak" sesleri arasında kurşun yağmuruna tutuldu. Bu organize faşist saldırının hedefi olan devrimci öğrenciler o gün orada 7 canını bırakmıştı. 50'ye yakın öğrenci ise ağır yaralıydı.

16 Mart tarihi 1988'de ise kanlı bir katliama daha tanıklık etmiştir. 16 Mart 1988'de insanlık o derin uykusundan bir katliama daha göz açmıştır. Halepçe vurulmuştur.

Halepçe Kasabası'na bir gece yarısı, bütün kasaba uykudayken kimyasal bombalar yağdırıldı. Irak ve İran savaşının sürdüğü süreçte 5 bin kişi Saddam'ın ikili hedeflerinin kurbanı oldu. Öyle ki bir gece içerisinde Saddam hem süregelen savaş içerisinde o zamana kadar elde etmediği bir üstünlüğü elde etmişti, hem de yıllar yılı topraklarında imha tehdidi altında barındırdığı Kürtlerin 5000 kişilik bir nüfusunu bir anda katlederek tarihin görülebilecek en kanlı tehditlerinden birini savurmuş oldu. da yaşanan can kayıplarının yanında 150 binin üzerinde insan yaralandı ve elbette katliamın bilançosu sadece ölü ve yaralılarından da ibaret değildi. Yerlerinden edilerek yeniden yerleşim kamplarına götürülen 1 milyon insanın açlık ve sefalet ile buluşturuldu.

Evet, bugün Saddam artık yok. Fakat başta Ortadoğu olmak üzere dünyanın çeşitli bölgelerinde savaşlar ve katliamlar hala devam ediyor. Bu durum, toplu katliamlar, savaşlar, işkenceler ve tecavüzler gibi insanlık suçlarının; bir ülkeye, bir iktidara ya da bir döneme özgü olmadığını apaçık göstermektedir.

Ve yıl 12 Mart... İstanbul Gazi mahallesinde bu tarihte üç kahvehane ve bir pastane taranmış bir kişi yaşamını yitirmişti. Olayların hemen akabinde, olayları protesto eden Gazi halkı sokağa dökülmüştü. Karakola yönelen protestocuların üzerine polis tarafından ateş açılmış ve Gazi olayları tarihe devletin açıktan yaptığı faşist bir katliam olarak geçmişti. 17 kişinin yaşamını yitirdiği bu olaylar hemen hemen tüm emekçi semtlerinde öfkeyle karşılanmış ve sokaklar katliamı protesto eden Gazi halkı ile dolmuştu.

Aynı dönemde katliamı protesto etmek amacıyla Ümraniye'de yürüyüş yapan kalabalığa da polis tarafından ateş açılmış burada ise 6 kişi hayatını kaybetmişti.

Tüm bu olaylar sırasında Gazi halkı bu katliamlara barikatlar kurarak ve tam bir direniş örneği göstererek karşı koymuştu. Dört gün süren direnişin ardından Gazi halkının talepleri devlet tarafından kabul edilmiş, devlet kurduğu barikatları kaldırmak zorunda kalırken katlettikleri insanların cenazelerini de Gazi'lilere vermişti.

Gerek TC devletinin tarihi gerekse de dünya tarihinin hemen hemen her sayfasına bir katliamın notu düşülmüştür. Özellikle Mart ayı'nın neredeyse her günü bize bir katliamı ve bununla da bir direnişi hatırlatmaktadır. Beyazıt'tan Gazi'ye, Halepçe'den Kızıldere'ye, 8 Mart'lara, Mart ayı direniş ve mücadele ayı olagelmıştır.

Evet bizler, bir gecede katledilen binleri, emekçi halkımızın üzerine yağdırılan kurşunları, devlet eli ile bombaların hedefi haline getirilen genç devrimcileri ve tüm bunlara karşı verilen mücadeleleri unutmadık. Ve yaşanan bu katliamlara yenilerinin eklenmesinin önündeki engelin de yitirdiklerimizden aldığımız güç ile verdiğimiz ve vereceğimiz mücadeleden geçtiğini de.

BELLEK

EMPERYALİSTLERİN BOYNUNA BİR İLMEK DAHA: IRAK İŞGALİ

Bütün dünyanın gözlerinin içine baka baka gerçekleştirilen bu işgal gene bütün dünya halklarına emperyalist-kapitalist sistemin kendini var etme mücadelesinde önüne çıkan hiçbir engeli tanımayacağını ve bu engelleri kaldırırken en insanlık dışı uygulamalara başvurabileceğini göstermiştir

Tarihler 20 Mart 2003'ü gösterdiğinde yanı başımızdan bir halkın acı çığılığı yükselmiş ve emperyalistler kanlı tarihlerine bir leke daha eklemişlerdi. ABD emperyalizmi uzun süredir yaptığı savaş hazırlıklarını bu tarihte hayata geçirmişti. Müttefikleri ile birlikte hiçbir uluslar arası kararı, hukuku ya da insani değeri tanımadan Irak halkına savaş açmış, “özgürlük ve demokrasi” götüreceğini iddia ettiği Irak'a kan ve zulmün özgürlüğünün emperyalistler tarafından sınırsızlığını yaşatmış ve kendi demokrasi anlayışlarının ne olduğunu dünya aleme göstermişti.

Gerçekleştirilen işgalin dünya halklarına sunulan bahanesi, “Irak'ı, Saddam Hüseyin'i silahsızlandırma”, “Irak halkına özgürlük ve demokrasi götürme” vb. olsa da esas neden emperyalizmin doğası olan kâr hırsıydı ve hedef elbette ki Irak'taki enerji kaynaklarıydı. Önceleri Irak'ta kimyasal silahlar olduğunu öne sürerek denetim yapılmasını isteyen ABD, BM'nin yaptığı tüm aramalarda söz konusu kimyasal silahlara rastlanmamasının ardından bu sefer de Saddam Hüseyin'in Irak'ı terk etmemesini bahane ederek Irak'a saldırmıştı. Yaşanan bu durum da ABD'nin ve yandaşlarının esas “derdinin” ne olduğunu bütün dünya halklarına göstermişti. İşgalin gerçek amacının ne olduğunu elbette ki sadece yaşanan bu durum göstermemekteydi. İşgalin planlanması, Ortadoğu'daki pazara hakim olma amacıyla birlikte gelişmiş, BOP (Büyük Ortadoğu Projesi) çerçevesinde hayata geçirilmişti. BOP'nin esası Kuzey Afrika'dan Afganistan'a kadar uzanan yani dünyanın enerji kaynaklarının büyük çoğunluğuna sahip olan bölgenin, daha net bir ifade ile dünya enerji kaynaklarının yaklaşık % 80'ini, olası kaynakların da yaklaşık % 47'sini barındıran bölgenin ABD ve çıkar ortaklarının emelleri etrafında tekrar düzenlenmesi anlamına gelmektedir. Irak da bu bölge içerisinde azımsanmayacak öneme sahip bir ülke konumundaydı ve gerçekleştirilen işgal de emperyalistlerin dünya hakimiyetinin bir parçası olarak yaşam buldu.

Elbette ki ABD emperyalistleri bu dönemde elini sa-

dece Irak'ta kana bulamakla da kalmadı. İşgali başlattığı dönemde tam da politikalarına uygun bir biçimde Filistinlileri katleden ve Siyonist yerleşim alanlarını gün aşırı genişleten Siyonist rejimden de desteklerini esirgemedi, dünyanın daha farklı bölgelerinde gittiği ittifaklarla da “terör” ile mücadele bahanesi ardında saldırı ve müdahalelerini devam ettirdi, bugün hala ettiriyor.

Bütün dünyanın gözlerinin içine baka baka gerçekleştirilen bu işgal gene bütün dünya halklarına emperyalist-kapitalist sistemin kendini var etme mücadelesinde önüne çıkan hiçbir engeli tanımayacağını ve bu engelleri kaldırırken en insanlık dışı uygulamalara başvurabileceğini göstermiştir. Hafızalarımızı zorlayıp birkaç yıl öncesinde yaşananları düşündüğümüzde kameralar karşısında göğüsler gerilerek tanıtılan silahlar ile katledilen on binlerce insan, katledilmeyip de sakatlananlar, zorla göçe maruz kalanlar, yıkılmış, yakılmış binalar ve daha birçok şey gözlerimizin önüne gelecektir. Ebu Garip Hapishanesi'nden bizlere yansıyan ve ülkemiz burjuva-feodal medyasının ve egemenlerinin de sadece bir kadın ABD askerinin “ayıbı”ymış gibi yansıttığı vahşet manzaraları orada hangi amaçla ne yaşandığını bilmeyen birinin dahi zihninde emperyalist saldırganlığı canlandırabilecektir.

Irak'taki işgalin bilançosu yaşanan parçaların birleştirilmesi ile birlikte değerlendirildiğinde gerçekten çok ağırdır. İşgalin 6. yılında yapılan bir araştırmaya göre Irak'ta yaklaşık olarak 1 milyon 300 bin insanın katledildiği belirtilmektedir. “Yaşamak isteyen Irak'ı terk eder” tehdidi ve bunun gerçekliği ile birlikte 4.5 milyon ila 6 milyon arası kişi yerlerinden edilmiş durumdadır ve bu insanların yarısından fazlası bugün mülteci konumdadır. Bu da her altı Iraklıdan birine tekabül etmektedir. Sağlık sistemi, temiz su, okullar ve iş imkanı hâlâ bulunmaz olmayı sürdürmektedir. Basra'da çocukların yüzde 40'ından fazlası, Bağdat'ta ise yüzde 70'inden fazlası okula gidememektedir.

Yaşanan işgalden her iki Iraklıdan biri olumsuz şekilde etkilenmiştir. Ve insanlığın açlık ve yoksulluk ile sürekli bir mücadeleye maruz kaldığı bu düzende ABD bu vahşi işgali sürdürürebilmek için (eski Dünya bankası Baş Ekonomistlerinden Joseph Stiglitz tarafından yapılan bir hesaplama göre) her üç haftada bir 50 milyar dolar harcama yapmıştır. Yine Stiglitz'in hesaplarına göre işgalin toplam maliyeti 3 trilyon doları aşmıştır. Irak halkının yaşadıkları tüm bunlarla da sınırlı değildir. Emperyalizmin böl-parçala-yönet politikası sonucu bugün ülkede kan ve gözyaşı hüküm sürmekte, Irak halkı birbirine kırdırılmaya çalışılmakta, camilerde, yollarda gene emperyalistler eli ile patlatılan bombalar ile kan akıtılmaktadır.

İşgalde Irak'ta yaşananlar böyleyken TC'nin bu kıyım karşısındaki tavrı da ayrıca ele alınıp değerlendirilmesi gereken bir yerde durmaktadır. ABD'nin tüm

dünya halklarının karşı koyuşuna rağmen ısrarla sürdürdüğü bu işgalde TC devleti de efendisi ABD'nin kendisine yüklediği görevler doğrultusunda hareket etmekten ve dolaylı yoldan işgali desteklemekten geri durmamıştır. Döneminde gündeme gelen tezkerenin reddedilmesine rağmen ABD birliklerine ülkenin kapıları sonuna kadar açılmış, tezkere meclisten geçmiş misali (kendi anayasasına dahi aykırı bir biçimde) ABD'nin ülkeyi hem konumlanma hem de geçiş amaçlı kullanmasına gönülden razı olunmuştur.

İşgal ile ilgili değinilmesi hatta özellikle değinilmesi gereken ayrı bir konu daha vardır ki o da Irak halkının haklı ve meşru direnişidir. Irak'ta direniş zulmün olduğu her an kararlılıkla sürmüştür. Öyle ki ABD'nin tüm "üstünlüklerine" rağmen işgalin bataklığına saplanıp kalmasının yegane nedeni Irak halkının verdiği mücadele olmuştur. Direnişin gücü işgalcileri zaman içerisinde çaresizleştirmiştir.

Irak işgalinin bizlere öğrettikleri

Irak'ta yıllarca yaşanan bu vahşet bizlere başta emperyalizmin kanlı yüzü olmak üzere birçok şeyi göstermiş, dahası öğretmiştir. Emperyalistlerin kendi pazar çıkarları doğrultusunda yapamayacakları hiçbir şey olmadığını ancak tüm bu yapılabileceklerle karşı ezilen ve zulme maruz kalan halkların verecekleri ve verdikleri mücadele karşısında da ellerinin ve kollarının nasıl bağlandığını, kendi sonunu kendi elleri ile nasıl hazırladığını göstermiştir.

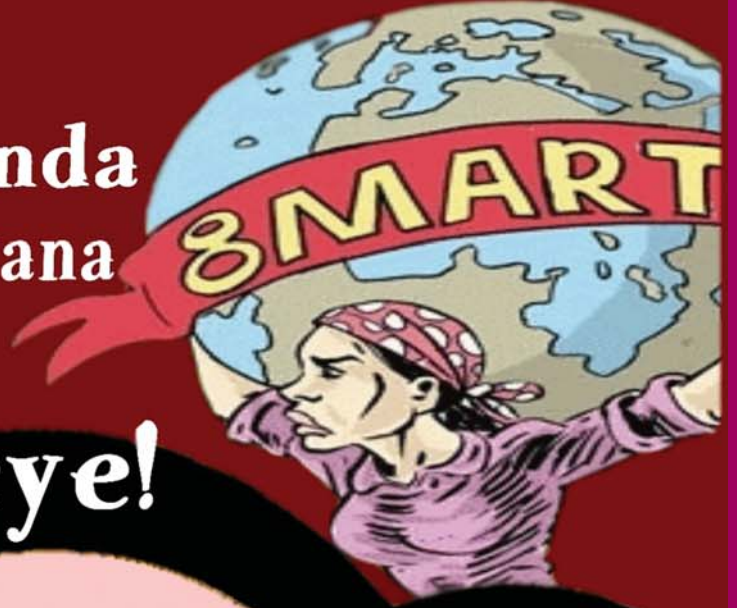
Emperyalizm ile (ki bunun başını ABD çekmektedir) ezilen dünya halkları arasındaki çelişki gün geçtikçe artmakta, aradaki çelişki derinleşmekte ve keskinleşmektedir. Ve bu çelişki halkların yeni yeni mücadelelerin altına imza atmasının, kendi iradelerini ortaya koymasının zeminini güçlendirmektedir. Dün Irak halkının yaşadıkları acı elbette ki ne dün ile ne de Irak ile sınırlı kalmamıştır, kalmayacaktır. Yakın bir örnek olduğundan belirtilmelidir. 2003'te Irak'a "demokrasi" götürüleceğini iddia eden emperyalistler geçtiğimiz günlerde Haiti'de yaşanan doğal felaket sonrası oraya da "yardım" amaçlı askeri bir çıkartma yapmış, emperyalist kâr planlarına yenilerini eklemeyi kendine görev bilmiştir. Kısacası doğası gereği emperyalizmin zulüm anlayışında hiçbir değişiklik olmayacağı gibi ezilen dünya halklarının da emperyalizm var olduğu müddetçe "kaderinde" herhangi bir değişiklik olmayacaktır.

Ne Irak'taki saldırı, ne Haiti'de, Afganistan'da, Filistin'de ya da daha farklı birçok yerde yaşananlar sadece oranın halkına yönelik saldırılardır. Bu saldırılar halkların özgürlük ve bağımsızlık iradelerine yönelik saldırılardır. Aksini düşünmek yani bu saldırıların sadece oranın halkı ile sınırlı olduğunu düşünmek kesinkes yanılmaktan öteye geçmeyecektir. Keza emperyalizm bugün doğrudan bizlere kanlı yüzünü göstermese de (ki bunu saklayabileceği bir durumu da kalmamıştır) bugün cebimizdedir, soframızdadır. Irak'a bombaları ve silahları ile götürdüğü zulmü bizlere IMF'si ile DB'si ile getirmektedir.

Irak'ta yaşanan direnişin bizlere öğrettiği en önemli şey ise elbette ki emperyalist saldırganlığa karşı verilecek olan mücadelenin önemi olmuştur. Başkan Mao'nun da dediği gibi emperyalizm her yeni saldırısında boynuna bir ilmek daha geçirmektedir ve emperyalizm dünya halkları tarafından kuşatılmış bulunmaktadır.

Evet, emperyalizm bugün tüm ezilen ve sömürülen halkların öfkesi ile kuşatıldığını ve boynuna geçirdiği her ilmek ile birlikte sonuna bir adım daha yaklaştığını gönül rahatlığı ile söylemek gerekmektedir.

8 Mart'ın
100. yılında
yaşamdaki gibi yan yana
mücadeleye!
Özgürleşmeye!

100
yıllar

geçse de

ezildikçe

direneceğiz!

YENİ DEMOKRAT KADIN